

Σχέδιο Νόμου του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης

«Εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας με την Οδηγία (ΕΕ) 2016/943 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 8^{ης} Ιουνίου 2016 σχετικά με την προστασία της τεχνογνωσίας και των επιχειρηματικών πληροφοριών που δεν έχουν αποκαλυφθεί (εμπορικό απόρρητο) από την παράνομη απόκτηση, χρήση και αποκάλυψή τους (EEL 157 της 15.06.2016) – Μέτρα για την επιτάχυνση του έργου του υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης και άλλες διατάξεις».

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

ΓΕΝΙΚΑ – ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ

Με τις ρυθμίσεις των Κεφαλαίων Α' και Β' του πρώτου Μέρους εισάγεται ένα σύνολο διατάξεων που έχουν ως στόχο τον εκσυγχρονισμό του συστήματος διανοητικής ιδιοκτησίας στην Ελλάδα με έμφαση στη βιομηχανική ιδιοκτησία και την ενίσχυση της καινοτομίας. Πρόκειται για μια ουσιαστική μεταρρύθμιση στον τομέα της διανοητικής ιδιοκτησίας που ως ειδικότερους στόχους έχει την εισαγωγή ενός συστήματος προστασίας της τεχνογνωσίας και των επιχειρηματικών πληροφοριών, τη σύσταση Εθνικού Συμβουλίου Διανοητικής Ιδιοκτησίας, την επικαιροποίηση του θεσμικού πλαισίου που διέπει τη χορήγηση υποχρεωτικών αδειών εκμετάλλευσης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και τη θεσμοθέτηση ανοικτών αδειών εκμετάλλευσης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και καθιέρωση της δυνατότητας σύστασης κοινοπραξιών εκμετάλλευσης τεχνολογίας.

Οι διατάξεις αυτές λειτουργούν συμπληρωματικά με τις διατάξεις των άρθρων 123, 124 και 353 του ν. 4512/2018 (Α' 5) που αφορούν τη θεσμοθέτηση Ακαδημίας Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας, την ηλεκτρονικοποίηση των συναλλαγών με τον Οργανισμό Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (ΟΒΙ) και την εισαγωγή φορολογικών κινήτρων για την κατάθεση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας.

ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

Άρθρο 1

Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις του άρθρου 1 ενσωματώνονται στην ελληνική έννομη τάξη οι διατάξεις της Οδηγίας (ΕΕ) αριθ. 2016/943 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του

Συμβουλίου της 8ης Ιουνίου 2016 «περί προστασίας της τεχνογνωσίας και των επιχειρηματικών πληροφοριών που δεν έχουν αποκαλυφθεί (εμπορικό απόρρητο) από την παράνομη απόκτηση, χρήση και αποκάλυψή τους» (EEL 157 της 15.06.2016).

Με την Οδηγία (ΕΕ) 2016/943 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 8ης Ιουνίου 2016 «περί προστασίας της τεχνογνωσίας και των επιχειρηματικών πληροφοριών που δεν έχουν αποκαλυφθεί (εμπορικό απόρρητο) από την παράνομη απόκτηση, χρήση και αποκάλυψή τους» (EEL 157 της 15.06.2016), επιδιώκεται η εναρμόνιση των εθνικών νομοθεσιών όσον αφορά τα μέτρα, τις διαδικασίες και τα μέσα ένδικης προστασίας από την παράνομη απόκτηση, χρήση και αποκάλυψη εμπορικών απορρήτων. Στόχος της εν λόγω Οδηγίας είναι η εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς έρευνας και καινοτομίας, μέσω της καθιέρωσης ενός επαρκούς και συνεκτικού επιπέδου έννομης προστασίας από την παράνομη απόκτηση, χρήση και αποκάλυψη εμπορικών απορρήτων σε ολόκληρη την Ένωση, χωρίς, όμως, να διακυβεύονται ή να υπονομεύονται θεμελιώδη δικαιώματα και ελευθερίες ή το δημόσιο συμφέρον, όπως η δημόσια ασφάλεια, η προστασία των καταναλωτών, η δημόσια υγεία και η προστασία του περιβάλλοντος, και μη θιγομένης της κινητικότητας των εργαζομένων.

Η ενσωμάτωση πραγματοποιείται με την προσθήκη νέων άρθρων (22Α–22Κ) στο ν. 1733/1987 (Α' 171), χάριν ενότητας δικαίου καθότι η προτεινόμενη ρύθμιση για τα εμπορικά απόρρητα θεματικά εντάσσεται στο ν. 1733/1987 και πιο συγκεκριμένα, στο τέταρτο μέρος αυτού με τίτλο «Μεταφορά Τεχνολογίας» (τα βιομηχανικά απόρρητα περιλαμβάνονται ήδη στο άρθρο 21 παρ. 1 εδ. ε).

Με τις ρυθμίσεις αυτές θεσπίζονται τα κατάλληλα μέτρα, διαδικασίες και μέσα ένδικης προστασίας από την παράνομη απόκτηση, χρήση και αποκάλυψη εμπορικών απορρήτων, χωρίς, όμως, να περιορίζεται η κινητικότητα των εργαζομένων και διασφαλίζοντας την προστασία του γενικού δημοσίου συμφέροντος και το σεβασμό θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών, όπως η άσκηση του δικαιώματος στην ελευθερία της έκφρασης και πληροφόρησης, συμπεριλαμβανομένου του σεβασμού της ελευθερίας και πολυφωνίας των μέσων μαζικής ενημέρωσης, η αυτονομία των κοινωνικών εταίρων και το δικαίωμά τους να συνάπτουν συλλογικές συμβάσεις, και η άσκηση των δικαιωμάτων των εργαζομένων ή των εκπροσώπων τους στην ενημέρωση και τη διαβούλευση.

Ειδικότερα:

Α) με το προτεινόμενο άρθρο 22Α καθορίζεται και οριοθετείται το πεδίο εφαρμογής της προτεινόμενης ρύθμισης, και δίνονται οι ορισμοί του «εμπορικού απορρήτου», του «κατόχου εμπορικού απορρήτου», του «παραβάτη» και των «παράνομων εμπορευμάτων», σε εναρμόνιση με τα άρθρα 1 και 2 της Οδηγίας 2016/943.

Β) Με την προσθήκη του άρθρου 22Β ενσωματώνονται στην ελληνική έννομη τάξη τα άρθρα 3, 4 και 5 της Οδηγίας 2016/943, με τα οποία καθορίζονται οι συμπεριφορές και οι πρακτικές που θεωρούνται ως νόμιμη και ως παράνομη απόκτηση, χρήση ή αποκάλυψη εμπορικού απορρήτου, και προβλέπονται εξαιρέσεις, μεταξύ άλλων, για την άσκηση του δικαιώματος στην ελευθερία της έκφρασης και πληροφόρησης, τη διαπίστωση πταίσματος, αδικοπρακτικής συμπεριφοράς ή παράνομης δραστηριότητας προς το σκοπό προστασίας

του γενικού δημοσίου συμφέροντος, και την αποκάλυψη εμπορικού απορρήτου από τους εργαζομένους στους εκπροσώπους τους στο πλαίσιο της νόμιμης άσκησης των καθηκόντων τους.

Γ) Με το προτεινόμενο άρθρο 22Γ εναρμονίζεται το ελληνικό δίκαιο με τις διατάξεις των άρθρων 7 και 8 της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/943 και συγκεκριμένα, ορίζεται ότι η εφαρμογή των προβλεπόμενων μέτρων, διαδικασιών και μέσων ένδικης προστασίας διέπεται από την αρχή της αναλογικότητας, προβλέπονται μέτρα κατά της καταχρηστικής προσφυγής στη δικαιοσύνη και ορίζεται πενταετής παραγραφή για τις αξιώσεις και την άσκηση των σχετικών αγωγών, σύμφωνα και με τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα.

Δ) Με το προτεινόμενο άρθρο 22Δ ενσωματώνεται το άρθρο 9 της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/943, το οποίο αφορά σε μέτρα για την προστασία του εμπιστευτικού χαρακτήρα των εμπορικών απορρήτων κατά τις δικαστικές διαδικασίες. Συγκεκριμένα, θεσπίζεται η απαγόρευση χρήσης ή αποκάλυψης εμπορικού απορρήτου από κάθε πρόσωπο που συμμετέχει σε δικαστική διαδικασία που αφορά την παράνομη απόκτηση, χρήση ή αποκάλυψη εμπορικού απορρήτου, ή που έχει πρόσβαση σε έγγραφα, τα οποία αποτελούν μέρος των εν λόγω διαδικασιών. Επιπλέον, δίνεται η δυνατότητα στο δικαστήριο να λαμβάνει ειδικά μέτρα για την προστασία της εμπιστευτικότητας των εμπορικών απορρήτων, τα οποία περιλαμβάνουν τη δυνατότητα: α) να περιορίζεται η πρόσβαση σε έγγραφα που περιέχουν εμπορικά απόρρητα σε περιορισμένο αριθμό προσώπων, β) να περιορίζεται η πρόσβαση στην ακροαματική διαδικασία, καθώς και στα αντίστοιχα πρακτικά ή καταγραφές της διαδικασίας, σε περιορισμένο αριθμό προσώπων, όταν ενδέχεται να αποκαλυφθούν εμπορικά απόρρητα, και γ) να διατίθεται σε οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο που δεν περιλαμβάνεται στον κατά τα ανωτέρω περιορισμένο αριθμό προσώπων, ένα μη εμπιστευτικό κείμενο της δικαστικής απόφασης, στην οποία τα αποσπάσματα που περιέχουν εμπορικά απόρρητα έχουν αφαιρεθεί ή αναδιατυπωθεί.

Ε) Με την προσθήκη του άρθρου 22Ε καθιερώνεται η δυνατότητα διαταγής προσωρινών και συντηρητικών μέτρων, εφόσον πιθανολογείται προσβολή εμπορικού απορρήτου, σε εναρμόνιση με το άρθρο 10 της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/943.

ΣΤ) Με το άρθρο 22ΣΤ της προτεινόμενης ρύθμισης καθορίζονται οι προϋποθέσεις προσφυγής και ανάκλησης των ως άνω μέτρων και προβλέπεται η δυνατότητα εξάρτησής τους από την χορήγηση κατάλληλης εγγύησης, σύμφωνα με το άρθρο 11 της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/943.

Ζ) Με το προτεινόμενο άρθρο 22Ζ ενσωματώνεται στην ελληνική έννομη τάξη το άρθρο 12 της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/943, το οποίο αφορά σε δικαστικές διαταγές και μέτρα αποκατάστασης, όπως η παύση ή απαγόρευση της χρήσης ή αποκάλυψης εμπορικών απορρήτων, η απαγόρευση της παραγωγής, προσφοράς, διάθεσης στην αγορά ή χρήσης παράνομων εμπορευμάτων, ή της εισαγωγής, εξαγωγής ή αποθήκευσης παράνομων εμπορευμάτων, η καταστροφή ή παράδοση στον ενάγοντα τυχόν εγγράφων, αντικειμένων, υλικών, ουσιών ή ηλεκτρονικών αρχείων που περιέχουν ή ενσωματώνουν εμπορικά απόρρητα, και η λήψη των κατάλληλων μέτρων αποκατάστασης σε σχέση με τα παράνομα εμπορεύματα. Μεταξύ των τελευταίων συγκαταλέγονται η ανάκληση των παράνομων εμπορευμάτων από την αγορά και η διάθεσή τους σε φιλανθρωπικές οργανώσεις, η

αφαίρεση των χαρακτηριστικών που καθιστούν τα εμπορεύματα παράνομα, και η καταστροφή ή απόσυρση των παράνομων εμπορευμάτων από την αγορά.

Η) Με το άρθρο 22Η της προτεινόμενης ρύθμισης καθορίζονται οι προϋποθέσεις προσφυγής και ανάκλησης των παραπάνω μέτρων, ενώ προβλέπεται εναλλακτική δυνατότητα επιδίκασης χρηματικής αποζημίωσης στον ζημιωθέντα, σε εναρμόνιση με το άρθρο 13 της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/943.

Θ) Το προτεινόμενο άρθρο 22Θ ρυθμίζει θέματα αποζημίωσης, ενσωματώνοντας το άρθρο 14 της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/943. Συγκεκριμένα, προβλέπεται η επιδίκαση αποζημίωσης ανάλογης προς την πραγματική ζημία που υπέστη ο ζημιωθείς διάδικος ως αποτέλεσμα της παράνομης απόκτησης, χρήσης ή αποκάλυψης εμπορικού απορρήτου. Η ευθύνη για την καταβολή αποζημίωσης εκ μέρους εργαζομένων προς τους εργοδότες τους για παράνομη απόκτηση, χρήση ή αποκάλυψη εμπορικού απορρήτου του εργοδότη, περιορίζεται αναλόγως σε περίπτωση που οι εργαζόμενοι είχαν ενεργήσει χωρίς δόλο, ενώ προβλέπεται εναλλακτική δυνατότητα καθορισμού κατ' αποκοπήν αποζημίωσης.

Ι) Με το προτεινόμενο άρθρο 22Ι καθιερώνεται η δυνατότητα διαταγής ενδεδειγμένων μέτρων για τη διάδοση πληροφοριών σχετικά με απόφαση επί δικαστικής προσφυγής κατά της παράνομης απόκτησης, χρήσης ή αποκάλυψης εμπορικού απορρήτου, συμπεριλαμβανομένης της πλήρους ή μερικής δημοσίευσής της, σε εναρμόνιση με το άρθρο 15 της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/943.

Κ) Τέλος, με το προτεινόμενο άρθρο 22Κ προτείνεται η εισαγωγή εξουσιοδότησης, έτσι ώστε με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης και του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, μετά από τεκμηριωμένη πρόταση από τον ΟΒΙ, να καθορίζονται το είδος των κυρώσεων, τα κριτήρια για την κλιμάκωση των προβλεπόμενων στις ως άνω διατάξεις κυρώσεων, η διαδικασία, το δικαστήριο και οι προϋποθέσεις επιβολής των κυρώσεων και κάθε άλλο σχετικό ζήτημα.

Επίσης, ορίζεται ο ΟΒΙ ως εθνικός ανταποκριτής για κάθε ζήτημα εφαρμογής των ανωτέρω μέτρων (άρθρα 16 και 17 της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/943).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

Άρθρο 2

Με το άρθρο 2 συνιστάται στο Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης Εθνικό Συμβούλιο Διανοητικής Ιδιοκτησίας, με αντικείμενο το συντονισμό και τη συνεργασία των φορέων που είναι αρμόδιοι για τη ρύθμιση, την εποπτεία, την προώθηση και την προστασία της διανοητικής, πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας στην Ελλάδα. Με τις διατάξεις αυτές επιλύεται ένα σημαντικό ζήτημα στον τομέα της διανοητικής ιδιοκτησίας στην Ελλάδα, επιτρέποντας το συντονισμό των δράσεων βιομηχανικής και πνευματικής ιδιοκτησίας που πραγματοποιούνται από μία σειρά υπηρεσιών και φορέων του ευρύτερου δημοσίου τομέα. Ειδικότερα, συστήνεται Εθνικό Συμβούλιο Διανοητικής Ιδιοκτησίας (ΕΣυΔΙ) για το συντονισμό και τη συνεργασία των φορέων και υπηρεσιών που είναι υπεύθυνοι για

την προστασία και προώθηση της διανοητικής ιδιοκτησίας στην Ελλάδα. Το Συμβούλιο αυτό αποτελεί ένα σημαντικό βήμα για τη διαμόρφωση και εφαρμογή συγκροτημένων πολιτικών διανοητικής ιδιοκτησίας και την ενίσχυση της ανάπτυξης του διανοητικού κεφαλαίου στην Ελλάδα.

Για το συντονισμό, τη συνεργασία, την ανταλλαγή και τον κοινό προγραμματισμό δράσεων, προκειμένου να υπάρχει μια ενιαία στρατηγική και πολιτική διανοητικής ιδιοκτησίας προτείνεται η σύσταση Εθνικού Συμβουλίου Διανοητικής Ιδιοκτησίας (ΕΣυΔΙ), το οποίο απαρτίζεται από τους σημαντικότερους φορείς της διανοητικής ιδιοκτησίας στην Ελλάδα, δηλαδή:

- Το Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης
- Το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Τεχνολογίας
- Το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού
- Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
- Το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας
- Το Υπουργείο Οικονομικών
- Τον Οργανισμό Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (ΟΒΙ)
- Τον Οργανισμό Πνευματικής Ιδιοκτησίας (ΟΠΙ)

Άρθρο 3

Με την παράγραφο 1 του προτεινόμενου άρθρου προστίθεται εδάφιο στην παράγραφο 1 του άρθρου 1 του ν. 1733/1987, με το οποίο ορίζεται ο ΟΒΙ ως νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου αυτοχρηματοδοτούμενο με χαρακτήρα τεχνολογικού φορέα κατά την έννοια του ν. 4310/2014 (Α' 258), ο οποίος εποπτεύεται από το Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης.

Με το άρθρο 123 του ν. 4512/2018 (ΦΕΚ Α' 5) προστέθηκε νέο άρθρο 7Α στον ν. 1733/1987 (Α' 171) σχετικά με την ηλεκτρονική κατάθεση αιτήσεων και πληρωμή τελών για τη χορήγηση κάθε είδους τίτλων και πιστοποιητικών βιομηχανικής ιδιοκτησίας. Με την παράγραφο 2 του προτεινόμενου άρθρου τροποποιείται η παράγραφος 1 του άρθρου 7Α και συγκεκριμένα, ορίζεται η 01.10.2018 ως ημερομηνία έναρξης ισχύος των διατάξεων της εν λόγω παραγράφου. Επιπλέον, ορίζεται ότι ο καθορισμός των όρων, των προϋποθέσεων, των διαδικασιών, των τεχνικών προδιαγραφών και κάθε άλλου σχετικού με την εφαρμογή της συγκεκριμένης παραγράφου θέματος, καθώς και των τρόπων καταβολής των σχετικών τελών και των ημερομηνιών των πληρωμών, γίνεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΟΒΙ, που εγκρίνεται από τον Υπουργό Οικονομίας και Ανάπτυξης.

Με την παράγραφο 3 του προτεινόμενου άρθρου προστίθεται νέα παράγραφος 4 στο άρθρο 7Α, με την οποία αποσαφηνίζεται ότι η απόφαση με αρ. 12625/1/2014 (Β' 3258), η οποία είχε εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση του καταργημένου άρθρου 79 του ν. 4144/2013 (Α' 88), εξακολουθεί να ισχύει μέχρι την έκδοση της απόφασης της παραγράφου 1, αναλόγως εφαρμοζόμενου του Κανονισμού (ΕΕ) 910/2014 του Ευρωπαϊκού κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Ιουλίου 2014 σχετικά με την ηλεκτρονική ταυτοποίηση και τις υπηρεσίες εμπιστοσύνης για τις ηλεκτρονικές συναλλαγές στην εσωτερική αγορά, ο οποίος κατήργησε την Οδηγία 1999/93/ΕΚ.

Με την παράγραφο 4 του προτεινόμενου άρθρου ορίζεται ότι οι διατάξεις των ανωτέρω παραγράφων 1 και 2 ισχύουν αναδρομικά από την ημερομηνία δημοσίευσης του ν. 4512/2018 (ΦΕΚ Α' 5), ήτοι την 17^η Ιανουαρίου 2018.

Με την παράγραφο 5 του προτεινόμενου άρθρου τροποποιείται το άρθρο 8 του ν. 1733/1987 και δίνεται η δυνατότητα στους καταθέτες αιτήσεων διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας να περιορίζουν εκ των υστέρων το πεδίο προστασίας του διπλώματος ευρεσιτεχνίας στην περίπτωση, κατά την οποία ο ΟΒΙ, μετά από έρευνα που έχει πραγματοποιήσει σε προηγούμενες καταθέσεις/χορηγήσεις διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας (τελική έκθεση έρευνας), ενημερώνει τους καταθέτες ότι το υποβληθέν δίπλωμα ευρεσιτεχνίας προσκρούει σε προηγούμενες καταθέσεις άλλων δικαιούχων. Με τον τρόπο αυτό, επιτυγχάνεται η ασφάλεια δικαίου στο σύστημα χορήγησης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και αποφεύγονται οι άσκοπες δικαστικές διαμάχες.

Άρθρο 4

Το νομικό πλαίσιο που διέπει την παραχώρηση συμβατικών αδειών εκμετάλλευσης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας περιέχεται στο άρθρο 12 του ν. 1733/1987 (Α' 171). Με την παράγραφο 1 του προτεινόμενου άρθρου τροποποιείται το άρθρο 12 του ν. 1733/1987 (ΦΕΚ Α'171) σχετικά με τη συμβατική άδεια εκμετάλλευσης. Συγκεκριμένα, προστίθεται εδάφιο στην παράγραφο 3 του άρθρου 12, με το οποίο καθίσταται υποχρεωτική η καταχώριση της συμφωνίας για την παραχώρηση συμβατικής άδειας εκμετάλλευσης στο μητρώο διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας του ΟΒΙ και η δημοσίευσή της στο Ειδικό Δελτίο Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας. Η διάταξη αποσκοπεί, αφενός στη δημιουργία μιας ανοικτής στο κοινό «τράπεζας» αδειών εκμετάλλευσης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας με στόχο την προώθηση της ερευνητικής δραστηριότητας, και αφετέρου στην καταγραφή των συμβατικών αδειών εκμετάλλευσης που παραχωρούνται βάσει των διατάξεων των παραγράφων 5 και 6 του άρθρου 12. Με τον τρόπο αυτό, διασφαλίζεται η ασφάλεια δικαίου και μειώνεται το συναλλακτικό κόστος κατά το στάδιο εκμετάλλευσης της εφεύρεσης.

Οι ανοικτές άδειες αποτελούν ένα νέο, εναλλακτικό τρόπο εκμετάλλευσης των ευρεσιτεχνιών που προωθεί την επιχειρηματική και ερευνητική δραστηριότητα, και συμβάλλει αποφασιστικά στην τεχνολογική εξέλιξη και καινοτομία. Εν προκειμένω, ως ανοικτές άδειες νοούνται συμβατικές μη αποκλειστικές άδειες εκμετάλλευσης, οι οποίες διατίθενται διαδικτυακά, παρέχουν ευρύτερα δικαιώματα περαιτέρω χρήσης χωρίς τεχνολογικούς ή γεωγραφικούς περιορισμούς, και παραχωρούνται έναντι ή άνευ αποζημίωσης σε οποιονδήποτε ενδιαφερόμενο. Παρότι η ανοικτή αδειοδότηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας δεν έχει αποτελέσει αντικείμενο νομοθετικής ρύθμισης μέχρι σήμερα, κρίνεται σκόπιμη η προσθήκη νέας διάταξης στο ν. 1733/1987 με στόχο τη διευκόλυνση και ενθάρρυνση της παραχώρησης τέτοιων αδειών, η οποία μπορεί να έχει πολλαπλά οφέλη τόσο για την εγχώρια ερευνητική και παραγωγική δραστηριότητα, όσο και για την ενιαία ευρωπαϊκή αγορά.

Ειδικότερα, με την παράγραφο 2 του προτεινόμενου άρθρου προστίθεται άρθρο 12Α στο τέταρτο κεφάλαιο του ν. 1733/1987 (Α' 171) σχετικά με τις ανοικτές άδειες εκμετάλλευσης

διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας. Συγκεκριμένα, με το προτεινόμενο νέο άρθρο δίνεται η δυνατότητα στους δικαιούχους διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας να προβούν σε δημόσια προσφορά συμβατικών μη αποκλειστικών αδειών εκμετάλλευσης των διπλωμάτων τους, έναντι ή άνευ αποζημίωσης (βλ. άρθρο 12Α παρ. 1). Η αποδοχή της δημόσιας προσφοράς νομιμοποιεί οποιοδήποτε πρόσωπο να κάνει χρήση της ευρεσιτεχνίας που προστατεύεται με το δίπλωμα ως μη αποκλειστικός δικαιοδόχος (βλ. άρθρο 12Α παρ. 5). Οι δημόσιες προσφορές θα καταχωρίζονται σε ειδικό μητρώο, το οποίο θα τηρείται από τον ΟΒΙ («Μητρώο ανοικτών αδειών εκμετάλλευσης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας») και θα αναρτώνται σε ειδικά διαμορφωμένη ιστοσελίδα στον διαδικτυακό τόπο του ΟΒΙ, προκειμένου να είναι διαρκώς και εύκολα προσβάσιμες στο κοινό.

Στους δικαιούχους, οι οποίοι προβαίνουν σε δημόσια προσφορά αδειών εκμετάλλευσης, θα παρέχεται έκπτωση από το ποσό των οφειλόμενων ετήσιων τελών προστασίας των διπλωμάτων τους, το ύψος της οποίας θα καθορίζεται γενικά ή κατά κατηγορία περιπτώσεων από το Διοικητικό Συμβούλιο του ΟΒΙ, ενώ προβλέπεται απαλλαγή από την υποχρέωση καταβολής των ετήσιων τελών προστασίας για όσους προβαίνουν σε προσφορά αδειών εκμετάλλευσης άνευ αποζημίωσης σε Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις του ν. 4430/2016 (ΦΕΚ Α' 205) ή σε Δημόσιες Επιχειρήσεις και Οργανισμούς του ν. 3429/2005 (ΦΕΚ Α' 314) που παρέχουν υπηρεσίες κοινής ωφέλειας και δεν υπάγονται στο Κεφάλαιο Β' του νόμου αυτού –ήτοι δεν είναι εισηγμένες σε οργανωμένες αγορές. Η έκπτωση ή απαλλαγή παρέχεται από την ημερομηνία καταχώρισης της δήλωσης στο μητρώο ανοικτών αδειών εκμετάλλευσης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και μόνο για το χρονικό διάστημα που ισχύει η δημόσια προσφορά (βλ. άρθρο 12Α παρ. 2). Με την προτεινόμενη διάταξη επιδιώκεται η ενθάρρυνση της παραχώρησης των αδειών αυτών άνευ αποζημίωσης και με τους λιγότερους δυνατούς περιορισμούς προς όφελος του κοινωνικού συνόλου με στόχο την ενίσχυση νέων μοντέλων εκμετάλλευσης, αλλά και της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας. Επιπλέον, οι άδειες αυτές είναι δυνατόν να προσαρμόζονται σύμφωνα με τις ειδικότερες συνθήκες και το επιχειρηματικό σχέδιο κάθε δικαιούχου.

Στη συνέχεια, προβλέπεται δυνατότητα απόσυρσης της δημόσιας προσφοράς οποτεδήποτε με έγγραφη κοινοποίηση στον ΟΒΙ (βλ. άρθρο 12Α παρ. 3) και καθορίζεται η διαδικασία, την οποία πρέπει να ακολουθήσει κάθε ενδιαφερόμενος προκειμένου να κάνει χρήση μιας ευρεσιτεχνίας επί τη βάση της δημόσιας προσφοράς (βλ. άρθρο 12Α παρ. 6). Τέλος, αναγνωρίζεται η δυνατότητα καθορισμού της χρηματικής αποζημίωσης που πρέπει να πληρώσει ο δικαιοδόχος από τον ΟΒΙ, σε περίπτωση διαφωνίας των μερών, ή τροποποίησης του ποσού της οφειλόμενης αποζημίωσης, σε περίπτωση που έχουν προκύψει στοιχεία, τα οποία καθιστούν την καθορισθείσα αποζημίωση προδήλως ακατάλληλη. Οι αποφάσεις του ΟΒΙ προσβάλλονται παραδεκτώς με αίτηση ακυρώσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας (βλ. άρθρο 12Α παρ. 7).

Η ως άνω προτεινόμενη ρύθμιση σχετικά με τις ανοικτές άδειες εκμετάλλευσης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας αποσκοπεί, αφενός στη διευκόλυνση και επιτάχυνση των διαδικασιών αδειοδότησης, η οποία θα έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση του κόστους συναλλαγών και την ενίσχυση της μικρομεσαίας επιχειρηματικότητας, και αφετέρου στη διαμόρφωση συνθηκών και την παροχή κινήτρων για την ανάπτυξη συνεργασίας και το διαμοιρασμό της γνώσης μεταξύ των επιχειρήσεων με στόχο την προώθηση της ανοικτής καινοτομίας.

Άρθρα 5 - 8

Το άρθρο 31 του ν. 2290/1995 (ΦΕΚ Α' 28), με τον οποίο κυρώθηκε από τη Βουλή των Ελλήνων η Συμφωνία TRIPS, ορίζει τους όρους και τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται όταν η νομοθεσία ενός κράτους-μέλους επιτρέπει ορισμένες άλλες χρήσεις του προϊόντος ή της μεθόδου, που αποτελεί αντικείμενο ενός διπλώματος ευρεσιτεχνίας, χωρίς την άδεια του δικαιούχου, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης από τις κρατικές αρχές ή της χρήσης από τρίτους με την έγκριση των κρατικών αρχών. Στις 14 Νοεμβρίου 2001, η Τέταρτη Υπουργική Συνδιάσκεψη του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ) εξέδωσε τη Δήλωση της Ντόχα σχετικά με τη Συμφωνία TRIPS και τη δημόσια υγεία. Στις 30 Αυγούστου 2003, το Γενικό Συμβούλιο του ΠΟΕ εξέδωσε απόφαση σχετικά με την εφαρμογή της παραγράφου 6 της Δήλωσης της Ντόχα, η οποία αίρει ορισμένες υποχρεώσεις σχετικά με τη χορήγηση υποχρεωτικών αδειών εκμετάλλευσης που ορίζονται στη Συμφωνία TRIPS, προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες των μελών του ΠΟΕ με ανεπαρκείς δυνατότητες παρασκευής φαρμακευτικών προϊόντων. Ακολούθως, η Συμφωνία TRIPS τροποποιήθηκε με το Πρωτόκολλο που υπεγράφη στη Γενεύη στις 6 Δεκεμβρίου 2005. Με την τροποποίηση αυτή, προστέθηκε νέο άρθρο 31α, σύμφωνα με το οποίο «[ο]ι υποχρεώσεις ενός μέλους – εξαγωγέα σύμφωνα με το άρθρο 31 (στ) δεν εφαρμόζονται όσον αφορά τη χορήγηση από το μέλος αυτό υποχρεωτικής άδειας στο βαθμό που απαιτείται για τους σκοπούς της παρασκευής φαρμακευτικού(ών) προϊόντος(ων) και της εξαγωγής τους σε επιλέξιμο(α) μέλος(η) εισαγωγής σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται στην παράγραφο 2 του Παραρτήματος της παρούσας Συμφωνίας [...]», καθώς και νέο Παράρτημα στη Συμφωνία, το οποίο περιέχει τους ορισμούς του άρθρου 31α και θέτει τα κριτήρια καθορισμού των επιλέξιμων μελών εισαγωγής. Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα αποδέχθηκε το Πρωτόκολλο αυτό με την Απόφαση του Συμβουλίου της 19ης Νοεμβρίου 2007 για την αποδοχή εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας του πρωτοκόλλου που τροποποιεί τη Συμφωνία TRIPS (2007/768/ΕΚ). Με την αποδοχή αυτή, το Πρωτόκολλο κατέστη απευθείας δεσμευτικό για όλα τα κράτη-μέλη, καθώς η Ευρωπαϊκή Κοινότητα είναι αποκλειστικά αρμόδια να συνάπτει συμφωνίες για τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας στον τομέα του εμπορίου (βλ. άρθρο 207 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης).

Προς τον ίδιο σκοπό, η Ευρωπαϊκή Κοινότητα ενσωμάτωσε στην έννομη τάξη της τη Δήλωση της Ντόχα και την Απόφαση του Γενικού Συμβουλίου του ΠΟΕ της 30^{ης} Αυγούστου 2003 εκδίδοντας τον Κανονισμό (ΕΚ) 816/2006 για τη χορήγηση υποχρεωτικών αδειών εκμετάλλευσης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας που σχετίζονται με την παρασκευή φαρμακευτικών προϊόντων για εξαγωγή σε χώρες με προβλήματα δημόσιας υγείας. Ο εν λόγω Κανονισμός αποτελεί μέρος μιας ευρύτερης ευρωπαϊκής και διεθνούς δράσης για την επίλυση των προβλημάτων δημόσιας υγείας που αντιμετωπίζουν οι λιγότερο ανεπτυγμένες και άλλες αναπτυσσόμενες χώρες, και ιδίως για τη βελτίωση της πρόσβασης σε ασφαλή, αποτελεσματικά και προσιτά από οικονομική άποψη φάρμακα.

Δεδομένων των ως άνω νομοθετικών εξελίξεων τόσο σε διεθνές όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, και λαμβάνοντας παράλληλα υπ' όψιν ότι το νομικό πλαίσιο που διέπει την υποχρεωτική αδειοδότηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας στην Ελλάδα δεν έχει αξιοποιηθεί επαρκώς μέχρι σήμερα, προτείνεται η τροποποίηση των άρθρων 13 και 14 του ν.

1733/1987 (Α' 171) και η προσθήκη νέου άρθρου 14Α σχετικά με την υποχρεωτική άδεια εκμετάλλευσης του Κανονισμού (ΕΚ) 816/2006. Βασικός σκοπός της προτεινόμενης ρύθμισης είναι η διαμόρφωση ενός σύγχρονου, ευέλικτου και αξιόπιστου νομικού πλαισίου για τη χορήγηση μη συμβατικών και υποχρεωτικών αδειών εκμετάλλευσης, το οποίο θα επιτρέπει την κατά τον βέλτιστο τρόπο αξιοποίηση των εφευρέσεων που προστατεύονται με διπλώματα ευρεσιτεχνίας, προς όφελος του κοινωνικού συνόλου.

Ειδικότερα, με το προτεινόμενο άρθρο 5 τροποποιείται το άρθρο 13 του ν. 1733/1987 (ΦΕΚ Α' 171) σχετικά με τη μη συμβατική άδεια εκμετάλλευσης. Η αρμοδιότητα για τη χορήγηση της μη συμβατικής άδειας εκμετάλλευσης μεταβιβάζεται από το Πολυμελές Πρωτοδικείο στον Οργανισμό Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (ΟΒΙ). Η εν λόγω μεταβίβαση θα συμβάλλει στην απλοποίηση και επιτάχυνση της σχετικής διαδικασίας, καθώς οι αποφάσεις για τη χορήγηση μη συμβατικών αδειών εκμετάλλευσης θα εκδίδονται σε συντομότερο χρονικό διάστημα (βλ. άρθρο 13 παρ. 1 και 5). Τροποποιούνται οι προϋποθέσεις χορήγησης μη συμβατικής άδειας εκμετάλλευσης (βλ. άρθρο 13 παρ. 1 και 2), οι οποίες περιορίζονται στις οριζόμενες από το άρθρο 5 της Διεθνούς Σύμβασης των Παρισίων για την Προστασία της Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (αναθεώρηση Στοκχόλμης 1967). Στη συνέχεια, προτείνονται τροποποιήσεις, οι οποίες επιβάλλονται για λόγους συμμόρφωσης (ως ίσχυε μέχρι σήμερα) προς το άρθρο 31 του νόμου 2290/1995 (Α' 28), με τον οποίο κυρώθηκε από τη Βουλή των Ελλήνων η Συμφωνία για τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας στον τομέα του εμπορίου (Συμφωνία TRIPS). Συγκεκριμένα, αναλύονται εκτενέστερα οι ιδιότητες της μη συμβατικής άδειας εκμετάλλευσης (βλ. άρθρο 13 παρ. 3), και τροποποιούνται οι όροι χορήγησης μη συμβατικής άδειας εκμετάλλευσης προγενέστερου διπλώματος ευρεσιτεχνίας (βλ. άρθρο 13 παρ. 4), ώστε να πληρούν τις προϋποθέσεις και τους όρους του άρθρου 31 του ν. 2290/1995 (Α' 28). Καθορίζεται η διαδικασία χορήγησης μη συμβατικής άδειας εκμετάλλευσης από τον ΟΒΙ και προστίθεται η διαδικαστική προϋπόθεση αποτυχίας εύρεσης συμβιβαστικής λύσης μεταξύ του αιτούντος και του δικαιούχου του διπλώματος ευρεσιτεχνίας σε εύλογο χρονικό διάστημα, όπως προβλέπει το άρθρο 31 (β) του ν. 2290/1995 (βλ. άρθρο 13 παρ. 5). Το εύλογο των οικονομικών όρων και προϋποθέσεων με τις οποίες ο ενδιαφερόμενος έχει καταβάλει προσπάθειες να εξασφαλίσει την άδεια του δικαιούχου συνίσταται ενδεικτικά στο ύψος του τιμήματος σε σχέση με τους όρους χρήσης της άδειας, τη διάρκεια της ή τους αδειοδόχους. Επιπλέον, προβλέπεται η δυνατότητα τροποποίησης ή ανάκλησης της χορηγηθείσας άδειας εκμετάλλευσης από τον ΟΒΙ κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 31 περ. (ζ) του ν. 2290/1995 (βλ. άρθρο 13 παρ. 8), και αναγνωρίζεται η δυνατότητα προσφυγής κατά της απόφασης του ΟΒΙ ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας (βλ. άρθρο 13 παρ. 10). Κατά πάγια νομολογία, ο ΟΒΙ ασκεί δημόσια εξουσία κατά παραχώρηση σε ό,τι αφορά τις αρμοδιότητές του για τη χορήγηση διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, με αποτέλεσμα οι πράξεις που εκδίδει στα πλαίσια αυτά να αποτελούν εκτελεστές διοικητικές πράξεις και να προσβάλλονται παραδεκτώς με αίτηση ακυρώσεως (ΣτΕ 1241, 1017/2002, 1483/2011).

Με το προτεινόμενο άρθρο 6 τροποποιείται το άρθρο 14 του ν. 1733/1987 (ΦΕΚ Α' 171) που αφορά στη χορήγηση αδειών εκμετάλλευσης στο Δημόσιο και προτείνεται η θεσμοθέτηση ενός συστήματος υπαγωγής διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας σε καθεστώς υποχρεωτικής αδειοδότησης για επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος, το οποίο αποτελείται από δύο στάδια:

α) Αρχικά, ένα δίπλωμα ευρεσιτεχνίας υπάγεται σε καθεστώς υποχρεωτικής αδειοδότησης με την έκδοση Κοινής Υπουργικής Απόφασης (βλ. άρθρο 14 παρ. 1). Η απόφαση αυτή πρέπει να είναι αιτιολογημένη και να στηρίζεται σε έναν από τους λόγους δημοσίου συμφέροντος, οι οποίοι απαριθμούνται κατά τρόπο εξαντλητικό στην παράγραφο αυτή. Μεταξύ των λόγων δημοσίου συμφέροντος για την υπαγωγή σε καθεστώς υποχρεωτικής αδειοδότησης προστίθενται η διάθεση των προϊόντων ή των μεθόδων, που προστατεύονται με το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, στο κοινό σε ανεπαρκή ποσότητα, ποιότητα ή σε ασυνήθιστα υψηλές τιμές, οι πρακτικές που αντιβαίνουν στον ανταγωνισμό, όπως η κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης στην αγορά και η ανάγκη συμμόρφωσης με πρότυπο (standard), το οποίο εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον.

β) Στη συνέχεια, όποιος ενδιαφέρεται να κάνει χρήση του εν λόγω διπλώματος ευρεσιτεχνίας, μπορεί να υποβάλει αίτηση στο αρμόδιο Υπουργείο για χορήγηση άδειας εκμετάλλευσης του εν λόγω διπλώματος. Η άδεια εκμετάλλευσης εκδίδεται με τη μορφή Υπουργικής Απόφασης (βλ. άρθρο 14 παρ. 4).

Για λόγους εθνικής άμυνας της χώρας, είναι δυνατό να παρασχεθεί άδεια εκμετάλλευσης απευθείας σε φορείς του δημοσίου τομέα με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης και του Υπουργού Εθνικής Άμυνας (βλ. άρθρο 14 παρ. 5). Στην περίπτωση αυτή, προβλέπεται η άμεση ενημέρωση του δικαιούχου του διπλώματος ευρεσιτεχνίας, κατ' εφαρμογή του άρθρου 31 (β) του ν. 2290/1995 (Α' 28).

Με το προτεινόμενο άρθρο 7 προβλέπεται η προσθήκη νέας διάταξης (άρθρο 14Α) στο ν. 1733/1987 (Α' 171) σχετικά με την υποχρεωτική άδεια εκμετάλλευσης του Κανονισμού (ΕΚ) 816/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17^{ης} Μαΐου 2006. Ο εν λόγω Κανονισμός θεσπίζει τη διαδικασία και τις προϋποθέσεις για τη χορήγηση υποχρεωτικών αδειών εκμετάλλευσης σε σχέση με διπλώματα ευρεσιτεχνίας και συμπληρωματικά πιστοποιητικά προστασίας που αφορούν την παρασκευή και πώληση φαρμακευτικών προϊόντων, τα οποία προορίζονται για εξαγωγή σε χώρες με προβλήματα δημόσιας υγείας. Ο Κανονισμός έχει άμεση ισχύ στο εθνικό δίκαιο, ωστόσο, κρίνεται σκόπιμη η εξειδίκευση και συγκεντρωτική κωδικοποίησή του στο ν. 1733/1987, ο οποίος αφορά αποκλειστικά τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, ώστε να είναι δυνατή η άμεση και έγκυρη ενημέρωση των ενδιαφερομένων. Άλλωστε, απώτερος σκοπός της προτεινόμενης ρύθμισης είναι η ασφάλεια δικαίου και η δημιουργία ενός αξιόπιστου νομικού πλαισίου ικανού να προσελκύσει τις επενδύσεις στον κλάδο των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας. Ως αρμόδια αρχή, βάσει του άρθρου 3 του Κανονισμού (ΕΚ) 816/2006, για τη χορήγηση της υποχρεωτικής άδειας ορίζεται ο ΟΒΙ (βλ. άρθρο 14Α παρ. 1), ο οποίος δύναται να ανακαλεί την χορηγηθείσα υποχρεωτική άδεια εκμετάλλευσης στην περίπτωση που ο κάτοχος της άδειας δεν τηρεί τους όρους της (βλ. άρθρο 14Α παρ. 3).

Περαιτέρω, οι κοινοπραξίες εκμετάλλευσης τεχνολογίας (technology pools) είναι συμφωνίες βάσει των οποίων δύο ή περισσότερα μέρη δημιουργούν ένα τεχνολογικό πακέτο, για το οποίο παραχωρείται άδεια εκμετάλλευσης όχι μόνο στα μέρη της κοινοπραξίας, αλλά και σε τρίτους. Οι συμφωνίες για τη σύσταση και λειτουργία των κοινοπραξιών εκμετάλλευσης τεχνολογίας δεν καλύπτονται από την απαλλαγή κατά κατηγορία του Κανονισμού (ΕΕ) 316/2014 σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 101 παρ. 3 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) σε ορισμένες κατηγορίες

συμφωνιών μεταφοράς τεχνολογίας, ανεξαρτήτως του αριθμού των μελών τους. Οι εν λόγω συμφωνίες εξετάζονται μόνο στις Κατευθυντήριες Γραμμές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την εφαρμογή του άρθρου 101 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε συμφωνίες μεταφοράς τεχνολογίας (2014/C 89/03).

Οι κοινοπραξίες εκμετάλλευσης τεχνολογίας μπορούν να έχουν ιδιαίτερα επωφελείς συνέπειες για τον ανταγωνισμό και την καινοτομία, ιδίως μέσω της μείωσης του κόστους συναλλαγών και του καθορισμού ορίου στα σωρευτικά δικαιώματα για την αποφυγή διπλής περιθωριοποίησης. Η δημιουργία κοινοπραξίας επιτρέπει την παραχώρηση, με ενιαία διαδικασία, της άδειας εκμετάλλευσης για τις τεχνολογίες που καλύπτει η κοινοπραξία. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό σε τομείς, στους οποίους τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας είναι διαδεδομένα και προκειμένου να δραστηριοποιηθεί μία επιχείρηση στην αγορά, πρέπει να αποκτήσει άδειες εκμετάλλευσης από πολλούς διαφορετικούς δικαιούχους. Οι κοινοπραξίες εκμετάλλευσης τεχνολογίας διευκολύνουν και εγγυώνται την ίση και χωρίς διακρίσεις πρόσβαση σε άδειες εκμετάλλευσης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας για όλους τους πιθανούς δικαιοδόχους, γεγονός που συμβάλλει σε σημαντική μείωση του κόστους συναλλαγών και διευκόλυνση της έρευνας και ανάπτυξης. Επιπλέον, οι κοινοπραξίες αυτές ενοποιούν συμπληρωματικές τεχνολογίες και ως εκ τούτου, επιταχύνουν την πρόσβαση στην τεχνολογία, ενώ συμβάλλουν σημαντικά στην εφαρμογή προτύπων (standards) που ευνοούν τον ανταγωνισμό. Τέλος, αποτελούν βασικό εργαλείο για την ενίσχυση της πρόσβασης σε ουσιώδη για τη λειτουργία προτύπων διπλώματα ευρεσιτεχνίας (Standard Essential Patents, SEP) σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στην από 29.11.2017 Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, με θέμα τον καθορισμό της προσέγγισης της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσον αφορά τα SEP (COM(2017) 712 final).

Ο τρόπος σύστασης, οργάνωσης και λειτουργίας μιας κοινοπραξίας εκμετάλλευσης τεχνολογίας μπορεί να μειώσει τον κίνδυνο να έχει η κοινοπραξία ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα τον περιορισμό του ανταγωνισμού και να παράσχει διασφαλίσεις για την επωφελή επίδρασή της στον ανταγωνισμό. Οι κίνδυνοι που εμπεριέχουν για τον ανταγωνισμό οι κοινοπραξίες εκμετάλλευσης τεχνολογίας εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τη σχέση μεταξύ των τεχνολογιών που αποτελούν αντικείμενο της κοινοπραξίας και από τη σχέση των τελευταίων με τις τεχνολογίες εκτός της κοινοπραξίας. Για το λόγο αυτό, είναι σημαντικό να γίνουν δύο βασικές διακρίσεις: α) μεταξύ των συμπληρωματικών και των υποκατάστατων τεχνολογιών και β) μεταξύ των βασικών και των μη βασικών τεχνολογιών. Οι διακρίσεις αυτές έχουν σημασία για την εκτίμηση των συνεπειών που έχει η σύσταση και λειτουργία μιας κοινοπραξίας στον ανταγωνισμό.

Σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες Γραμμές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την εφαρμογή του άρθρου 101 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε συμφωνίες μεταφοράς τεχνολογίας (2014/C 89/03), δύο τεχνολογίες είναι συμπληρωματικές, σε αντιδιαστολή με τις υποκατάστατες, όταν απαιτούνται αμφότερες για την παραγωγή του προϊόντος ή για την εκτέλεση της διαδικασίας την οποία αφορούν οι τεχνολογίες. Αντίθετα, δύο τεχνολογίες είναι υποκατάστατες όταν η μία από τις δύο επιτρέπει στον κάτοχό της να

παράγει το προϊόν ή να εκτελέσει τη διαδικασία την οποία αφορούν οι τεχνολογίες (βλ. παρ. 251 των Κατευθυντηρίων Γραμμών). Μία τεχνολογία μπορεί να είναι βασική είτε α) για την παραγωγή ενός συγκεκριμένου προϊόντος ή για την εκτέλεση συγκεκριμένης διαδικασίας την οποία αφορούν οι τεχνολογίες που αποτελούν αντικείμενο της κοινοπραξίας, είτε β) για την παραγωγή του εν λόγω προϊόντος ή για την εκτέλεση της εν λόγω διαδικασίας σύμφωνα με πρότυπο το οποίο περιλαμβάνει τις τεχνολογίες που αποτελούν αντικείμενο της κοινοπραξίας. Στην πρώτη περίπτωση, μια τεχνολογία είναι βασική (σε αντιδιαστολή με μία μη βασική τεχνολογία), όταν δεν υπάρχουν βιώσιμα υποκατάστατα (τόσο από εμπορική όσο και από τεχνική άποψη) της τεχνολογίας αυτής εντός ή εκτός της κοινοπραξίας και η εν λόγω τεχνολογία αποτελεί απαραίτητο στοιχείο του πακέτου τεχνολογιών για την παραγωγή του ή των προϊόντων ή για την εκτέλεση της ή των διαδικασιών που αφορά η κοινοπραξία. Στη δεύτερη περίπτωση, μία τεχνολογία θεωρείται βασική εάν συνιστά αναγκαίο στοιχείο (δηλαδή δεν υπάρχουν βιώσιμα υποκατάστατα) των τεχνολογιών που αποτελούν αντικείμενο της κοινοπραξίας οι οποίες απαιτούνται για τη συμμόρφωση με το πρότυπο που υποστηρίζεται από την κοινοπραξία (τυποποιημένες βασικές τεχνολογίες). Οι τεχνολογίες που είναι βασικές είναι κατ' ανάγκη και συμπληρωματικές.

Η σύσταση και η λειτουργία κοινοπραξιών εκμετάλλευσης τεχνολογίας, οι οποίες έχουν ως αντικείμενο βασικές τεχνολογίες –οι οποίες είναι κατ' ανάγκη και συμπληρωματικές, δεν εμπίπτει εν γένει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 101 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, ανεξαρτήτως της θέσης των μερών στην αγορά, εφόσον πληρούνται σωρευτικά οι όροι, οι οποίοι απαριθμούνται στις ως άνω Κατευθυντήριες Γραμμές. Όταν μία κοινοπραξία περιλαμβάνει μη βασικές τεχνολογίες, η συμφωνία είναι πιθανόν να εμπίπτει στο άρθρο 101 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, σε περίπτωση που η κοινοπραξία κατέχει σημαντική θέση σε οιαδήποτε σχετική αγορά. Για το λόγο αυτό, οι κοινοπραξίες, οι οποίες έχουν ως αντικείμενο μη βασικές, αλλά συμπληρωματικές τεχνολογίες, θα πρέπει να εξετάζονται κατά περίπτωση για συμμόρφωση με το ευρωπαϊκό δίκαιο ανταγωνισμού.

Το 2015, στα πλαίσια έρευνας ομάδας εμπειρογνομόνων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής πάνω στη συσσώρευση διπλωμάτων ευρεσιτεχνιών (Report of the Expert Group on Patent Aggregation), διατυπώθηκαν ορισμένες συστάσεις σχετικά με τη δυνατότητα σύστασης κοινοπραξιών εκμετάλλευσης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας ή χρηματοδοτικών κεφαλαίων ως μέσο για την προώθηση της καινοτομίας στην Ευρώπη. Μεταξύ άλλων, οι εμπειρογνώμονες κατέληξαν ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ή τα Κράτη-Μέλη θα μπορούσαν, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, να παρέχουν στήριξη σε κοινοπραξίες εκμετάλλευσης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας ειδικού σκοπού («mission-oriented patent pools») που συστήνονται ειδικά με σκοπό την προαγωγή ή την επιτάχυνση εξεύρεσης λύσεων σε κοινωνικές προκλήσεις και όπου υπάρχει αποτυχία της αγοράς –όπως, για παράδειγμα, για την αντιμετώπιση παραμελημένων ασθενειών, καθώς επίσης και στη δημιουργία χρηματοδοτικών κεφαλαίων για την τεχνολογική ανάπτυξη («technology development funds») σε συγκεκριμένα πεδία, προκειμένου να προωθηθεί η τεχνολογική πρόοδος και να ενισχυθεί ο ρόλος της Ευρώπης ως παγκόσμιου πρωτοπόρου στον τομέα της καινοτομίας.

Με το άρθρο 8 προτείνεται η προσθήκη νέου άρθρου στο τέταρτο μέρος του ν. 1733/1987 (Α' 171) σχετικά με τις κοινοπραξίες εκμετάλλευσης τεχνολογίας. Με το νέο άρθρο 22Α δίνεται ο ορισμός των κοινοπραξιών εκμετάλλευσης τεχνολογίας σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες Γραμμές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την εφαρμογή του άρθρου 101 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε συμφωνίες μεταφοράς τεχνολογίας (2014/С 89/03) και προβλέπεται η καταχώριση των συμφωνιών για τη σύσταση τέτοιων κοινοπραξιών στο μητρώο μεταφοράς τεχνολογίας του ΟΒΙ (βλ. άρθρο 22Α παρ. 1). Επιπλέον, καθορίζονται οι προϋποθέσεις, τις οποίες πρέπει να πληρούν οι κοινοπραξίες εκμετάλλευσης τεχνολογίας που έχουν ως αντικείμενο βασικές τεχνολογίες. Οι διασφαλίσεις για την σύσταση και τη λειτουργία τους πρέπει να είναι τέτοιες, ώστε να διασφαλίζεται το αντικείμενο τους (key enabling technology). Αντίστοιχα οι όροι με τους οποίους οι άδειες εκμετάλλευσης παραχωρούνται σε όλους τους δυνητικούς δικαιούχους καθορίζονται σύμφωνα με τις απαιτήσεις της αγοράς, ώστε να εξασφαλίζεται η εύρυθμη λειτουργία της. Οι κοινοπραξίες, οι οποίες έχουν ως αντικείμενο μη βασικές τεχνολογίες, θα πρέπει να εξετάζονται κατά περίπτωση για συμμόρφωση με το ευρωπαϊκό δίκαιο ανταγωνισμού, καθότι όταν μία κοινοπραξία περιλαμβάνει μη βασικές τεχνολογίες, η συμφωνία είναι πιθανόν να εμπίπτει στην απαγόρευση του άρθρου 101 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ (βλ. άρθρο 22Α παρ. 3). Τέλος, με το προτεινόμενο νέο άρθρο καθιερώνεται η δυνατότητα σύστασης κοινοπραξιών εκμετάλλευσης τεχνολογίας ειδικού σκοπού για την αντιμετώπιση κοινωνικών αναγκών και δημιουργίας χρηματοδοτικών κεφαλαίων με σκοπό την προώθηση της τεχνολογικής ανάπτυξης σε συγκεκριμένα πεδία, με την έκδοση Κοινής Υπουργικής Απόφασης.

Η ως άνω προτεινόμενη διάταξη σχετικά με τις κοινοπραξίες εκμετάλλευσης τεχνολογίας αποσκοπεί στην ενθάρρυνση του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα για τη σύσταση κοινοπραξιών με στόχο την ανάπτυξη κοινωνικά επιθυμητών τεχνολογιών και τη δημιουργία χρηματοδοτικών κεφαλαίων με σκοπό την επιστημονική και παραγωγική αξιοποίηση των ευρεσιτεχνιών, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη συμμόρφωση των συμφωνιών για τη σύσταση και λειτουργία των κοινοπραξιών αυτών με το δίκαιο ανταγωνισμού. Επιπροσθέτως, επιδιώκεται η ενθάρρυνση της ανάπτυξης εταιρικών συμπράξεων και συνεργασιών και η θέσπιση κινήτρων για τη δημιουργία συστάδων επιχειρήσεων (clusters) επί τη βάσει της από κοινού εκμετάλλευσης της διανοητικής ιδιοκτησίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΑ ΠΑΡΚΑ

Άρθρο 9

Με την προτεινόμενη διάταξη της παρ. 1 διατυπώνεται με μεγαλύτερη σαφήνεια η διαδικασία δημιουργίας του μετοχικού κεφαλαίου της ΕΑΝΕΠ, υπό διάφορες εκδοχές (μετρητά, σε είδος), το οποίο πρέπει να καταβληθεί το αργότερο εντός έξι (6) μηνών μετά την έκδοση της ΚΥΑ της παρ.1 του άρθ. 47. Έτσι, ενώ δεν διαφοροποιείται το ποσό του μετοχικού κεφαλαίου που πρέπει να συγκεντρωθεί από τις προβλέψεις της ισχύουσας νομοθεσίας, προσδιορίζονται με ακρίβεια οι διαδικασίες πιστοποίησης του και διατυπώνεται η διαδικασία, με την οποία οι αρμόδιες υπηρεσίες εξετάζουν την συνδρομή για την κάλυψη των οικονομικών προϋποθέσεων δημιουργίας του ΜΚ 10%, εκ μέρους της

ΕΑΝΕΠ, έξι μήνες μετά την έκδοση της παραπάνω ΚΥΑ, προκειμένου να αρθούν ασάφειες και αβεβαιότητες που δημιουργήθηκαν στις υπηρεσίες από σκέψη του ΣτΕ που διατυπώθηκε πρόσφατα σε εκδίκαση σχετικής υπόθεσης.

Με την προτεινόμενη διάταξη της παρ. 2 παρέχεται η δυνατότητα η πρωτοβουλία ανάπτυξης Επιχειρηματικού Πάρκου μπορεί να αναληφθεί και από Εταιρία Ανάπτυξης Επιχειρηματικού Πάρκου (ΕΑΝΕΠ) ΑΕ υπό σύσταση. Ειδικότερα, επαναφέρεται σχετική διάταξη του Ν.2545/1997 ως προς το δικαίωμα αυτό και διατυπώνονται τα έγγραφα και οι διαδικασίες, με τις οποίες οι αρμόδιες υπηρεσίες μπορούν και σε αυτή την περίπτωση να εξετάζουν την συνδρομή για την κάλυψη των οικονομικών προϋποθέσεων δημιουργίας του ΜΚ 10%, εκ μέρους του Φορέα υπό σύσταση, πριν την έκδοση της ΚΥΑ της παρ. 1, του άρθ. 47. Στην περίπτωση αυτή, τόσο η ΕΑΝΕΠ όσο και η δημιουργία του ΜΚ 10% επιβάλλεται να δημιουργηθούν εντός 6 μηνών από την έκδοση της σχετικής ΚΥΑ.

Με την προτεινόμενη διάταξη δημιουργείται ιδιαίτερο κίνητρο για την ανάληψη πρωτοβουλιών ανάπτυξης ΕΠ, καθώς οι ενδιαφερόμενοι φορείς δεν υποχρεούνται να συστήσουν ΑΕ Ειδικού Σκοπού πριν την έγκριση της επένδυσης, ειδικότερα στις περιπτώσεις πολύ μεγάλων καθυστερήσεων εκ μέρους της Διοίκησης. Ιδιαίτερως επισημαίνεται ότι με την ρύθμιση αυτή, διευκολύνονται σημαντικά δημόσιοι φορείς, ΟΤΑ και Επιμελητήρια, να αναλαμβάνουν σχετικές πρωτοβουλίες και να προβαίνουν στην ίδρυση ΑΕ όταν αυτές οι πρωτοβουλίες εξελίσσονται θετικά, χωρίς να χάνεται μεγάλος και πολύτιμος χρόνος, ειδικά για δημόσιους φορείς, όπου η συμμετοχή τους σε ΑΕ απαιτεί μεγάλες διοικητικές διαδικασίες και ελέγχους που μπορούν εξελίσσονται παράλληλα με την εξέταση του φακέλου έγκρισης της επένδυσης.

Για την αξιολόγηση της παραπάνω επιλογής, πρέπει να αναφερθεί ότι η δυνατότητα να αναπτύσσονται ΒΕΠΕ από φορείς υπό σύσταση, με την ισχύ του Ν.2545/1997 πριν το Ν.3982/2011, λειτούργησε πολύ αποτελεσματικά και έδωσε σημαντικό πλήθος υποδοχέων που τα περισσότερα εξ αυτών κατασκευάστηκαν και ολοκληρώθηκαν.

Οι παραπάνω παράγραφοι 4 και 5 του άρθ. 45, δημιουργούν δυνατότητα επιλογής σε ενδιαφερόμενους για την ανάπτυξη Επιχειρηματικών Πάρκων που μπορούν να επιλέξουν το χρόνο ίδρυσης των Φορέων ΕΑΝΕΠ, πριν ή μετά την εγκριτική ΚΥΑ, ανάλογα με το επενδυτικό σχέδιο και τις παραμέτρους που συνδέονται με αυτό.

Άρθρο 10

Με το προτεινόμενο άρθρο 10 τροποποιούνται τα άρθρα 52 και 53 του ν. 3982/2011 (Α' 143) σχετικά με τη μείωση χώρων στάθμευσης και την διαδικασία διαπίστωσης της ολοκλήρωσης των έργων υποδομής. Συγκεκριμένα με την προτεινόμενη ρύθμιση της παρ. 1 θα επιτρέπεται να μειωθούν, οι θέσεις στάθμευσης, στο 50% του πλήθους που επιβάλλεται από την κείμενη πολεοδομική νομοθεσία, ακόμη και για τις εγκατεστημένες επιχειρήσεις ΕΠ. Αυτή η ρύθμιση, τακτοποιεί πολεοδομικές παραβάσεις για μεμονωμένες επιχειρήσεις που δεν έχουν προβεί στην κατασκευή των προβλεπομένων χώρων στάθμευσης ή απελευθερώνει θέσεις στάθμευσης (γήπεδο ή κτήριο) που έχουν δεσμευτεί συμβολαιογραφικά για την έκδοση των αδειών δόμησης, με σκοπό να χρησιμοποιηθούν για άλλη χρήση.

Με την προτεινόμενη διάταξη της παρ. 2 επιτρεπεται η τμηματική ολοκλήρωση εργαων ΕΠ εφοσον αυτό είναι τεχνικά εφικτό. Ειδικότερα μετα απο την περαιωση των εργαων υποδομης σε τμημα του ΕΠ γινεται η αυτοψια/ ελεγχος απο τις αρμοδιες υπηρεσιες για να

διαπιστωθεί η περαιώση του τμήματος ώστε να εκδοθεί η σχετική πράξη διαπίστωσης και αντιστοίχως η αδεια λειτουργίας για το περαιωμένο τμήμα του ΕΠ. Η διαταξη αυτή έχει αναδρομική εφαρμογή και σε παλιά ΕΠ που αδειοδοτήθηκαν με το ν2545/97 και εκρεμεί η εκδοση σχετικής διαπιστωτικής απόφασης.

Με τη προτεινόμενη διαταξη της παρ. 3 επεκτείνονται οι διαταξεις απαλλαγής από αδεια εγκατάστασης και εκδοση ΠΠΔ που ισχύουν για τη μεταποίηση και στις επιχειρήσεις εφοδιαστικής του ν4302/14 που εγκαθίστανται εντός ΕΠ.

Με τη προτεινόμενη διαταξη της παρ. 4 συμπληρώνεται υπάρχουσα διαταξη για τις ΑΒΣ. Ειδικότερα διευκρινίζεται ότι στο ποσοστό καλυψής 20% των υπάρχοντων κτηριών προσμετρώνται όλα τα κτηρια που στεγαζουν επιτρεπόμενες δραστηριότητες του Αρθ. 43 και όχι μόνο τα βιομηχανικά κτηρια, όπως εμμεσως τεκμαίρεται στο νόμο όπου γίνεται αναφορά σε "βιομηχανικές" συγκεντρώσεις.

Με τη προτεινόμενη διαταξη της παρ. 6 επεκτείνονται τα κινήτρα του ν3982/11 για τις μεταποιητικές επιχειρήσεις εντός ΕΠ και στις επιχειρήσεις της εφοδιαστικής που εγκαθίστανται σε αυτά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

Άρθρο 11

Στην ευρύτερη περιοχή των Οιοφύτων έχει δημιουργηθεί εδώ και δεκαετίες η μεγαλύτερη άτυπη βιομηχανική συγκέντρωση, με μείζονες βλαπτικές συνέπειες στο περιβάλλον, τη δημόσια υγεία αλλά και την οικονομική ανάπτυξη της περιοχής.

Α) Ως προς το περιβάλλον: Η μόλυνση του Ασωπού ποταμού, των επιφανειακών αλλά και υπογείων υδάτων, η παρουσία επικίνδυνων για τη δημόσια υγεία στοιχείων στο πόσιμο νερό, το μεγάλο περιβαλλοντικό πρόβλημα και η υποβάθμιση της περιοχής είναι το αποτέλεσμα της άναρχης δόμησης και ανάπτυξης μεταποιητικών μονάδων, χωρίς έργα υποδομής και περιβαλλοντικής προστασίας και με ανεξέλεγκτη επί χρόνια επιτρεπτή διάθεση βιομηχανικών αποβλήτων σε επιφανειακούς και υπόγειους υδάτινους αποδέκτες. Κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 24 παρ. 1 του Συντάγματος και του άρθρου 191 της ΣΛΕΕ, ο συντακτικός και κοινοτικός νομοθέτης, έχοντας επίγνωση του οικολογικού προβλήματος, το οποίο σε κάποιες πτυχές του, όπως η ρύπανση, θίγει και άλλο βασικό αγαθό, αυτό της ανθρώπινης υγείας, ανήγαγε το φυσικό περιβάλλον σε αντικείμενο ιδιαίτερης έννομης προστασίας, η οποία πρέπει να είναι πλήρης και αποτελεσματική. Κατά συνέπεια, η ως άνω συνταγματική διάταξη καθιστά υποχρεωτική για τον κοινό νομοθέτη και τη Διοίκηση τη λήψη προς τούτο αναγκαίων προληπτικών και κατασταλτικών μέτρων. Περαιτέρω, σε εφαρμογή του άρθρου 3 της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ για τα νερά, ο Ασωπός έχει ορισθεί ως ένα σύνολο υδάτινων σωμάτων, για τα οποία θα πρέπει να επιτευχθεί η καλή οικολογική και χημική κατάσταση σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Οδηγίας, η δε χημική ρύπανση των επιφανειακών υδάτων συνιστά απειλή τόσο για το υδάτινο περιβάλλον, με επιπτώσεις όπως η οξεία και χρόνια τοξικότητα για υδρόβιους οργανισμούς, η συσσώρευση στο οικοσύστημα και απώλειες βιοποικιλότητας όσο και για την ανθρώπινη υγεία.

Β) Ως προς την οικονομική ανάπτυξη της περιοχής: Στην έκταση της άτυπης βιομηχανικής συγκέντρωσης (ΑΒΣ) δραστηριοποιούνται σήμερα περίπου 1.000 επιχειρήσεις και παράγεται το 1/3 του βιομηχανικού ΑΕΠ της χώρας. Η περιοχή βρίσκεται σε πολύ μικρή απόσταση από το κέντρο της Αθήνας, το εμπορευματικό κέντρο του ΟΛΠ και το

εμπορευματικό πάρκο Θριασίου και επί του κεντρικού οδικού αξόνα ΠΑΘΕ και της σιδηροδρομικής γραμμής Θεσσαλονίκης – Ειδομένης. Πρόκειται για τη μεγαλύτερη άτυπη βιομηχανική συγκέντρωση που ξεκίνησε να αναπτύσσεται από τη δεκαετία του '70.

Η κατάσταση που δημιουργήθηκε και παγιώθηκε στην περιοχή των Οινόφυτων αντικατοπτρίζει με ενάργεια τα διαχρονικά διαρθρωτικά προβλήματα και τις στρεβλότητες που επικράτησαν στον ελλιπή αναπτυξιακό σχεδιασμό στη χώρα.

Γ) Η ολιστική αντιμετώπιση του προβλήματος: Με τη συνεργασία των Υπουργείων Οικονομίας και Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, του Δήμου Τανάγρας αλλά και των οικονομικών φορέων της περιοχής, διαμορφώθηκε κατόπιν ευρείας διαβούλευσης μία στρατηγική για την εξυγίανση και την οικονομική ανάπτυξη της περιοχής (*Ολοκληρωμένο Στρατηγικό Σχέδιο Παρεμβάσεων στη λεκάνη απορροής του Ασωπού Ποταμού και την ανάπτυξη Επιχειρηματικού Πάρκου Εξυγίανσης της βιομηχανικής περιοχής Οινόφυτων – Σχηματαρίου - ΟΣΣΠ*).

Πρόκειται για ένα έργο ορόσημο για την ευρύτερη περιοχή που περιλαμβάνει α) την ανάπτυξη Επιχειρηματικού Πάρκου Εξυγίανσης (ΕΠΕ) της ΑΒΣ Οινόφυτων – Σχηματαρίου και β) την υλοποίηση Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης (ΟΧΕ) ΛΑΠ Ασωπού για την περιβαλλοντική εξυγίανση της ευρύτερης περιοχής, τη βελτίωση του επιπέδου διαβίωσης των τοπικών κοινωνιών και την αναβάθμιση της τοπικής οικονομίας, για το οποίο έχουν εξασφαλιστεί πόροι από το ΕΣΠΑ 2014-2020 και το εθνικό σκέλος του ΠΔΕ και με συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα.

Κατόπιν μνημονίου συνεργασίας μεταξύ της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας, του Δήμου Τανάγρας, του Συνδέσμου Βιομηχανιών Στερεάς Ελλάδας και της ΕΤΒΑ ΒΙΠΕ, κατατέθηκε στην Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης εξειδικευμένη μελέτη για την οριοθέτηση της άτυπης βιομηχανικής συγκέντρωσης των Οινόφυτων ως περιοχής που χρήζει περιβαλλοντικής και λειτουργικής εξυγίανσης. Με βάση τη μελέτη αυτή, η περιοχή οριοθετείται με το προτεινόμενο άρθρο 11 του παρόντος σχεδίου νόμου.

Περαιτέρω, από την μελέτη προέκυψαν ως απολύτως απαραίτητες για λόγους προστασίας του δημοσίου συμφέροντος οι ad hoc ρυθμίσεις του προτεινόμενου άρθρου 11 προκειμένου να μπορέσει να αναπτυχθεί το επιχειρηματικό πάρκο εξυγίανσης και ανάπτυξης με παρεκκλίσεις από κάποιες ρυθμίσεις του ν. 3982/2011 (Α' 143) για τα Επιχειρηματικά Πάρκα, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες της υφιστάμενης και παγιωμένης κατάστασης της άτυπης βιομηχανικής συγκέντρωσης, δεδομένου ότι οι επιχειρήσεις είναι ήδη εγκατεστημένες και δομημένες στο χώρο και ως εκ τούτου υφίστανται ειδικές αντικειμενικές ανάγκες πολεοδομικής φύσης, καθώς και το μέγεθος του έργου.

Ο στόχος της προτεινόμενης ρύθμισης είναι διττός: α) η περιβαλλοντική εξυγίανση της λεκάνης απορροής του Ασωπού ποταμού και συνεπακόλουθα η προστασία της δημόσιας υγείας του πληθυσμού της περιοχής και β) η αναβάθμιση της τοπικής αλλά και εθνικής οικονομίας. Η περιοχή των Οινόφυτων μπορεί να αποτελέσει πόλο οικονομικής ανάπτυξης της χώρας και υπόδειγμα σύγχρονης και αποτελεσματικής περιβαλλοντικής διαχείρισης. Η Πολιτεία υποχρεούται να προστατεύσει το φυσικό περιβάλλον, τη δημόσια υγεία και την οικονομία.

Το συγκεκριμένο έργο εντάσσεται στην ευρύτερη στρατηγική του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης για την ανάπτυξη Επιχειρηματικών Πάρκων, ως βασικού εργαλείου για την

αύξηση της παραγωγικότητας και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας, με σημαντική συμβολή στην προστασία και αναβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

Άρθρα 12 – 18

Με το ν.3982/2011 (Α΄143) ρυθμίστηκε η άσκηση των τεχνικών επαγγελματικών δραστηριοτήτων και άλλαξε το σχετικό νομικό καθεστώς που ως τότε ίσχυε και είχε εισαγάγει ο ν.6422/1934.

Κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων του ν.3982/11, εκδόθηκαν προεδρικά διατάγματα που ρύθμιζαν τις προϋποθέσεις άσκησης των επαγγελματικών δραστηριοτήτων της κατασκευής, συντήρησης, επισκευής, επιτήρησης των εγκαταστάσεων από φυσικά πρόσωπα για 6 κατηγορίες εγκαταστάσεων και για τις επαγγελματικές βαθμίδες από αυτή του τεχνίτη ως εκείνη του εγκαταστάτη ή του εργοδηγού. Ειδικότερα, εκδόθηκαν έξι προεδρικά διατάγματα με τα οποία ρυθμίστηκαν οι κατηγορίες άσκησης των επαγγελματικών δραστηριοτήτων καθώς και οι προϋποθέσεις άσκησης αυτών, σε: 1) υδραυλικές εγκαταστάσεις (π.δ. 112/2012 (Α΄197)), 2) χειρισμό μηχανημάτων έργου (π.δ.113/2012 (Α΄198)), 3) εγκαταστάσεις υγρών και αερίων καυσίμων (π.δ.114/2012 (Α΄199)), 4) βιομηχανικές εγκαταστάσεις και ηλεκτροσυγκολλήσεις – οξυγονοκολλήσεις (π.δ. 115/2012 (Α΄200)), 5) ψυκτικές εγκαταστάσεις (π.δ. 1/2013 (Α΄3)) και 6) ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις (π.δ. 108/2013 (Α΄141)).

Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις έχουν ως πρωταρχικό σκοπό την ομαλή μετάβαση από το παλαιό στο νέο θεσμικό πλαίσιο και τη δημιουργία νομικού πλαισίου που ικανοποιεί τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και αποκαθιστά την πληρότητα της διοικητικής ροής των αδειοδοτικών διαδικασιών.

Με τα ανωτέρω προεδρικά διατάγματα καθορίστηκαν οι απαιτούμενοι τίτλοι σπουδών για την πρόσβαση στην άσκηση των επιμέρους τεχνικών επαγγελματικών δραστηριοτήτων, Γενικότερα, περιλαμβάνονται α) τίτλοι σπουδών σχολών που ανήκουν σε υφιστάμενες λειτουργούσες, κατά την έκδοση των π.δ., εκπαιδευτικές δομές τεχνικής κατεύθυνσης, καθώς και τίτλοι σπουδών σχολών οι οποίες, μετά την έκδοση των π.δ., καθίστανται ισότιμες και αντίστοιχες των σχολών αυτών, β) τίτλοι σπουδών σχολών που ανήκουν σε παλαιότερες μη λειτουργούσες εκπαιδευτικές δομές και γ) τίτλοι σπουδών της αλλοδαπής αντίστοιχης ειδικότητας, που έχει αναγνωρισθεί ως ισότιμος με τίτλους της ανωτέρω περίπτωσης (α).

Ωστόσο, σε κανένα από τα προεδρικά διατάγματα δεν υπάρχει αναφορά για τίτλους σπουδών σχολών οι οποίες καθίστανται ισότιμες και αντίστοιχες των σχολών αυτών ενώ στο π.δ. 108/2013 δεν περιλαμβάνονται στις διατάξεις τίτλοι σπουδών σχολών οι οποίες, μετά την έκδοση του π.δ., καθίστανται ισότιμες και αντίστοιχες των σχολών αυτών. Επίσης, σε κανένα από τα π.δ. δεν υπάρχει αναφορά για τίτλους σπουδών της αλλοδαπής που έχουν αναγνωρισθεί ως ισότιμοι με τίτλους της ανωτέρω (β) περίπτωσης.

Για λόγους αναλογικότητας και ίσης μεταχείρισης, προτείνεται να συμπεριληφθεί σε όλα τα προεδρικά διατάγματα η αναφορά για τους τίτλους σπουδών σχολών οι οποίες, καθίστανται ισοτιμες και αντίστοιχες, των σχολών που ήδη αναφέρονται στα π.δ.

Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 18 παρ. 1 (Ι) (δ) του π.δ. 115/2012 (Α'200), προβλέπεται ότι οι κάτοχοι απολυτηρίου γυμνασίου που έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος αναγγέλλουν την έναρξη άσκησης της δραστηριότητας του τεχνίτη οξυγονοκολλητή ή/και ηλεκτροσυγκολλητή με υποβολή αίτησης και προσκόμιση των σχετικών δικαιολογητικών.

Με βάση το παλαιότερο θεσμικό πλαίσιο (βδ 17/1950 (ΦΕΚ 82/Α/1950) «κατάταξη μηχανολογικών εγκαταστάσεων» όπως έχει τροποποιηθεί) για την εκτέλεση της οξυγονοκόλλησης / ηλεκτροσυγκόλλησης απαιτούνταν κάτοχος συγκεκριμένων αδειών. Πρόσβαση στην κατοχή της εν λόγω άδειας μετά από εξετάσεις, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 17 παρ. 3 (γ) του β.δ. 17/1950, είχαν και οι τεχνίτες με απολυτήριο εξατάξιου Δημοτικού Σχολείου ή αντιστοίχου νυκτερινού. Επιπρόσθετα, στις διατάξεις του β.δ. της 30 Δεκ. 1958/16 Ιαν. 1959 (ΦΕΚ 12/Α/1959) καθορίστηκε ότι για την απόκτηση άδειας οξυγονοκολλητή ή ηλεκτροσυγκολλητή αντί του απαιτούμενου απολυτηρίου εξαταξίου Δημοτικού Σχολείου, αρκεί οι υποψήφιοι να γνωρίζουν ανάγνωση και γραφή κατά την κρίση της οικείας εξεταστικής Επιτροπής.

Δεδομένων των ανωτέρω αναφερομένων προϋποθέσεων, που ίσχυαν για τη συγκεκριμένη επαγγελματική δραστηριότητα, και για λόγους ομαλής μετάβασης στο νέο σύστημα αδειοδότησης, προτείνεται να γίνει δεκτός ο κάτοχος πτυχίου / απολυτηρίου υποχρεωτικής εκπαίδευσης για την άσκηση της δραστηριότητας του τεχνίτη οξυγονοκολλητή ή/και ηλεκτροσυγκολλητή, μέσω της υποχρεωτικής βεβαίωσης αναγγελίας, προκειμένου να μην αποκλείονται κάτοχοι πτυχίου / απολυτηρίου υποχρεωτικής εκπαίδευσης προϊσχύοντος εκπαιδευτικού συστήματος. Σημειώνεται επίσης ότι, από τις επαγγελματικές δραστηριότητες που ρυθμίστηκαν με τον ν. 3982/2011 και ειδικότερα σύμφωνα με το π.δ. 113/2012 (Α'198) για την έναρξη άσκησης των δραστηριοτήτων του χειριστή μηχανημάτων έργου οι ενδιαφερόμενοι γίνονται δεκτοί ως απόφοιτοι υποχρεωτικής εκπαίδευσης (άρθρο 5 παρ. 1 (Ι)(α)).

Σύμφωνα με τις διατάξεις των ανωτέρω προεδρικών διαταγμάτων, μεταξύ άλλων, προσδιορίστηκε και ο τρόπος τεκμηρίωσης της προϋπηρεσίας των τεχνικών επαγγελματιών. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τα σχετικά άρθρα των προαναφερθέντων προεδρικών διαταγμάτων καθορίστηκε ότι σε περιπτώσεις αδυναμίας προσκόμισης των ως αναφερόμενων κατά τις διατάξεις δικαιολογητικών, ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει αίτηση, στην οποία αναφέρει τεκμηριωμένα για ποιούς λόγους αδυνατεί να προσκομίσει τα απαραίτητα δικαιολογητικά. Η αίτηση συνοδεύεται από τα διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία, τα οποία εξετάζονται από την αρμόδια εξεταστική επιτροπή που συντάσσει αντίστοιχο πρακτικό προϋπηρεσίας.

Επειδή σε περίπτωση που δεν έχει συγκροτηθεί η αρμόδια εξεταστική επιτροπή στην οικεία του ενδιαφερομένου Περιφέρεια δημιουργείται πρόβλημα ως προς την εξέταση των διαθέσιμων αποδεικτικών στοιχείων, προτείνεται στην περίπτωση αυτή η εξέταση της αίτησης του ενδιαφερομένου να πραγματοποιείται από συλλογικό όργανο που συγκροτείται για το σκοπό αυτό από τον Περιφερειάρχη, σύμφωνα με το άρθρο 159 του ν. 3852/10 (Α'87). Με την προτεινόμενη τροποποίηση αίρεται η εν λόγω έλλειψη περί εξέτασης των δικαιολογητικών προϋπηρεσίας στην περίπτωση μη συγκρότησης αρμόδιας εξεταστικής επιτροπής και αποκαθίσταται η διοικητική ροή της αδειοδοτικής διαδικασίας.

Σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 9, οι άδειες οι οποίες έχουν εκδοθεί σύμφωνα με το π.δ. 511/1977, των οποίων η ημερομηνία θεώρησης έχει παρέλθει, εφόσον το διάστημα από τη λήξη της ισχύος τους μέχρι τη δημοσίευση του π.δ. 114/2012 δεν υπερβαίνει τα τρία έτη, θεωρούνται εντός έξι μηνών από τη δημοσίευση του π.δ. 114/2012 σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 8 παρ. 3, στη συνέχεια δε, θεωρούνται κάθε οκτώ έτη σύμφωνα με το άρθρο 8, και οι κάτοχοι των αδειών αυτών έχουν το δικαίωμα εκτέλεσης των εργασιών του π.δ. 114/2012 που αφορούν αποκλειστικά τα υγρά καύσιμα. Περαιτέρω με την προϋπόθεση της θεώρησης εντός εξαμήνου από δημοσίευση του π.δ. 114/2012 οι κάτοχοι των εν λόγω αδειών δύνανται να αξιοποιήσουν τη ανωτέρω δυνατότητα της παραγράφου 7(στ) του άρθρου 9 του π.δ. 114/2012. Ωστόσο, δεν υπάρχει πρόβλεψη διαδικασίας για την περίπτωση των επαγγελματιών τεχνικών υγρών καυσίμων κατά το π.δ. 511/1977 που η καθυστέρηση θεώρησης των αδειών τους έχει ξεπεράσει τα τρία έτη ή για εκείνους που ενώ ήταν αθεώρητοι λιγότερο από τρία χρόνια κατά τη δημοσίευση του π.δ. 114/2012 δεν θεώρησαν εντός εξαμήνου. Κατόπιν των ανωτέρω προτείνεται τροποποίηση των διατάξεων έτσι, ώστε να καλύπτεται το υφιστάμενο κενό ρύθμισης και να δίνεται διέξοδος στους σχετικούς τεχνικούς για τον μη επαγγελματικό αποκλεισμό τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'

ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΤΒ

Άρθρο 19

Με την προτεινόμενη ρύθμιση τροποποιούνται οι διατάξεις του άρθρου 36 του ν. 2459/1997 σχετικά με τις επιχορηγήσεις επιχειρήσεων από πλημμύρες και λοιπές θεομηνίες. Ειδικότερα, με την τροποποίηση στις θεομηνίες συμπεριλαμβάνονται και οι σεισμοί, που είχαν εξαιρεθεί από τις διατάξεις του νόμου αυτού και προβλέπεται συνεπώς η δυνατότητα επιχορήγησης, που συνίσταται σε δωρεάν χρηματική ενίσχυση από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, των επιχειρήσεων που έχουν πληγεί από σεισμό με τους όρους και τις προϋποθέσεις της εν λόγω διάταξης.

Άρθρο 20

Με το προτεινόμενο άρθρο 20 τροποποιείται το άρθρο 16 του ν. 3325/2005 (Α'68) και προβλέπεται η συμπλήρωση δραστηριότητας στις βιομηχανικές εγκαταστάσεις με τις εκεί οριζόμενες προϋποθέσεις.

Άρθρο 21

Με το προτεινόμενο άρθρο 21 τροποποιούνται τα άρθρα 20 και 26 του ν. 4177/2013 (Α' 173) για τους κανόνες διακίνησης και αγοράς προϊόντων. Ειδικότερα, με την παράγραφο 1 προβλέπεται η διενέργεια ελέγχου με ειδικά μετασκευασμένο αυτοκινούμενο όχημα, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία του ελέγχου και παρέχεται εξουσιοδότηση στους καθ' ύλην αρμόδιους υπουργούς για την έκδοση κανονιστικής πράξης με την οποία καθορίζονται οι προδιαγραφές του ειδικού οχήματος, των συστημάτων μέτρησης, των συστημάτων εντοπισμού κλπ. Με την παράγραφο 2 ρυθμίζονται τα θέματα άσκησης ενδικοφανούς προσφυγής κατά της διοικητικής πράξης επιβολής κυρώσεων.

Άρθρο 22

Με την προτεινόμενη ρύθμιση αποσαφηνίζονται ερμηνευτικά θέματα που έχουν προκύψει κατά την εφαρμογή της παραγράφου 2 του άρθρου 9 του ν. 4302/2014 (Α' 225) σχετικά με τη δυνατότητα εγκατάστασης Κέντρων Αποθήκευσης και Διανομής και τους όρους αυτών. Με τη ρύθμιση αυτή δίνεται η δυνατότητα τόσο υφιστάμενων δραστηριοτήτων εφοδιαστικής όσο και νέων να αδειοδοτηθούν και να λειτουργήσουν σύμφωνα με το νέο αδειοδοτικό πλαίσιο του ν. 4442/2016 και να αναπτυχθούν στον ανερχόμενο τομέα της Εφοδιαστικής (Logistics).

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'

Άρθρο 23

Με τις προτεινόμενες διατάξεις του άρθρου 23 τροποποιούνται σημεία του καταστατικού της ΜΟΔ ΑΕ. Ειδικότερα, προβλέπεται η δυνατότητα κάλυψης αναγκών στέγασης των φορέων και των γραφείων των προσώπων που αναφέρονται σε αυτήν, η δυνατότητα υποστήριξης φορέων για την υλοποίηση έργων χρηματοδοτούμενων τόσο από το συγχρηματοδοτούμενο όσο και από εθνικό σκέλος του ΠΔΕ ή άλλα ενωσιακά ή διεθνή προγράμματα ή άλλους πόρους, η συγκρότηση τεχνικής υπηρεσίας που μπορεί να αναλαμβάνει και τις αρμοδιότητες των παρ. 2 και 3 του άρθρου 44 του ν. 4412/2016 και θεσπίζονται ειδικές διατάξεις για την απόσπαση προσωπικού της ΜΟΔ ΑΕ σε φορείς εκτός των Ειδικών Υπηρεσιών και των Κοινών Γραμματειών των ΕΠ Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας του ν. 4314/2014 και υπηρεσιών συντονισμού, εφαρμογής ή διαχείρισης άλλων συγχρηματοδοτούμενων ενωσιακών και διεθνών προγραμμάτων.

Με τη θέσπιση των ειδικών αυτών διατάξεων κατά παρέκκλιση των σχετικών προβλέψεων του ν. 4440/2016 καθίσταται δυνατή η αξιοποίηση του εξειδικευμένου προσωπικού της

ΜΟΔ και της σωρευμένης τεχνογνωσίας του από την πολυετή διαχείριση αναπτυξιακών προγραμμάτων, είτε από φορείς που υλοποιούν συγχρηματοδοτούμενα έργα ΕΣΠΑ, όπως είναι οι ΟΤΑ και οι αστικές αρχές των ΟΧΕ, και χρειάζονται ενίσχυση για την ορθή και έγκαιρη υλοποίηση αυτών, είτε σε φορείς που ήδη λόγω των ιδιαιτεροτήτων του έργου τους εξαιρούνται από τις περί αποσπάσεων διατάξεις του ως άνω νόμου και έχουν επίσης ανάγκη για την ανωτέρω εξειδικευμένη γνώση και εμπειρία. Παρέχεται επιπλέον η δυνατότητα ανανέωσης των εν λόγω αποσπάσεων όταν αυτό κρίνεται απαραίτητο για την εκπλήρωση του σκοπού για τον οποίο πραγματοποιούνται.

Άρθρο 24

Με την προτεινόμενη διάταξη ρυθμίζονται θέματα που αφορούν στο πληροφοριακό σύστημα σώρευσης κρατικών ενισχύσεων ήσσονος σημασίας ώστε να ανταποκρίνεται στις παρούσες συνθήκες. Ειδικότερα:

Με την παράγραφο 1 τροποποιείται ο τίτλος και ο ορισμός του πληροφοριακού συστήματος σώρευσης κρατικών ενισχύσεων ήσσονος σημασίας.

Η διάταξη του εδαφίου (ιδ) του αρ. 2 του ν. 3614/2017, η οποία αφορούσε στην προγραμματική περίοδο 2007-2013 κρίνεται σκόπιμο να προσαρμοστεί καταλλήλως ως προς την τήρηση του ΠΣ Σώρευσης κρατικών ενισχύσεων, ώστε να ανταποκρίνεται στις παρούσες συνθήκες, και να περιληφθεί στο ν. 4314/2014 που αφορά στην προγραμματική περίοδο 2014-2020. Με την προτεινόμενη διάταξη της παραγράφου 2 προβλέπεται η τήρηση πληροφοριακού συστήματος σώρευσης ενισχύσεων ήσσονος σημασίας στην Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ, το οποίο θα αποσκοπεί στη διασταύρωση των υποβαλλόμενων υπεύθυνων δηλώσεων. Επιπλέον, προβλέπεται η υποχρέωση η Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ να διασφαλίσει τη δυνατότητα διασύνδεσης αυτού του συστήματος με το Κεντρικό Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων της Κεντρικής Μονάδας Κρατικών Ενισχύσεων, ώστε εφόσον κριθεί σκόπιμο από την τελευταία να μπορεί να πραγματοποιηθεί η σχετική διασύνδεση. Η διάταξη αφορά όλες τις κρατικές ενισχύσεις ήσσονος σημασίας, που χορηγούνται με οποιαδήποτε μορφή (επιχορήγηση, φοροαπαλλαγή, εγγύηση, αύξηση μετοχικού κεφαλαίου, κλπ), ανεξαρτήτως πηγής χρηματοδότησης. Τέλος προβλέπεται η δυνατότητα έκδοσης κοινής υπουργικής απόφασης προκειμένου να ρυθμιστούν επιμέρους λεπτομέρειες σχετικά με το πληροφοριακό σύστημα σώρευσης ενισχύσεων ήσσονος σημασίας.

Άρθρο 25

Με την προτεινόμενη προσθήκη εδαφίων στην υποπαρ. β3 της παρ. 3 του άρθρου 33 του ν. 4314/14 προβλέπεται ότι μέχρι τη δημιουργία του λογαριασμού παρακατάθεσης στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, στις περιπτώσεις διαπίστωσης παρατυπίας κατά την υλοποίηση συγχρηματοδοτούμενων πράξεων από τους ΟΤΑ α' βαθμού και τα εποπτευόμενα από αυτούς νομικά πρόσωπα και επιβολής από τις αρμόδιες διαχειριστικές αρχές, την αρχή ελέγχου και τον οργανισμό πληρωμών δημοσιονομικής διόρθωσης με ανάκτηση, θα εφαρμόζονται τα προβλεπόμενα για τα εποπτευόμενα νομικά πρόσωπα νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου. Προβλέπεται εφαρμογή της διάταξης και για τις εντοπισθείσες πριν την έναρξη της ισχύος της μη επιλέξιμες δαπάνες.

Με την προτεινόμενη προσθήκη παραγράφου 5 στο άρθρο 33 του ν. 4314/2014 αποσαφηνίζεται ότι ο καταλογισμός αχρεώστητης ή παρανόμως καταβληθείσας δαπάνης

επιβάλλεται στον πραγματικό λήπτη της επιχορήγησης ή χρηματοδότησης στον οποίο διαπιστώνεται η παρατυπία, όταν αυτή οφείλεται σε δικές του πράξεις ή παραλείψεις. Η επιχορήγηση για την υλοποίηση συγχρηματοδοτούμενων έργων από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων εγκρίνεται στη βάση της Απόφασης Ένταξης στα Επιχειρησιακά Προγράμματα υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις που περιγράφονται σε αυτήν. Στην περίπτωση διαπίστωσης παρατυπιών στην υλοποίηση των έργων (απόκλιση από το περιεχόμενο και τους όρους και προϋποθέσεις της Απόφασης Ένταξης), οι σχετικές δαπάνες για την υλοποίηση των έργων κρίνονται ως μη επιλέξιμες για χρηματοδότηση, ο δε λήπτης της χρηματοδότησης θα πρέπει να επιστρέψει στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων τα ποσά που του έχουν χορηγηθεί και χρησιμοποιήθηκαν από αυτόν αχρεωστήτως ή παρανόμως. Είναι εύλογο ότι στις περιπτώσεις έργων όπου ο δικαιούχος της πράξης μεταφέρει την επιχορήγηση σε άλλους φορείς, νομικά ή φυσικά πρόσωπα, οι οποίοι συμμετέχουν στην υλοποίηση της πράξης και είναι οι πραγματικοί λήπτες της επιχορήγησης, μη συμπεριλαμβανομένων των αναδόχων δημοσίων συμβάσεων, η ανάκτηση των σχετικών ποσών πρέπει να γίνει από τους πραγματικούς λήπτες της επιχορήγησης όταν η παρατυπία οφείλεται σε δικές τους πράξεις ή παραλείψεις.

Με την προτεινόμενη προσθήκη παραγράφου 6 στο άρθρο 33 του ν. 4314/2014 εξειδικεύεται ο φορέας στο οποίο επιβάλλεται καταλογισμός αχρεώστητης ή παρανόμως καταβληθείσας δαπάνης για τη δράση «Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής». Η διάταξη αυτή κρίνεται αναγκαία, διότι είναι εύλογο, ότι για οποιοσδήποτε παρατυπίες διαπιστώνονται κατά την υλοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της δράσης «Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής», οφειλόμενες σε πράξεις ή παραλείψεις των παρόχων υπηρεσιών φροντίδας και φιλοξενίας παιδιών εξ αιτίας των οποίων προκύπτουν αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθείσες δαπάνες, όπως ενδεικτικά η υπέρβαση του επιτρεπόμενου αριθμού φιλοξενούμενων βρεφών ή νηπίων, ή η παραβίαση υποχρεώσεων περί πυρασφάλειας, πρέπει να επιβαρύνονται οι πάροχοι των αντίστοιχων υπηρεσιών προς τους ωφελούμενους και όχι η δικαιούχος ΕΕΤΑΑ, καθώς στον πάροχο - λήπτη καταβάλλεται η ενίσχυση και σε αυτόν οφείλεται η παρατυπία. Η προτεινόμενη διάταξη εφαρμόζεται και για τις ήδη διαπιστωθείσες παρατυπίες. Προβλέπεται τέλος δια νόμου ανάκληση των ήδη εκδοθεισών αποφάσεων και η υποχρέωση του αρμοδίου οργάνου να εκδώσει αποφάσεις εις βάρος των ληπτών που ευθύνονται για την παρατυπία.

Με την προτεινόμενη προσθήκη παραγράφου 7 στο άρθρο 33 του ν. 4314/2014 ρυθμίζεται η περίπτωση δημοσιονομικών διορθώσεων οφειλόμενων σε ελλείψεις ή και στην εφαρμογή του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου. Κατά τη λειτουργία των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου που εφαρμόζονται από τις αρχές διαχείρισης των επιχειρησιακών προγραμμάτων του ΕΣΠΑ, ενδέχεται να εντοπιστούν σε αυτά ή στη χρήση αυτών από τους φορείς διαχείρισης αστοχίες που οδηγούν σε παρατυπίες οι οποίες εντοπίζονται στο επίπεδο της υλοποίησης των πράξεων. Στις περιπτώσεις αυτές επιβάλλεται δημοσιονομική διόρθωση στις δαπάνες του επιχειρησιακού προγράμματος που έχουν πιστοποιηθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Στην περίπτωση που ο δικαιούχος της ενίσχυσης ακολουθεί τους εφαρμοζόμενους κανόνες που επιβάλλονται από την απόφαση χρηματοδότησης από το επιχειρησιακό πρόγραμμα και τις οδηγίες της αρμόδιας αρχής διαχείρισης ή ενδιάμεσου φορέα, οι εντοπιζόμενες στην ελεγχόμενη πράξη παρατυπίες οι οποίες, κατά την κρίση της Αρχής Ελέγχου, οφείλονται σε ελλείψεις του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου, ή

εσφαλμένη εφαρμογή του από τις αρχές διαχείρισης ή ενδιάμεσους φορείς, δεν πρέπει να οδηγούν σε ανάκτηση της ενίσχυσης ή άλλης μορφής κύρωση όπως π.χ. παρακράτηση ενίσχυσης, από το δικαιούχο της πράξης, δεδομένου ότι αυτός ενήργησε σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο, την πρακτική, και τις σχετικές οδηγίες των εμπλεκόμενων αρχών. Επισημαίνεται ότι η εν λόγω διάταξη αφορά στην προγραμματική περίοδο 2007-2013 και σε δικαιούχους που εντάχθηκαν σε επιχειρησιακά προγράμματα της περιόδου αυτής ανεξάρτητα της ενδεχόμενης, μεταγενέστερης απένταξής τους, εφαρμόζεται για τις εκκρεμούσες ή και ήδη εκδοθείσες διοικητικές πράξεις και εναρμονίζεται με τα ήδη ισχύοντα στην τρέχουσα προγραμματική περίοδο 2014-2020. Ειδικότερα για τις ήδη εκδοθείσες πράξεις απαιτείται σχετικό αίτημα του φορέα διαχείρισης εντός ρητής προθεσμίας, ενώ από την εμπρόθεσμη υποβολή του μέχρι την έκδοση απόφασης της Αρχής ελέγχου αναστέλλεται η εκτέλεση της απόφασης ανάκτησης την οποία αφορά.

Άρθρο 26

Με την προτεινόμενη διάταξη της παραγράφου 1 προβλέπεται ότι για τον ορισμό της αστικής μη κερδοσκοπικής εταιρείας «ΕΦΕΠΑΕ» ως ενδιαμέσου φορέα δεν απαιτείται σύμφωνη γνώμη του γενικού γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ.

Με την προτεινόμενη διάταξη της παραγράφου 2 προβλέπεται ότι μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας επιλογής προϊσταμένων του άρθρου 39 του ν. 4314/2014, οι μέχρι τότε υπηρετούντες προϊστάμενοι που δεν επιλέγονται εκ νέου τοποθετούνται σε Ειδική Υπηρεσία ή στην Κεντρική Υπηρεσία της ΜΟΔ ΑΕ, λαμβανομένης υπ' όψιν σχετικής αίτησής τους, αλλά και των υπηρεσιακών αναγκών. Η διάταξη εφαρμόζεται τόσο στην πρώτη εφαρμογή της διαδικασίας της παρ. 2 του άρθρου 39 όσο και σε κάθε επόμενη εφαρμογή της.

Με την προτεινόμενη διάταξη της παραγράφου 3 προβλέπεται ότι η προϋπηρεσία του συνόλου του προσωπικού με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου των Κοινών Γραμματειών των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Ευρωπαϊκής Συνεργασίας της περιόδου 2014 – 2020 αναγνωρίζεται με τους ίδιους όρους.

Με την προτεινόμενη ρύθμιση της παραγράφου 5 επιτυγχάνεται η απλοποίηση της διαδικασίας έκδοσης των προκηρύξεων/προσκλήσεων προς τους δικαιούχους ενισχύσεων δεδομένου ότι πλέον η έγκριση δίδεται από τον οικείο Υπουργό ή Περιφερειάρχη που εποπτεύει το φορέα διαχείρισης, εκτός αν άλλως ρυθμίζεται στις οικείες αποφάσεις ορισμού Ενδιάμεσων Φορέων της περ. (γ), παρ. 10 του άρθρου 13, στις οποίες, μεταξύ άλλων, προσδιορίζονται οι αρμοδιότητες διαχείρισης ή τα καθήκοντα που τους ανατίθενται.

Με την προτεινόμενη διάταξη της παραγράφου 6 ορίζεται ότι καθήκοντα δικαιούχου ενεργειών τεχνικής βοήθειας ασκεί μεταξύ άλλων η Γενική Διεύθυνση Δημοσίων Επενδύσεων.

Με την προτεινόμενη διάταξη της παραγράφου 7 ρυθμίζονται θέματα σχετικά με την υπερωριακή απασχόληση του προσωπικού της Ειδικής Υπηρεσίας Προγραμματισμού, Συντονισμού και Παρακολούθησης της υλοποίησης των Χρηματοδοτικών Μηχανισμών Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΥ - ΧΜ ΕΟΧ)

Με την προτεινόμενη διάταξη της παραγράφου 8 κατά την οποία οι Επιτροπές Παρακολούθησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ θα συγκροτούνται με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης για τα τομεακά και με απόφαση του

Περιφερειάρχη για τα περιφερειακά καταργείται η συναρμοδιότητα άλλων Υπουργών και περιορίζεται ο απαιτούμενος χρόνος έκδοσης των σχετικών αποφάσεων, δεδομένου ότι η σύνθεση των εν λόγω επιτροπών ρυθμίζεται εξαντλητικά από το νόμο.

Άρθρο 27

Με την προτεινόμενη ρύθμιση προβλέπεται η δυνατότητα άσκησης καθηκόντων υπευθύνου λογαριασμού ή / και εισηγητή εκκαθάρισης για πληρωμές του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων από υπαλλήλους που δεν υπηρετούν στην οικονομική υπηρεσία ή, στην περίπτωση ενεργειών Τεχνικής Βοήθειας στην αρμόδια προς τούτο υπηρεσία, συμπεριλαμβανομένων υπαλλήλων του ευρύτερου δημοσίου τομέα που απασχολούνται με σχέση εργασίας δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, με μόνη την εντολή του προϊσταμένου τους. Η πρόβλεψη αυτή στοχεύει στην παροχή ευελιξίας κατά την άσκηση των ανωτέρω καθηκόντων μέσω της απλούστευσης της διαδικασίας ανάθεσης παράλληλων καθηκόντων προκειμένου να επιταχυνθεί η διαδικασία πληρωμής των δικαιούχων έργων του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων στις περιπτώσεις που δεν επαρκεί η επιχειρησιακή ικανότητα των αρμοδίων υπηρεσιών. Η δυνατότητα αυτή προβλεπόταν στην υπ' αριθ. 134453/23.12.2015 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Οικονομικών (Β' 2857) μέχρι την 31.12.2017. Με την προτεινόμενη παρέχεται η δυνατότητα αυτή και για το διάστημα από την 1.1.2018 λαμβάνοντας υπ' όψιν ότι διαπιστώνεται ότι εξακολουθούν να υπάρχουν περιπτώσεις που δεν επαρκεί το υφιστάμενο προσωπικό των αρμοδίων υπηρεσιών, η δε απρόσκοπτη διενέργεια των σχετικών πληρωμών είναι απαραίτητη για την πλήρη εκτέλεση του ΠΔΕ, την απορρόφηση των εθνικών, ευρωπαϊκών και άλλων πόρων και την εκτέλεση των σχετικών έργων σε εύλογο χρόνο και χωρίς πρόσθετο κόστος εκ τόκων και λοιπών επιβαρύνσεων.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η'

Άρθρο 28

Τροποποίηση διατάξεων των άρθρων 5, 6, 8, 11, 18 και 20 του ν. 4399/2016

Σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 3 «Εφαρμοστέο Δίκαιο» του Ν.4399/2016, οι ενισχύσεις των καθεστώτων του «...χορηγούνται με την επιφύλαξη των διατάξεων του Γ.Α.Κ. Οι διατάξεις του ως άνω Κανονισμού εφαρμόζονται για όλα τα θέματα, τα οποία δεν ρυθμίζονται ρητά στον εν λόγω νόμο». Ο αναπτυξιακός νόμος 4399/2016 αξιοποιώντας τις δυνατότητες του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014 της Επιτροπής της 17^{ης} Ιουνίου 2014 της Επιτροπής (Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός – Γ.Α.Κ.) και περιλαμβάνοντας διατάξεις που είναι συμβατές με τις ρυθμίσεις του έτυχε απαλλαγής από την κοινοποίηση και την προηγούμενη έγκριση των ενεργοποιηθέντων μέχρι σήμερα καθεστώτων ενίσχυσης. Ο Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός (651/2014) πρόσφατα τροποποιήθηκε με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2017/1084 της 14 Ιουνίου 2017 (ΕΕ L 156 της 20.6.2017, σ. 1-18). Ειδικότερα, εκτός των άλλων, αντικαταστάθηκε η παρ. 7 του άρθρου 14, και προστέθηκε παρ. 5 στο άρθρο 58 αυτού. Ο τροποποιημένος Γ.Α.Κ εφαρμόζεται πλέον

για όλες τις περιπτώσεις χορήγησης ενισχύσεων μετά την έναρξη ισχύος των τροποποιήσεών του. Σύμφωνα με την παράγραφο 21 σημείο (γ) του άρθρου 1 του καν. (ΕΕ) 2017/1084, μετά την παρέλευση της περιόδου προσαρμογής των έξι (6) μηνών από την έναρξη της ισχύος (10-7-2017) του τροποποιημένου Γ.Α.Κ., τα κράτη μέλη υποχρεούνται να τροποποιήσουν τα υφιστάμενα καθεστώτα επενδυτικών ενισχύσεων περιφερειακού χαρακτήρα τα οποία απαλλάσσονται βάσει του Γ.Α.Κ. ούτως ώστε να ληφθούν υπόψη και να εφαρμόζονται σε αυτά για τη χορήγηση των ενισχύσεων οι διατάξεις του τροποποιημένου Γ.Α.Κ. Σύμφωνα δε με το άρθρο 2 σημείο 28 του Γ.Α.Κ. ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης είναι «η ημερομηνία απονομής στον δικαιούχο του εννόμου δικαιώματος να λάβει την ενίσχυση σύμφωνα με το καθεστώς ενίσχυσης», ήτοι εν προκειμένω η ημερομηνία έκδοσης της απόφασης υπαγωγής στα καθεστώτα ενίσχυσης του Ν.4399/2016. Συνεπώς, ο τροποποιημένος Γ.Α.Κ έχει εφαρμογή και για τις αιτήσεις υπαγωγής στα καθεστώτα ενισχύσεων του Ν.4399/2016 για τις οποίες, μέχρι την έναρξη εφαρμογής του για τα υφιστάμενα καθεστώτα (10-1-2018), δεν έχει εκδοθεί η σχετική απόφαση υπαγωγής.

Στο πλαίσιο των ανωτέρω, με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις του άρθρου 28 γίνεται η αναγκαία ευθυγράμμιση του γενικού μέρους του Ν.4399/2016 – που αποτελεί το γενικό πλαίσιο για τα επιμέρους καθεστώτα ενίσχυσης που προβλέπει - με τον τροποποιημένο Γ.Α.Κ. Οι νέες διατάξεις καταλαμβάνουν τόσο τις ήδη υποβληθείσες αιτήσεις υπαγωγής για τις οποίες δεν έχει χορηγηθεί η ενίσχυση (ήτοι δεν έχει εκδοθεί η απόφαση υπαγωγής) όσο και τις νέες αιτήσεις υπαγωγής που θα υποβάλλονται σε καθεστώτα του Αναπτυξιακού Νόμου μετά την έναρξη ισχύος του τροποποιημένου Γ.Α.Κ.

Συγκεκριμένα, οι ρυθμίσεις των παραγράφων 1 και 2 αναφέρονται:

α. σε ένα από στοιχεία που χαρακτηρίζουν το επενδυτικό σχέδιο ως αρχική επένδυση και ειδικότερα της προϋπόθεσης της θεμελιώδους αλλαγής του συνόλου της παραγωγικής διαδικασίας υφιστάμενης μονάδας, με τον όρο ότι οι επιλέξιμες δαπάνες υπερβαίνουν τις αποσβέσεις των στοιχείων ενεργητικού που συνδέονται με τη δραστηριότητα, η οποία πρόκειται να εκσυγχρονιστεί, κατά τη διάρκεια των τριών, προηγούμενων οικονομικών ετών, που θα αφορά πλέον με την παρούσα τροποποίηση, μόνο τις μεγάλες επιχειρήσεις και .

β. στην εξαίρεση από την δυνατότητα να ορισθούν δικαιούχοι ενίσχυσης των καθεστώτων του νόμου 4399/2016 οι επιχειρήσεις που κατά τα δύο (2) έτη πριν την υποβολή της αίτησης για ενίσχυση έχουν προβεί σε μετεγκατάσταση από συμβαλλόμενο μέρος της συμφωνίας ΕΟΧ, της ίδιας ή παρεμφερούς δραστηριότητας ή μέρους αυτής στην επιχειρηματική εγκατάσταση στην οποία θα πραγματοποιηθεί η αρχική επένδυση και για την οποία ζητείται η ενίσχυση, στο έδαφος άλλου συμβαλλόμενου μέρους της συμφωνίας ΕΟΧ, ή που δεν δεσμεύονται ότι δεν θα το πράξουν εντός περιόδου δύο (2) ετών μετά την ολοκλήρωση της αρχικής επένδυσης για την οποία ζητείται η ενίσχυση.

Μεταβατικά, προβλέπεται ότι με υπεύθυνη δήλωση οι επιχειρήσεις, που είτε υπέβαλαν αίτηση υπαγωγής στα καθεστώτα του νόμου 3299/2004 και δεν είχε εκδοθεί εγκριτική πράξη της Διοίκησης μέχρι της 10-1-2018, ημερομηνία εφαρμογής του τροποποιημένου Γ.Α.Κ. είτε υπέβαλαν ή υποβάλλουν αιτήσεις μετά την ημερομηνία αυτή, δηλώνουν ότι δεν έχουν προβεί στην μορφή αυτή μεταγκατάσταση και επίσης ότι δεν θα πράξουν και εντός

περιόδου δύο (2) ετών μετά την ολοκλήρωση της αρχικής επένδυσης για την οποία υπεβλήθη η αίτηση υπαγωγής.

Με την προτεινόμενη ρύθμιση της παραγράφου 3 τροποποιείται η περ. στ' της παρ. 6 του άρθρου 8 ν. 4399/2016. Η ισχύουσα διάταξη επιτρέπει την κατ' εξαίρεση ενίσχυση κτιριακών δαπανών επί γηπέδου που δεν ανήκει στην κυριότητα του επενδυτικού φορέα, υπό την προϋπόθεση της νομίμως μεταγραφμένης μίσθωσής του, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 618 ΑΚ («Η μίσθωση ακινήτου για χρονικό διάστημα μακρότερο από εννέα έτη ισχύει απέναντι στο νέο κτήτορα μόνο αν καταρτιστεί με συμβολαιογραφικό έγγραφο και το έγγραφο αυτό μεταγραφεί.»). Οι διατάξεις αυτές δεν επιτρέπουν, όμως, τη μεταγραφή ιδιωτικού μισθωτηρίου εγγράφου. Με δεδομένο ότι οι προγενέστεροι επενδυτικοί νόμοι προέβλεπαν τέτοια δυνατότητα μεταγραφής ιδιωτικού μισθωτηρίου εγγράφου προς διευκόλυνση των επενδυτικών φορέων, αλλά και λαμβάνοντας υπόψη ότι η δυνατότητα αυτή δεν αποτελεί πρόσκομμα για τη βιωσιμότητα της επένδυσης, η οποία εξασφαλίζεται μέσω της μεταγραφής, κρίνεται σκόπιμο και ο ν. 4399/2016 να επιτρέπει τη μεταγραφή και ιδιωτικού μισθωτηρίου εγγράφου, με ειδική ρύθμιση που εφαρμόζεται «παράλληλα» με το άρθρο 618 ΑΚ – δηλαδή, ως εξαίρεση, για τις μισθώσεις των «ενισχυόμενων» επιχειρήσεων. Το ιδιωτικό μισθωτήριο έγγραφο θα μεταγράφεται στο αρμόδιο γραφείο μεταγραφών, Υποθηκοφυλακείο ή Κτηματολογικό Γραφείο, της περιφέρειας του ακινήτου.

Με την προτεινόμενη ρύθμιση της παραγράφου 4 αποσαφηνίζονται περαιτέρω οι υφιστάμενες ρυθμίσεις με τις οποίες τίθενται ανώτατα όρια παρεχόμενων ενισχύσεων για κάθε επενδυτικό σχέδιο (5.000.000 ευρώ), για μεμονωμένη επιχείρηση (10.000.000 ευρώ), για το σύνολο των συνεργαζόμενων επιχειρήσεων, κατά το ποσοστό συμμετοχής τους, ή συνδεδεμένων επιχειρήσεων (20.000.000 ευρώ), στο πλαίσιο εφαρμογής των καθεστώτων του νόμου 4399/2016. Παράλληλα ορίζεται χρονική περίοδος τριών (3) ετών εντός της οποίας υπολογίζονται τα όρια αυτά με βάση την απόφαση υπαγωγής.

Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις της παραγράφου 5:

- α. διευκρινίζεται ότι πέραν της κανονικής παράτασης, η προθεσμία ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου μπορεί να παρατείνεται για λόγους ανωτέρας βίας είτε κατά το στάδιο της αρχικής προθεσμίας ολοκλήρωσης της επένδυσης είτε και στις περιπτώσεις που έχει εγκριθεί παράταση με την υλοποίηση του 50% του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της επένδυσης.

Συγχρόνως ορίζεται ότι το αίτημα για την παράταση για λόγους ανωτέρας βίας θα πρέπει να υποβάλλεται εντός της προθεσμίας (αρχικής ή παραταθείσας) ολοκλήρωσης της επένδυσης.

- β. επιλέγεται ότι ο χρόνος της ηλεκτρονικής υποβολής του αιτήματος παράτασης της προθεσμίας ολοκλήρωσης του επενδυτικού σχεδίου είναι ο οριζόμενος στην υποπερίπτωση α της περίπτωσης α της παραγράφου 2 του άρθρου 18 του νόμου 4399/2016, ήτοι πριν τη λήξη της προβλεπόμενης στην απόφαση υπαγωγής προθεσμίας του επενδυτικού σχεδίου. Αντίθετα στην περίπτωση της πιστοποίησης της ολοκλήρωσης της επένδυσης το αίτημα μπορεί να υποβληθεί το αργότερο μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από τη λήξη της προθεσμίας ολοκλήρωσης.

Στην παράγραφο 1 του άρθρου 20 του Ν. 4399/2016 προσδιορίζονται ο τρόπος και οι προϋποθέσεις χρήσης της ενίσχυσης της φορολογικής απαλλαγής. Ειδικότερα, ο φορέας της επένδυσης έχει τη δυνατότητα να κάνει χρήση της ενίσχυσης μετά την πιστοποίηση του 50% του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του επενδυτικού σχεδίου. Με την προτεινόμενη ρύθμιση της παραγράφου 6 επιχειρείται ορθότερη χρονική κλιμάκωση λήψης του κινήτρου της φορολογικής απαλλαγής λαμβάνοντας υπόψη τόσο τα συμφέροντα των επενδυτών όσο και τις δημοσιονομικές δυνατότητες. Ειδικότερα σε σχέση με τις υφιστάμενες ρυθμίσεις μειώνονται από πέντε (5) σε τρία (3) τα έτη, στα οποία μπορεί να γίνει η αξιοποίηση του συνόλου του κινήτρου της φορολογικής απαλλαγής, με την προϋπόθεση βέβαια ότι η επιχείρηση θα έχει πραγματοποιήσει το αντίστοιχο ποσό κερδών προκειμένου να τυγχάνει εφαρμογής στο σύντομο αυτό χρονικό πλαίσιο το συγκεκριμένο κίνητρο της φορολογικής απαλλαγής. Πάντως το 1/3 του συνολικού εγκεκριμένου ποσού της φορολογικής απαλλαγής δύναται να το αξιοποιήσει και προτού εκδοθεί η απόφαση ολοκλήρωσης της επένδυσης (μετά την πιστοποίηση του 50% του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου) ενώ τα υπόλοιπα 2/3 της ενίσχυσης στα δύο (2) επόμενα έτη του χρόνου έκδοσης της απόφασης αυτής. Διαφορετικά και σε κάθε περίπτωση διατηρείται το μεγάλο χρονικό διάστημα των δέκα πέντε (15) ετών από το έτος θεμελίωσης του δικαιώματος χρήσης της ωφέλειας εντός των οποίων μπορεί να γίνει χρήση του παρεχόμενου κινήτρου.

Άρθρο 29

Προσθήκη άρθρου 27Α στο ν. 4399/2016

Με την προσθήκη της ρύθμισης του άρθρου 29 αποσαφηνίζεται ότι δεν απαιτείται δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως των πράξεων συγκρότησης οργάνων ελέγχου, γνωμοδοτικών επιτροπών και λοιπών συλλογικών οργάνων του επενδυτικού νόμου 4399/2016. Με δεδομένο ότι η πρόσβαση στην πληροφορία και η διαφάνεια της διοικητικής δράσης διασφαλίζονται αφενός με την διαδικτυακή ανάρτηση των αποφάσεων αυτών στο Πρόγραμμα ΔΙΑΥΓΕΙΑ, και αφετέρου με τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως των θεσμικών αποφάσεων σύστασης όλων αυτών των συλλογικών οργάνων, η ρύθμιση αυτή κρίνεται αναγκαία για λόγους αποφυγής διοικητικού κόστους, λόγω έκδοσης μεγάλου αριθμού πράξεων συγκροτήσεων των ως άνω οργάνων.

Με την προτεινόμενη διάταξη ρυθμίζεται επίσης η τυπική διασφάλιση της έλλειψης υποχρέωσης προς δημοσίευση των πράξεων συγκρότησης συλλογικών οργάνων που είχαν συγκροτηθεί ή συγκροτούνται στο πλαίσιο των προγενέστερων επενδυτικών νόμων που είχαν αναρτηθεί στο Πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» και δεν είχαν δημοσιευθεί στο ΦΕΚ, χωρίς αυτό, από παραδρομή, να προβλέπεται ρητά σε κάποιους από τους νόμους αυτούς.

Άρθρο 30

Τροποποίηση διατάξεων των άρθρων 65 και 67 του ν. 4399/2016

Με μια σειρά προτεινόμενων παρεμβάσεων καθίσταται περισσότερο ελκυστικό το καθεστώς των επενδύσεων μείζονος μεγέθους του νόμου 4399/2016. Ειδικότερα με την επιλογή από τον φορέα του επενδυτικού σχεδίου του κινήτρου της φορολογικής απαλλαγής (εναλλακτικά: του κινήτρου σταθεροποίησης φορολογικού συντελεστή) θα παρέχονται ποσοστά ενίσχυσης μέχρι τα όρια του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων (για το σύνολο των δαπανών του άρθρου 8 του νόμου 4399/2016) και με βάση τα ποσοστά και ποσά ενίσχυσης, όπως ορίζονται στο άρθρο 11 του ίδιου νόμου, για συγκεκριμένες δαπάνες κυρίως ενεργειακής απόδοσης, δαπάνες αυτοπαραγωγής κ.λπ. Επιπρόσθετα και κατ' εξαίρεση της βασικής ρύθμισης, το όριο της παρεχόμενης ενίσχυσης ανέρχεται στο ποσό των 7.000. 000 ευρώ. Παράλληλα η διαδικασία και οι προϋποθέσεις παροχής του κινήτρου της φορολογικής απαλλαγής εναρμονίζονται με τις υφιστάμενες ρυθμίσεις καταβολής του κινήτρου της φορολογικής απαλλαγής της παραγράφου 1 του άρθρου 20 του νόμου 4399/2016 (δικαίωμα έναρξης χρήσης ωφέλειας με την πιστοποίηση του 50% το κόστους του επενδυτικού σχεδίου) αλλά και με τις προτεινόμενες σε άλλο άρθρο του παρόντος, ευνοϊκές ρυθμίσεις της δυνατότητας αξιοποίησης του κινήτρου της φορολογικής απαλλαγής σε λιγότερα έτη (από 5 σε 3).

Άρθρο 31

Κατάργηση διάταξης του άρθρου 71 του ν. 4399/2016

Με την προτεινόμενη διάταξη του άρθρου 31 καταργείται από τις αρμοδιότητες της Επιστημονικής Επιτροπής του Αναπτυξιακού Συμβουλίου που συστήνεται με το άρθρο 70 του ν. 4399/2016 η αρμοδιότητα της συνεργασίας με τα συμβούλια ανταγωνιστικότητας των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με σκοπό την ανταλλαγή απόψεων και βέλτιστων πρακτικών.

Άρθρο 32

Τροποποίηση διατάξεων των άρθρων 78 και 82 του ν. 4399/2016

Με την προτεινόμενη ρύθμιση της παραγράφου 1 παρέχεται η δυνατότητα στους φορείς των επενδυτικών σχεδίων που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του ν. 3908/2011 και κάνουν χρήση του κινήτρου της φορολογικής απαλλαγής να τύχουν της νέας ευνοϊκότερης νομοθετικής ρύθμισης, που δίνει τη δυνατότητα στις επιχειρήσεις των επενδυτικών σχεδίων που εντάσσονται στα καθεστώτα του νόμου 4399/2016 να αξιοποιήσουν σε μικρότερο χρόνο, με προϋποθέσεις, την εγκρινόμενη ενίσχυση που παρέχεται με τη μορφή της φορολογικής απαλλαγής (έως 1/3 η κάθε δόση). Με τον τρόπο αυτό, μειώνεται ο ελάχιστος χρόνος για την χρήση του κινήτρου αυτού στα τρία (3) έτη αντί της μέχρι σήμερα ισχύουσας πενταετίας. Οι ευνοϊκές αυτές ρυθμίσεις για την χρήση του κινήτρου της φορολογικής απαλλαγής που προτείνονται για τα επενδυτικά σχέδια που υπάγονται στα καθεστώτα ενίσχυσης του νόμου 4399/2016 θα επεκταθούν, για λόγους ίσης μεταχείρισης, και στους φορείς των επενδυτικών σχεδίων που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του ν. 3908/2011.

Με την προτεινόμενη ρύθμιση της παραγράφου 2 τροποποιείται η υφιστάμενη διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 82 του νόμου 4399/2016, με την οποία είχε προβλεφθεί η δυνατότητα χορήγησης αποζημιώσεων για τα Μέλη του Μητρώου Αξιολογητών που είχαν διενεργήσει αξιολογήσεις επενδυτικών σχεδίων του νόμου 3908/2011 για συγκεκριμένη χρονική περίοδο του έτους 2011, χωρίς ωστόσο να τους καταβληθούν αμοιβές λόγω έκδοσης της σχετικής απόφασης σε μεταγενέστερο χρόνο της περιόδου που διενεργήθηκαν οι αξιολογήσεις αυτές. Κατά την επεξεργασία των στοιχείων στην Υπηρεσία προέκυψε ότι οι αξιολογήσεις διενεργήθηκαν για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, εντός πάντα του έτους 2011, ενώ συγχρόνως είναι αναγκαίο να ρυθμιστεί και το ζήτημα της παραγραφής.

Άρθρο 33

Τροποποίηση διατάξεων του άρθρου 85 του ν. 4399/2016

Με τις προτεινόμενες διατάξεις της παραγράφου 1 ορίζεται συγκεκριμένη προθεσμία, τρεις (3) μήνες μετά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, εντός της οποίας υποχρεούνται οι φορείς των επενδυτικών σχεδίων των οποίων έχουν εκδοθεί αποφάσεις ολοκλήρωσης και έναρξης παραγωγικής λειτουργίας επενδυτικών σχεδίων τους σύμφωνα με τις διατάξεις των νόμων 3299/2004 και 3908/2011 μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου 2017 στην υποβολή δήλωσης τήρησης των μακροχρονίων υποχρεώσεών τους. Η προθεσμία αυτή παρέχεται προκειμένου να αξιοποιηθεί από τους φορείς των επενδυτικών σχεδίων που δεν έχουν υποβάλλει, ως υποχρεούνταν και τις από εκάστοτε οριζόμενες προθεσμίες, δήλωση για την τήρηση των μακροχρονίων υποχρεώσεών τους. Μετά την λήξη της προθεσμίας αυτής θα επιβάλλονται οι προβλεπόμενες εκ του νόμου κυρώσεις.

Με την τροποποίηση της παραγράφου 11 του άρθρου 85 του Ν. 4399/2016, όπως προτείνεται με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, παρατείνεται κατά δύο έτη η προθεσμία εντός της οποίας είναι δυνατή η πραγματοποίηση ελέγχων σε επενδυτικά σχέδια παραγωγής ηλεκτρισμού από ηλιακή ενέργεια έως 150 kW, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 41766/26.9.2013 υπουργική απόφαση.

Η παράγραφος 17 του άρθρου 85 του Ν. 4399/2016, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 106 παρ. 8 του νόμου 4497/2017 βάσει του οποίου εκδόθηκε η με αρ. 26226/2017 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης και Οικονομικών (Υ.Ο.Δ.Δ. 117) με την οποία καθορίστηκαν οι αποζημιώσεις των συμμετεχόντων στις διαδικασίες αξιολόγησης, ελέγχου και παρακολούθησης των επενδυτικών σχεδίων των αναπτυξιακών νόμων διευκρινίζει ότι οι αποζημιώσεις που προβλέπονται στην ανωτέρω κοινή υπουργική απόφαση αφορούν ποσά πλέον ΦΠΑ, όπου αυτός οφείλεται.

Άρθρο 34

Τροποποίηση διάταξης του άρθρου 14B του ν. 3908/2011

Με την προτεινόμενη ρύθμιση, διευρύνεται το πεδίο εφαρμογής της προβλεπόμενης κανονιστικής απόφασης της παραγράφου Δ του άρθρου 14B του νόμου 3908/2011, ώστε να

καταλαμβάνει και τα αιτήματα τροποποίησης που τυχόν υποβάλλονται μετά την έκδοση της απόφασης ολοκλήρωσης και έναρξης παραγωγικής λειτουργίας των επενδυτικών σχεδίων.

Άρθρο 35

Ρυθμίσεις για τα επενδυτικά σχέδια των νόμων 2601/1998, 3299/2004 και 3908/2011

Με την προτεινόμενη ρύθμιση της παραγράφου 1 επιδιώκεται η οριστική ρύθμιση των εκκρεμών επενδυτικών σχεδίων που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του ν.2601/1998 και τα οποία, λόγω της παρόδου μεγάλου χρονικού διαστήματος από την υπαγωγή τους, βάσει των δεδομένων της κοινής πείρας πιθανολογούνται αδρανή. Τηρουμένων των αρχών της αναλογικότητας και της καλής πίστης, οι φορείς των εν λόγω σχεδίων καλούνται να γνωστοποιήσουν τον βαθμό υλοποίησης του επενδυτικού έργου τους, άλλως οι αποφάσεις υπαγωγής ανακαλούνται, καθώς ευλόγως κρίνεται ότι ο σκοπός και οι όροι ενίσχυσης της επένδυσης δεν δύνανται να πληρωθούν, ενώ συνεπικουρείται η αρχή της ασφάλειας δικαίου και της αποτελεσματικής λειτουργίας της Διοίκησης προς εξυπηρέτηση των πραγματικών αναπτυξιακών αναγκών της χώρας. Η ρύθμιση αφορά φορείς επενδυτικών σχεδίων που δεν έχουν έρθει σε επαφή με τις αρμόδιες υπηρεσίες εφαρμογής για μεγάλο χρονικό διάστημα και όχι σ' αυτούς που η αντιμετώπιση των επενδυτικών σχεδίων τους εκκρεμεί είτε στο στάδιο της διοικητικής διαδικασίας είναι κατόπιν δικαστικών προσφυγών.

Στην προτεινόμενη παράγραφο 2, με την προσθήκη της διάταξης που αφορά σε επενδυτικά σχέδια ηλεκτροπαραγωγής από Α.Π.Ε. που υπήχθησαν στις διατάξεις των νόμων 3299/2004 και 3908/2011, ρυθμίζεται η περίπτωση κατά την οποία ενισχυόμενο ή ενισχυθέν ποσό για έργα Σύνδεσης με το Ελληνικό Σύστημα Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας επικαλύπτεται από τη συμμετοχή έτερου παραγωγού ηλεκτρικής ενέργειας στο κόστος κοινών έργων Σύνδεσης, προκειμένου να αποφευχθεί η ενίσχυση ποσών στο μέτρο που δεν τα επωμίζεται αποκλειστικά ο Φορέας του υπαχθέντος επενδυτικού σχεδίου.

Ειδικότερα, στην προτεινόμενη παράγραφο 3, ορίζεται ότι το τυχόν επιστρεφόμενο ποσό, λόγω της μείωσης του ενισχυόμενου κόστους με την συμμετοχή του έτερου παραγωγού ηλεκτρικής ενέργειας στο κόστος των κοινών έργων Σύνδεσης θα υπολογίζεται έντοκα από την υπογραφή της συμφωνίας επιμερισμού του κόστους του φορέα της επένδυσης και του έτερου παραγωγού μέχρι την ημερομηνία υποβολής της αίτησης.

Οι ειδικές συνθήκες έλλειψης ρευστότητας των προηγούμενων ετών οδήγησαν το νομοθέτη σε τροποποιήσεις του άρθρου 1 του π.δ. 35/2011, παρέχοντας τη δυνατότητα στους επενδυτικούς φορείς εισπράξεως προκαταβολής ποσοστού ακόμη και 100% της προβλεπόμενης στη σχετική απόφαση υπαγωγής επιχορήγησης. Το γεγονός, ωστόσο, ότι η τελική απόφαση ολοκλήρωσης κι έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης δύναται να ορίζει ως οριστικοποιούμενο ύψος επιχορήγησης ποσό μικρότερο από εκείνο της απόφασης υπαγωγής, οδήγησε σε περιπτώσεις προεισπράξεως ποσών εν τέλει μεγαλύτερων από το οριστικοποιούμενο ύψος επιχορήγησης. Με την προτεινόμενη ρύθμιση της παραγράφου 4 καθορίζεται απλουστευμένος κι ευέλικτος τρόπος επιστροφής του υπερβάλλοντος ποσού στην αρμόδια Υπηρεσία για όλες τις ήδη υφιστάμενες

περιπτώσεις, ενώ παράλληλα παραμένει το άτοκο της επιστροφής, καθώς αυτή δεν έχει το χαρακτήρα ποινής ή κύρωσης προς τον επενδυτικό φορέα.

Άρθρο 36

Ταμεία Χαρτοφυλακίου Επιχειρηματικών Συμμετοχών (ΤΧΕΣ)

Με τη ρύθμιση αυτή παρέχεται η δυνατότητα ίδρυσης ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών επιχειρηματικού κινδύνου «Ταμείων Συμμετοχών» (Fund of Funds) στη βάση της συμμετοχής δημόσιου και ιδιωτικού τομέα υπό τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις και, ως εκ τούτου, με το ίδιο επίπεδο κινδύνου και οφελών (συναλλαγή «pari passu»). Η χρηματοδότηση των «Ταμείων Συμμετοχών» κατά το μέρος συμμετοχής του Δημοσίου, πραγματοποιείται από το Εθνικό ή Συγχρηματοδοτούμενο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ). Με τον τρόπο αυτό η σχετική συμμετοχή του δημοσίου είναι σύμφωνη με τους όρους της αγοράς και, συνεπώς, δεν συνιστά κρατική ενίσχυση.

Με την κατ' εξουσιοδότηση εκδιδόμενη υπουργική απόφαση ρυθμίζονται ειδικότερα ζητήματα και ζητήματα με τεχνικό και λεπτομερειακό χαρακτήρα, όπως η επενδυτική στρατηγική του Ταμείου Συμμετοχών, η ανάθεση της διαχείρισης καθώς και των όρων και προϋποθέσεων του Ταμείου Συμμετοχών σε Διαχειριστή Οργανισμού Εναλλακτικών Επενδύσεων του Ν.4209/2013 (Α' 253), οι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής του Ταμείου Συμμετοχών στα «Ταμεία» για την επίτευξη της επενδυτικής στρατηγικής του (ΤΣ) σε κλαδικό, περιφερειακό ή και εθνικό επίπεδο, η σύσταση της Επενδυτικής Επιτροπής.

Άρθρο 37

Τροποποίηση διατάξεων του άρθρου 19 του ν. 2579/1998

Με την πρόσφατη σύσταση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 20/9/2016, τα μέλη της Ευρωζώνης έχουν την υποχρέωση να δημιουργήσουν Εθνικά Συμβούλια Ανταγωνιστικότητας (National Productivity Boards- [https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/national-productivity-boards el](https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/national-productivity-boards_el)).

Τα εν λόγω συμβούλια, τα οποία δεν έχουν αποφασιστικές αρμοδιότητες, αναλύουν τις εξελίξεις στους τομείς της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές ιδιαιτερότητες και τις καθιερωμένες πρακτικές, ενώ με τα στοιχεία που παρέχουν στην ΕΕ, συμβάλλουν στη διαμόρφωση των εξαμηνιαίων εκθέσεων της. Οι δε αναλύσεις που εκπονούν θα πρέπει να δημοσιοποιούνται.

Με την προτεινόμενη ρύθμιση προστίθεται στην αποστολή του Κέντρου Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών (ΚΕΠΕ), όπως αυτή προβλέπεται στον ν. 2579/1998, η σύσταση και η συγκρότηση του ελληνικού συμβουλίου ανταγωνιστικότητας και η συνεργασία με τα αντίστοιχα ευρωπαϊκά εθνικά συμβούλια ανταγωνιστικότητας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ'

Άρθρο 38

Η δημιουργία Μονάδων Παροχής Κοινών Υπηρεσιών (MKY / Business Services Centres_BSC, Shared Services centres - SSC) και η άντληση υποστηρικτικών υπηρεσιών από αυτές, αποτελεί τα τελευταία χρόνια δυναμικά εξελισσόμενη παγκόσμια τάση, υποστηριζόμενη από τη νέα τεχνολογία, στο πλαίσιο της συνεχούς προσπάθειας των επιχειρήσεων για ευελιξία και μείωση του λειτουργικού τους κόστους. Δεδομένου ότι από τη δραστηριότητα αυτή προκύπτει σημαντικός αριθμός νέων θέσεων εργασίας και άλλα πολλαπλασιαστικά οφέλη, ορισμένες χώρες στην Ευρώπη και διεθνώς έχουν στοχεύσει στην προέλευση και έχουν καταστεί κέντρα εγκατάστασης τέτοιων Μονάδων. Στην Ελλάδα σήμερα έχουν εγκατασταθεί περίπου 150 αλλοδαπές εταιρείες για δημιουργία Μονάδων Ενδοομιλικών Κοινών Υπηρεσιών με υπαγωγή στον α.ν. 89/67 όπως αντικαταστάθηκε με το ν. 3427/3005 (Κεφ ΣΤ') και ισχύει, ορισμένες από τις οποίες ανήκουν σε μεγάλους πολυεθνικούς ομίλους, που απασχολούν περισσότερα από 2.500 άτομα. Στην παρούσα συγκυρία δεδομένων των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της χώρας (υψηλού επιπέδου ανθρώπινο δυναμικό με σχετικά χαμηλό μισθολογικό κόστος, χαμηλό κόστος ακινήτων, γεωπολιτική θέση, καλό επίπεδο και ασφάλεια του περιβάλλοντος διαβίωσης κλιματολογικές συνθήκες) υπάρχει περιθώριο για προσέλκυση επιχειρήσεων στο πλαίσιο του παραπάνω καθεστώτος, με προφανή τα οφέλη για την εθνική οικονομία. Για το σκοπό αυτό με τις παρούσες ρυθμίσεις διευρύνεται το πεδίο εφαρμογής και συμπληρώνεται το εν λόγω καθεστώς ώστε να δημιουργηθεί ένα ανταγωνιστικό έναντι άλλων χωρών και ανταποκρινόμενο στις ανάγκες της αγοράς περιβάλλον για τις επιχειρήσεις που αναπτύσσουν νέα δραστηριότητα στον τομέα αυτό. Ειδικότερα

Με το προτεινόμενη στο άρθρο 38 ρύθμιση προστίθενται και νέες υπηρεσίες στη δραστηριότητα που μπορούν να αναπτύξουν οι εταιρείες που υπάγονται στο καθεστώς οι οποίες καλύπτουν τις ανάγκες της σύγχρονης οικονομίας όπως διαμορφώνεται διεθνώς. Οι νέες υπηρεσίες που προστίθενται αφορούν την ανάπτυξη λογισμικού, τον προγραμματισμό ηλεκτρονικών υπολογιστών και την υποστήριξη συστημάτων πληροφορικής, την αποθήκευση και διαχείριση αρχείων και πληροφοριών, τη διαχείριση προμηθευτών, πελατών και εφοδιαστικής αλυσίδας μη συμπεριλαμβανομένης της εκτέλεσης μεταφορών με ίδια μέσα, τη διαχείριση και εκπαίδευση ανθρώπινου δυναμικού και τις δραστηριότητες τηλεφωνικού κέντρου και τηλεφωνικής πληροφόρησης που βασίζεται σε ηλεκτρονικό υπολογιστή.

Άρθρο 39

Με τις προτεινόμενες στο παρόν άρθρο ρυθμίσεις:

1) δημιουργείται ένα σταθερό και απλό στη διαδικασία καθεστώς χορήγησης ενισχύσεων για επιχειρήσεις που υπάγονται στις διατάξεις του νόμου αυτού και δημιουργούν στην Ελλάδα μεγάλες Μονάδες Παροχής Ενδοομιλικών Υπηρεσιών. Οι ενισχύσεις που μπορούν να χορηγούνται με το καθεστώς αυτό βάσει του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού 651/2014 και του Κανονισμού 1407/2013 για τις Ενισχύσεις Ήσσονος Σημασίας (de minimis) είναι:

α) Ενισχύσεις των δαπανών μισθολογικού κόστους του πρώτου έτους εργασίας για την πρόσληψη εργαζομένων σε μειονεκτική θέση (μακροχρόνια άνεργοι κλπ) και ατόμων με αναπηρία (ΓΑΚ 651/2014 άρθρα 32 και 33).

β) Ενισχύσεις για έργα έρευνας και ανάπτυξης (ΓΑΚ 651/2014 άρθρο 25).

γ) Ενισχύσεις για προγράμματα επαγγελματικής (ΓΑΚ 651/2014 άρθρα 31).

δ) Ενίσχυση των δαπανών μισθολογικού και μη μισθολογικού κόστους του πρώτου έτους εργασίας για πρόσληψη οποιοδήποτε εργαζόμενου και ενίσχυση των δαπανών αγοράς και εγκατάστασης συστημάτων πληροφορικής και επικοινωνιών (Κανονισμός De Minimis 651/2014).

Προκειμένου να αποφευχθεί η καταχρηστική εφαρμογή της παρεχόμενης δυνατότητας ενισχύσεων (δημιουργία νέων εγκαταστάσεων στις οποίες μεταφέρονται υφιστάμενες δραστηριότητες), η επιχείρηση θα δικαιούται των παραπάνω ενισχύσεων μόνο εφόσον αναπτύσσει νέα δραστηριότητα όσον αφορά είτε το αντικείμενο των παρεχόμενων υπηρεσιών είτε τις εταιρείες προς τις οποίες παρέχονται οι υπηρεσίες, η οποία δεν ασκείται στην Ελλάδα από την ίδια ή άλλη επιχείρηση του ομίλου μέχρι το χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης και με την προϋπόθεση ότι εξ αυτής δημιουργείται ένας ελάχιστος αριθμός νέων θέσεων απασχόλησης οι οποίες διατηρούνται τουλάχιστον για ένα χρονικό διάστημα, όπως θα ορισθούν με υπουργική απόφαση.

Η ενίσχυση θα παρέχεται για δαπάνες εντός της πρώτης πενταετίας από τη χορήγησή της και μέχρι ενός ανώτατου ποσού, που θα ορισθεί επίσης με υπουργική απόφαση. Επίσης, με υπουργική απόφαση θα ορισθούν τα κατά περίπτωση ποσοστά ενισχύσεων εντός των ορίων που προβλέπονται από τους αντίστοιχους Κανονισμούς καθώς και τα διαδικαστικά θέματα, οι κυρώσεις σε περίπτωση που δεν τηρούνται οι προϋποθέσεις χορήγησης της ενίσχυσης και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

2) Επεκτείνεται η δυνατότητα χορήγησης των παραπάνω ενισχύσεων με τις ίδιες προϋποθέσεις όσον αφορά την ανάπτυξη νέας δραστηριότητας και δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης και σε εγκατεστημένα στην Ελλάδα υποκαταστήματα αλλοδαπών εταιρειών καθώς σε ημεδαπές εταιρείες που παρέχουν αποκλειστικά τις υπηρεσίες του νόμου σε επιχειρήσεις οι οποίες δεν ανήκουν απαραίτητα στον ίδιο όμιλο και ανεξάρτητα του τόπου εγκατάστασής τους. Στην περίπτωση αυτή ο ελάχιστος αριθμός νέων θέσεων πλήρους απασχόλησης που δημιουργούνται εκ της νέας δραστηριότητας, για την οποία χορηγείται η ενίσχυση, δεν μπορεί να είναι μικρότερος των εκατόν πενήντα (150), για το πρώτο έτος μετά τη χορήγηση της ενίσχυσης

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 40

Με την προτεινόμενη διάταξη επικαιροποιείται και καθίσταται αποτελεσματικότερη η κείμενη νομοθεσία που αφορά τον αποκλεισμό από τις δημόσιες συμβάσεις των λεγόμενων «εξωχώριων» εταιριών.

Η απαγόρευση αυτή εισήχθη με τον ν. 3310/2005, ο οποίος παρέπεμπε ως προς τον ορισμό της «εξωχώριας» εταιρίας στις διατάξεις του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος που είχε

κυρωθεί με τον ν. 2238/1994 (Α' 151) και περιείχε εξουσιοδότηση προς τον Υπουργό Οικονομικών να καθορίσει τις χώρες, στις οποίες εδρεύουν «εξωχώριες» εταιρίες. Χρήση της εξουσιοδότησεως αυτής έγινε μόνο μία φορά, κατά το έτος 2005, οπότε εκδόθηκε η 1108437/2565/ΔΟΣ/2005 απόφαση του Υφυπουργού Οικονομίας και Οικονομικών (Φ.Ε.Κ. Β' 1590), η οποία δεν έχει έκτοτε τροποποιηθεί.

Στη συνέχεια εισήχθη στη νομοθεσία, στη θέση των «εξωχώριων», η έννοια των «μη συνεργάσιμων» φορολογικά κρατών και των κρατών με ευνοϊκό φορολογικό καθεστώς. Σχετικά είναι τα άρθρα 78 παρ. 1 του ν. 3842/2010 (Α' 58), με το οποίο προστέθηκαν στον τότε ισχύοντα Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 2238/1994) τα άρθρα 51Α και 51 Β, και ήδη το άρθρο 65 του σήμερα ισχύοντος Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος. Με βάση τις διατάξεις αυτές έχει εκδοθεί μία σειρά υπουργικών αποφάσεων, που καθορίζουν κατ' έτος τον κατάλογο των «μη συνεργάσιμων» φορολογικά κρατών, με βάση τα εκάστοτε ισχύοντα δεδομένα που αντλούνται από τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης.

Εντούτοις, λόγω της μη επικαιροποίησεως στο σημείο αυτό του ν. 3310/2005 και της 1108437/2565/ΔΟΣ/2005 υπουργικής απόφασεως, παρουσιάζεται το φαινόμενο να χρησιμοποιείται από αναθέτουσες αρχές ή αναθέτοντες φορείς η προαναφερθείσα 1108437/2565/ΔΟΣ/2005 απόφαση του Υφυπουργού Οικονομίας και Οικονομικών ως κατάλογος χωρών που αποκλείονται από τις δημόσιες συμβάσεις ως «εξωχώριες». Αποτέλεσμα της μη επικαιροποίησεως είναι να δύνανται να διαφύγουν του ελέγχου εταιρίες - μέτοχοι επιχειρήσεων που αναλαμβάνουν δημόσιες συμβάσεις, οι οποίες εδρεύουν σε φορολογικά «μη συνεργάσιμες» χώρες, οι οποίες περιέχονται στους σύγχρονους καταλόγους που εκδίδονται με βάση τη σημερινή νομοθεσία (ν. 4172/2013) και τα επίκαιρα κριτήρια του Ο.Ο.Σ.Α, αλλά δεν περιέχονταν στην υπουργική απόφαση του έτους 2005 που εκδόθηκε σε παρωχημένο χρόνο (αναφέρονται ενδεικτικά οι Γουατεμάλα, Λίβανος, Μαλαισία, Μπρουνέι, ΠΓΔΜ, Φιλιππίνες και Χονγκ - Κόνγκ, ενώ να αποκλείονται άλλες χώρες, που έκτοτε έχουν καταστεί φορολογικά συνεργάσιμες).

Με την παράγραφο 1 της προτεινόμενης διάταξης επικαιροποιείται το περιεχόμενο της εν λόγω απαγόρευσης του ν. 3310/2005, ώστε να ανταποκρίνεται στη σήμερα χρησιμοποιούμενη έννοια του φορολογικά «μη συνεργάσιμου» κράτους, και εξασφαλίζεται η εφαρμογή του κατά καιρούς πλέον επίκαιρου καταλόγου «μη συνεργάσιμων» φορολογικά κρατών.

Άρθρο 41

Με τις διατάξεις των παρ. 12 και 13 του άρθρου 15 του ν. 4013/2011 (Α' 204) ρυθμίστηκε το ζήτημα της παράτασης συμβάσεων εμπορικής μίσθωσης ακινήτων ιδιοκτησίας του Δημοσίου και φορέων του ευρύτερου δημόσιου τομέα, στα οποία στεγάζονται τουριστικές επιχειρήσεις. Με την παρ. 4 του άρθρου 24 του ν. 4255/2014 (Α' 89), η δυνατότητα παράτασης των εμπορικών αυτών μισθώσεων περιορίστηκε μόνο σε παραμεθόριους νησιωτικούς τόπους, οι οποίοι χαρακτηρίζονται ως τουριστικοί τόποι.

Η συρρίκνωση του πεδίου εφαρμογής των ανωτέρω διατάξεων και η συνακόλουθη εξάλειψη της δυνατότητας παράτασης μισθώσεων που αφορούν ακίνητα που δεν βρίσκονται σε παραμεθόριες περιοχές, έχει οδηγήσει σε αρνητικά αποτελέσματα, όπως η αδυναμία ένταξης στον αναπτυξιακό νόμο, η συρρίκνωση του ενδιαφέροντος επένδυσης σε έργα ανακαίνισης και εν γένει αναβάθμισης των κτιρίων και των υποδομών τους, ακόμη δε

και σε διακοπή της λειτουργιάς ορισμένων επιχειρήσεων, με την συνακόλουθη απώλεια θέσεων εργασίας και εσόδων για το Δημόσιο.

Με την προτεινόμενη ρύθμιση, επαναφέρεται η σχετική δυνατότητα παράτασης των μισθώσεων, δίχως γεωγραφικό περιορισμό, το πεδίο εφαρμογής της αφορά το σύνολο των εμπορικών μισθώσεων που υπάγονται στο π.δ. 34/1995 (Α' 30), ενώ συγχρόνως διασφαλίζονται κατ' απόλυτο τρόπο τα συμφέροντα του Δημοσίου ως ιδιοκτήτη - εκμισθωτή. Τέλος, καταργείται η παρ. 3 του άρθρου 56 του ν. 4144/2013 (Α' 88), σύμφωνα με την οποία, για τα ακίνητα ιδιοκτησίας Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης (ΦΚΑ), οι παρ. 12 και 13 του άρθρου 15 του ν. 4013/2011 εφαρμόζονται μόνο εάν ο μισθωτής του ακινήτου είναι φορέας του ευρύτερου δημόσιου τομέα, έτσι ώστε οι προτεινόμενες διατάξεις να εφαρμόζονται και στους ΦΚΑ.

Άρθρο 42

Η ρύθμιση του παρόντος άρθρου στοχεύει στη βελτίωση και συμπλήρωση του ισχύοντος καθεστώτος χορήγησης άδειας διαμονής σε πολίτες τρίτων χωρών που επενδύουν στην Ελλάδα (golden visa), λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες της ελληνικής οικονομίας, το εμφανιζόμενο ενδιαφέρον ξένων επενδυτών και τη σχετική διεθνή πρακτική. Ειδικότερα:

Με την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού τροποποιούνται οι διατάξεις της περ. 1 της παρ. Α του άρθρου 16 του ν. 4251/2014, ώστε α) στο πλαίσιο υλοποίησης ενός επενδυτικού σχεδίου να μην περιορίζεται ο αριθμός των επενδυτών πολιτών τρίτων χωρών, που δύνανται να συμμετέχουν ως φυσικά πρόσωπα στη χρηματοδότηση αυτού και να λάβουν άδεια εισόδου και διαμονής στη χώρα, εφόσον έκαστος επενδύει το απαιτούμενο ελάχιστο ύψος κεφαλαίων και πληρούνται οι λοιπές προϋποθέσεις του νόμου και β) να υπάρχει πρόβλεψη και για την περίπτωση που στη χρηματοδότηση του επενδυτικού σχεδίου συμμετέχει αλλοδαπό νομικό πρόσωπο ώστε να δύναται να χορηγηθεί άδεια εισόδου και διαμονής σε πολίτες τρίτων χωρών μέτοχους ή στελέχη αυτού, ο αριθμός των οποίων κλιμακώνεται αναλόγως του ύψους της επένδυσης του αλλοδαπού νομικού προσώπου, με ανώτατο όριο τα τρία άτομα. Επιπρόσθετα των παραπάνω δύο περιπτώσεων χορήγησης άδειας εισόδου και διαμονής που αφορούν τους επενδυτές, παραμένει η δυνατότητα χορήγησης άδειας εισόδου και διαμονής σε έως δέκα πολίτες τρίτων χωρών αναλόγως του συνολικού ύψους επένδυσης, προκειμένου να εργασθούν για τη υλοποίηση και λειτουργία του επενδυτικού σχεδίου.

Με την παράγραφο 3 του άρθρου αυτού διευρύνεται το πεδίο εφαρμογής του υφιστάμενου καθεστώτος με προσθήκη και άυλων επενδύσεων στις επενδυτικές δραστηριότητες για τις οποίες δύναται να χορηγείται άδεια εισόδου και διαμονής σε πολίτες τρίτων χωρών. Συγκεκριμένα με τη διάταξη αυτή προστίθενται οι παρακάτω κατηγορίες άυλων επενδύσεων οι οποίες συνεισφέρουν στην ανάπτυξη και τόνωση της εθνικής οικονομίας:

- α) Αγορά μετοχών σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου ή ομολόγων κατά την έκδοση ομολογιακού δανείου, επιχειρήσεων με έδρα ή εγκατάσταση στην Ελλάδα που είναι εισηγμένες στην ελληνική χρηματιστηριακή αγορά.
- β) Εισφορά κεφαλαίου σε εταιρεία επενδύσεων ακίνητης περιουσίας (ΑΕΕΑΠ του ν.2778/1999), η οποία επενδύει αποκλειστικά σε ακίνητα στην Ελλάδα για απόκτηση μετοχών, κατά την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου αυτής.

- γ) Απόκτηση μεριδίων ή μετοχών σε ημεδαπούς Οργανισμούς Εναλλακτικών Επενδύσεων (Αμοιβαία Κεφάλαια Επιχειρηματικών Συμμετοχών - ΑΚΕΣ του ν.2992/2002 και Εταιρίες Κεφαλαίου Επιχειρηματικών Συμμετοχών - ΕΚΕΣ του ν.2367/1995) που επενδύουν αποκλειστικά σε επιχειρήσεις με έδρα ή εγκατάσταση στην Ελλάδα.
- δ) Αγορά ομολόγων τα οποία εκδίδονται από το Ελληνικό Δημόσιο.
- ε) Προθεσμιακή κατάθεση σε ημεδαπό Τραπεζικό Ίδρυμα.
- στ) Αγορά μετοχών, εταιρικών ομολόγων ή και ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου που εισάγονται για διαπραγμάτευση ή διαπραγματεύονται στην ελληνική χρηματιστηριακή αγορά.
- ζ) Αγορά μεριδίων σε αμοιβαίο κεφάλαιο το οποίο έχει συσταθεί στην Ελλάδα ή άλλη χώρα και επενδύει αποκλειστικά σε κινητές αξίες (μετοχές και εταιρικά ομόλογα ή και ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου) που εισάγονται για διαπραγμάτευση ή διαπραγματεύονται στην ελληνική χρηματιστηριακή αγορά.
- η) Αγορά μεριδίων ή μετοχών σε Οργανισμό Εναλλακτικών Επενδύσεων ο οποίος έχει συσταθεί στην Ελλάδα ή άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και επενδύει αποκλειστικά σε ακίνητη περιουσία στην Ελλάδα.

Για τις ανωτέρω κατηγορίες επενδύσεων παρέχεται η δυνατότητα ο επενδυτής να είναι είτε φυσικό πρόσωπο, είτε ημεδαπό νομικό πρόσωπο το οποίο ανήκει εξολοκλήρου στον πολίτη τρίτης χώρας στον οποίο χορηγείται η άδεια διαμονής, είτε αλλοδαπό νομικό πρόσωπο οπότε χορηγείται άδεια διαμονής σε έως τρία άτομα, μετόχους ή στελέχη αυτού, αναλόγως του ύψους της επένδυσης.

Η Διεύθυνση Κεφαλαίων Εξωτερικού του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης προβλέπεται να έχει την αρμοδιότητα για την πιστοποίηση της πραγματοποίησης και της διακράτησης της επένδυσης, προκειμένου οι αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου Εξωτερικών και του Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής να χορηγούν την εθνική θεώρηση εισόδου και την άδεια διαμονής αντίστοιχα.

Με κοινές Υπουργικές Αποφάσεις των Υπουργών Μεταναστευτικής Πολιτικής, Οικονομίας και Ανάπτυξης και κατά περίπτωση Εξωτερικών, ρυθμίζονται ειδικότερα ζητήματα εφαρμογής των διατάξεων αυτών.

Με την παρ. 7 αίρεται η μισθολογική διάκριση σε βάρος των δημοσίων υπαλλήλων και των υπαλλήλων του ευρύτερου δημοσίου τομέα που υφίσταται χωρίς αποχρώντα λόγο και κατά παράβαση της αρχής της ισότητας, σε περίπτωση που δημόσιος υπάλληλος ή υπάλληλος του ευρύτερου δημοσίου τομέα διοριστεί στη θέση του Διοικητικού Διευθυντή της Αρχής Προσφυγών.

Άρθρο 43

Έχουν παρέλθει δύο (2) έτη από την θέση σε ισχύ του νόμου 4412/2016 (Α' 147) και πλέον έχουν εξαχθεί ασφαλή συμπεράσματα από την εφαρμογή του. Εξαρχής κύριο μέλημα του νομοθέτη ήταν η διασφάλιση της αρχής της διαφάνειας, αλλά και η άμβλυνση των ανισοτήτων μεταξύ των οικονομικών φορέων, με στόχο την ενίσχυση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Οι φιλόδοξες αυτές καινοτομίες του νέου θεσμικού πλαισίου, αν και κινήθηκαν σε σωστή βάση, δεν έτυχαν αποδοχής εκ μέρους των Αναθέτουσών Αρχών. Η ανάγκη άμεσης επίλυσης προβλημάτων και η διευκόλυνση στη διαδικασία σύναψης σύμβασης είχε ως αποτέλεσμα να υποβληθεί μία σειρά αιτημάτων από θεσμικά όργανα που εκπροσωπούν Αναθέτουσες Αρχές, όπως η ΚΕΔΕ και η ΠΕΔΑ.

Οι καθυστερήσεις σύναψης και εκτέλεσης των συμβάσεων είναι ακόμη πιο έντονες στις περιπτώσεις των χρηματοδοτούμενων έργων, τα οποία λόγω των αυστηρών χρονοδιαγραμμάτων πολλές φορές απεντάσσονται, με δυσμενέστερες συνέπειες για την εθνική οικονομία.

Με δεδομένο το κλίμα που έχει δημιουργηθεί, αλλά και εν όψει της εξόδου της χώρας από τα μνημόνια, καθίσταται επιτακτική η λήψη μέτρων για την παροχή μέσων προς τις Αναθέτουσες Αρχές προκειμένου να διευκολυνθούν στην άμεση δημοπράτηση συμβάσεων, που θα τονώσουν την εθνική οικονομία και θα συνδράμουν στη μείωση της ανεργίας. Είναι κρίσιμο να απορροφηθούν το συντομότερο δυνατό τα κονδύλια από την ευρωπαϊκή ένωση και από άλλα χρηματοδοτικά εργαλεία και να ελαττωθεί ο κίνδυνος απώλειας χρηματοδοτήσεων.

Με τις προτεινόμενες διατάξεις προβλέπεται μία σειρά μέτρων που θα διευκολύνει τις Αναθέτουσες Αρχές στις διαδικασίες σύναψης και εκτέλεσης συμβάσεων και θα συμβάλλουν στην επιτάχυνση των διαδικασιών. Παράλληλα, προβλέπονται διατάξεις που θα καλύψουν νομικά κενά και θα αποσαφηνίσουν το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο.

Με την παράγραφο 1 προστίθεται άρθρο 32^Α με το οποίο καθορίζονται ειδικοί κανόνες για τις διαδικασίες διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, προκειμένου να απλουστευθεί η διαδικασία ανάθεσης των συμβάσεων αυτών. Οι εξαιρέσεις που εισάγονται, όπως η μη υποχρεωτική χρήση του ΕΣΗΔΗΣ, η μη υποχρεωτική χρήση του ΕΕΕΣ ή του ΤΕΥΔ είναι δικαιολογημένη, αφού οι διαδικασίες αυτές απευθύνονται σε έναν ή σε ορισμένους οικονομικούς φορείς. Στις περιπτώσεις αυτές η χρήση ηλεκτρονικών μέσων ή του ΕΕΕΣ / ΤΕΥΔ κατά περίπτωση θα αποτελούσε περιττό διοικητικό φόρτο ή θα ήταν ακατάλληλα, λόγω των ιδιοτήτων της εν λόγω διαδικασίας (βλ. υποσημείωση 5 του Εκτελεστικού Κανονισμού 2016/7/ΕΕ). Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις επιταχύνονται οι συγκεκριμένες διαδικασίες ανάθεσης, οι οποίες άλλωστε σε πολλές περιπτώσεις ακολουθούνται για λόγους κατεπείγοντος.

Με την παράγραφο 2 διευκρινίζονται ζητήματα σχετικά με τον προσυμβατικό έλεγχο των συμβάσεων που συνάπτονται στο πλαίσιο δυναμικών συστημάτων αγορών. Προκειμένου, λοιπόν, οι διαδικασίες αυτές να είναι ευέλικτες και ελκυστικές για τις

αναθέτουσες αρχές προβλέπεται ότι στον προσυμβατικό έλεγχο υπάγονται μόνο η πρώτη σύμβαση, ώστε να διασφαλίζεται εγκαίρως η νομιμότητα ολόκληρης της διαδικασίας ένταξης στη Δυναμικό Σύστημα, καθώς και οι συμβάσεις που συνάπτονται σε εκτέλεση ενός ΔΣΑ, εφόσον αυτοτελώς υπερβαίνουν τα εκάστοτε θεσπιζόμενα όρια.

Με την παράγραφο 3 διευκρινίζονται ζητήματα ως προς την ανάρτηση των χρηματικών ενταλμάτων στο ΚΗΜΔΗΣ.

Με την παράγραφο 4 επιλύεται το ζήτημα που ανέκυψε ως προς τον προσυμβατικό έλεγχο των εκτελεστικών συμβάσεων. Η ερμηνεία που δόθηκε από Κλιμάκια ότι οι εκτελεστικές συμβάσεις υπάγονται στον προσυμβατικό έλεγχο νομιμότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ανεξαρτήτως ποσού, εφόσον η συμφωνία πλαίσιο υπάγεται στον έλεγχο νομιμότητας, έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση του όγκου των συμβάσεων που υπάγονται στο σχετικό έλεγχο και των οποίων η αξία είναι μικρή και το αντικείμενο ελέγχου περιορισμένο. Με την καθυστέρηση δε αυτή οι συμφωνίες πλαίσιο καθίσταται μη ελκυστικές, αφού χάνεται ένα σημαντικό πλεονέκτημα που προσφέρουν, ήτοι η ταχύτητα στη σύναψη των εκτελεστικών συμβάσεων. Έτσι, με την προτεινόμενη διάταξη διευκρινίζεται ότι σε προσυμβατικό έλεγχο νομιμότητας υπάγονται μόνο οι εκτελεστικές εκείνες συμβάσεις των οποίων η χρηματική αξία υπερβαίνει τα εκάστοτε ισχύοντα όρια, εναρμονίζοντας με τον τρόπο αυτό την νομοθεσία με την πρόσφατη νομολογία του Ελεγκτικού Συνεδρίου (βλ. υπ' αριθ. 841/2018 απόφαση του VI Τμήματος). Η διάταξη αυτή ισχύει και για τις εκτελεστικές συμβάσεις των ήδη συναφθεισών συμφωνιών - πλαίσιο.

Με την παράγραφο 5 προβλέπεται ότι στην εγγυητική επιστολή συμμετοχής δεν περιλαμβάνονται τα δικαιώματα προαίρεσης ή παράτασης, δεδομένου ότι κατά την υποβολή προσφοράς δεν είναι βέβαιο ότι θα ασκηθούν τα σχετικά δικαιώματα εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής και προκειμένου να διευκολυνθεί η συμμετοχή των υποψηφίων. Επίσης, αποσαφηνίζεται ότι η εγγυητική επιστολής συμμετοχής επιστρέφεται και στους υποψηφίους των οποίων η προσφορά έληξε και δεν ανανέωσαν την ισχύ της.

Με την παράγραφο 6 αποσαφηνίζονται ζητήματα ως προς την ημερομηνία υπογραφής του ΕΕΕΣ, προκειμένου να μην δημιουργούνται τεχνητά εμπόδια στην υποβολή των προσφορών και να διευκολύνεται η ανάπτυξη του ανταγωνισμού (βλ. Απόφαση ΔΕΕ της 7.7.2016 στην υπόθεση C 46/2015).

Με την παρ. Α.1 του άρθρου 39 του Ν. 4488/17 (ΦΕΚ 137/13.09.2017 τεύχος Α') προστέθηκε η περίπτ. γ' της παρ. 2 του άρθρου 73 του Ν. 4412/2016 (Α' 147) ως υποχρεωτικός λόγος αποκλεισμού. Επειδή, όμως, ακόμη δεν έχει καταστεί εφικτή η έκδοση πιστοποιητικού του ΣΕΠΕ έχει προστεθεί διοικητικό βάρος από την αντικατάσταση του

δικαιολογητικού αυτού με ένορκη βεβαίωση. Για τον λόγο αυτό με την παράγραφο 7 αναδιατυπώνεται η παράγραφος 2 του άρθρου 80 του Ν. 4412/2016 (Α' 147) ώστε το συγκεκριμένο δικαιολογητικό να μην υποκαθίσταται υποχρεωτικά από ένορκη βεβαίωση, αλλά να αρκεί η υποβολή υπεύθυνης δήλωσης. Επίσης, αποσαφηνίζεται ότι τα αλλοδαπά έγγραφα που υποβάλλονται στο στάδιο κατακύρωσης πρέπει υποχρεωτικά να συνοδεύονται με επικυρωμένη μετάφραση. επίσης, παρέχεται η δυνατότητα στις Αναθέτουσες Αρχές να αρκούνται στην υποβολή υπεύθυνης δήλωσης αντί ποινικών μητρώων σε συμβάσεις μικρής αξίας, έως των ορίων της απευθείας ανάθεσης. Με τον τρόπο αυτό μειώνεται το διοικητικό βάρος από την έκδοση ποινικών μητρώων όλων των υπόχρεων προσώπων. Περαιτέρω, αποσαφηνίζονται ζητήματα ως προς την ημερομηνία έκδοσης των δικαιολογητικών κατακύρωσης, ώστε να υπάρχει ασφάλεια δικαίου και ενιαία αντιμετώπιση ως προς το ζήτημα αυτό. Τέλος, παρέχεται η δυνατότητα αντικατάστασης της επικύρωσης των ιδιωτικών εγγράφων με υπεύθυνη δήλωση σχετικά με τη βεβαίωση των στοιχείων της προσφοράς, όπως ίσχυε στον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας πριν την τροποποίηση με τον Ν. 4250/2014. Με τον τρόπο αυτό διευκολύνεται η υποβολή των δικαιολογητικών κατακύρωσης και μειώνεται το διοικητικό φόρτο, ενώ παράλληλα μειώνεται ο κίνδυνος αποκλεισμού εξαιτίας της μη προσήκουσας υποβολής των δικαιολογητικών. Επισημαίνεται ότι ο Ν. 4250/2014 εξακολουθεί να είναι εν ισχύ και συνεπώς τα δικαιολογητικά που υποβάλλονται κατά τα προβλεπόμενα στον νόμο αυτό εξακολουθούν να γίνονται αποδεκτά.

Με την παράγραφο 8, σε αντιστοιχία με τις προβλέψεις της παραγράφου 7, αποσαφηνίζεται ότι τα αλλοδαπά έγγραφα που υποβάλλονται με τις αιτήσεις συμμετοχής οι προσφορές πρέπει υποχρεωτικά να συνοδεύονται με επικυρωμένη μετάφραση. Περαιτέρω, διευκολύνεται η συμμετοχή αλλοδαπών εταιρειών και η συνακόλουθη αύξηση του ανταγωνισμού για χώρες που δεν είναι διαδεδομένη η προηγμένη ψηφιακή ηλεκτρονική υπογραφή. Τέλος, σε αντιστοιχία με τις προβλέψεις της παραγράφου 7, παρέχεται η δυνατότητα αντικατάστασης της επικύρωσης των ιδιωτικών εγγράφων με υπεύθυνη δήλωση σχετικά με τη βεβαίωση των στοιχείων της προσφοράς, με στόχο τη μείωση του διοικητικού φόρτου, τη διευκόλυνση συμμετοχής, την αποφυγή άσκοπων αποκλεισμών, με απώτερο στόχο την ανάπτυξη του ανταγωνισμού.

Με την παράγραφο 9 παρέχεται η δυνατότητα στις αναθέτουσες αρχές να απαιτούν να δηλώνεται ο κατασκευαστής του προϊόντος για λόγους διαφάνειας και προστασίας του δημοσίου συμφέροντος. Με τον τρόπο αυτό, ιδίως σε συμβάσεις προμηθειών προϊόντων τεχνολογίας, εξασφαλίζεται ότι οι προσφέροντες έχουν πράγματι τη δυνατότητα

προμήθειας των ειδών και δεν θα δημιουργούνται ζητήματα καθυστέρησης στην εκτέλεση των συμβάσεων ή ακόμη και έκπτωσης των αναδόχων. Διασαφηνίζεται, επίσης, με τον τρόπο αυτό ότι στις συμβάσεις προμηθειών ο κατασκευαστής δεν αποτελεί πρόσωπο στις τεχνικές ικανότητες του οποίου στηρίζονται οι προσφέροντες – προμηθευτές, δεδομένου ότι αντικείμενο των συμβάσεων είναι η προμήθεια των προϊόντων.

Αποσαφηνίζεται με την πρώτη περίπτωση της παραγράφου 10 ότι αποσφραγίζονται οι οικονομικές προσφορές και των υποψηφίων διαγωνιζομένων που κριθεί οι προσφορές τους απορριπτέες από την Επιτροπή Διενέργειας Διαγωνισμού, χωρίς όμως να έχει εκδοθεί απόφαση από το αποφαινόμενο όργανο της Αναθέτουσας Αρχής. Επισημαίνεται ότι και στις περιπτώσεις αυτές η διαδικασία ελέγχου και αξιολόγησης των προσφορών γίνεται σε αυτοτελή στάδια, δηλαδή η αποσφράγιση των οικονομικών προσφορών έπεται της αποσφράγισης και του ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής και των τεχνικών προσφορών, πλην όμως, όταν εκδίδεται η απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής που επικυρώνει τα Πρακτικά όλων αυτών των σταδίων έχουν αποσφραγιστεί οι προσφορές όλων των υποψηφίων. Με την δεύτερη περίπτωση σκοπείται η μείωση του διοικητικού βάρους και η παροχή ευελιξίας στις διαδικασίες που διενεργούνται μέσω Δυναμικών Συστημάτων Αγορών κατά το στάδιο της υποβολής των αιτήσεων συμμετοχής από τους οικονομικούς φορείς για την εγγραφή τους στο σύστημα. Δεδομένου ότι το Δυναμικό Σύστημα Αγορών λειτουργεί ως μια εξ ολοκλήρου ηλεκτρονική διαδικασία και πρέπει να παραμένει ανοικτό καθ' όλη την περίοδο ισχύος του, με την προτεινόμενη ρύθμιση διασφαλίζεται ότι το σύστημα θα παραμένει ανοικτό, μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, καθ' όλη τη διάρκεια της ισχύος του για την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής, χωρίς να υπάρχει η αναγκαιότητα συνεχών αποσφραγίσεων των υποβαλλόμενων αιτήσεων, γεγονός που δεν συνάδει με τον δυναμικό χαρακτήρα της συγκεκριμένης διαδικασίας και θα δημιουργούσε πρόσθετο βάρος στις αναθέτουσες αρχές.

Με την παράγραφο 11 παρέχεται η δυνατότητα αντιστροφής των σταδίων αξιολόγησης και στις μελετών, τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, όταν το κριτήριο ανάθεσης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής.

Με την παράγραφο 12 μειώνεται ο χρόνος εντός του οποίου υποβάλλονται τα δικαιολογητικά κατακύρωσης. Η μείωση του χρόνου συμβάλει στην επιτάχυνση των διαδικασιών. Επιπλέον, επιλύονται ερμηνευτικά ζητήματα που έχουν ανακύψει ως προς το ζήτημα των συμπληρωματικών δικαιολογητικών κατακύρωσης και εξειδικεύονται οι προϋποθέσεις που πρέπει να συντρέχουν για να λάβει χώρα η υποβολή συμπληρωματικών

δικαιολογητικών. Συγκεκριμένα, εξορθολογίζεται η δυνατότητα συμπλήρωσης των δικαιολογητικών με τρόπο ώστε να μην αποτελεί υποχρέωση της Αναθέτουσας Αρχής να ζητήσει τη συμπλήρωση, ει μη μόνο στις περιπτώσεις που δικαιολογείται αυτό, δηλαδή όταν ο προσωρινός ανάδοχος έχει επιδείξει τη δέουσα επιμέλεια και έχει αιτηθεί εγκαίρως την έκδοση των δικαιολογητικών. Παράλληλα, η δυνατότητα συμπλήρωσης και ο χρόνος παράτασης συνδέεται με το χρόνο έκδοσης των δικαιολογητικών από τις αρμόδιες αρχές. Αποσαφηνίζεται δε ότι για λόγους διαφάνειας η διαδικασία συμπλήρωσης θα πρέπει να αναφέρεται στο Πρακτικό της Επιτροπής Διενέργειας Διαγωνισμού. Τέλος, αποσαφηνίζεται ότι γνώση των δικαιολογητικών λαμβάνουν μόνο όσοι δεν έχουν αποκλειστεί οριστικά, κατά την έννοια της δικονομικής Οδηγίας 1989/665/ΕΚ όπως ισχύει.

Με την παράγραφο 13 αποσαφηνίζονται ζητήματα σε σχέση με την απόφαση κατακύρωσης και τις συνέπειες αυτής. Συγκεκριμένα, προβλέπεται το ανασταλτικό αποτέλεσμα της ένστασης του άρθρου 127. Αποσαφηνίζεται ότι η πράξη κατακύρωσης κοινοποιείται μόνο σε όσους έχουν δεν αποκλειστεί οριστικά από τη διαγωνιστική διαδικασία. Αποσαφηνίζονται, επίσης, ζητήματα σχετικά με το αυτόματο ανασταλτικό αποτέλεσμα. Τέλος, καταργείται η πρόβλεψη για την υποβολή επικαιροποιημένων δικαιολογητικών κατακύρωσης μετά τον προσυμβατικό έλεγχο ή σε περίπτωση άσκησης προδικαστικής προσφυγής. Αντί των επικαιροποιημένων δικαιολογητικών προβλέπεται η υποβολή υπεύθυνης δήλωσης στην οποία θα δηλώνεται ότι δεν έχουν επέλθει οψιγενείς μεταβολές στο πρόσωπο του αναδόχου. Με τον τρόπο αυτό αφενός μεν εξοικονομείται χρόνος και αφετέρου επιλύονται πρακτικά προβλήματα που δημιουργούνται από την υποβολή επικαιροποιημένων δικαιολογητικών πριν την υπογραφή της σύμβασης, καθώς αφενός μεν στην ηλεκτρονική πλατφόρμα δεν προβλέπεται δυνατότητα υποβολής τους στο στάδιο αυτό και αφετέρου δεν προβλέπεται στάδιο ελέγχου των δικαιολογητικών αυτών κατά την υπογραφή της σύμβασης. Η υπεύθυνη αυτή δήλωση ελέγχεται από την Επιτροπή Διενέργειας Διαγωνισμού η οποία εκδίδει πρακτικό, το οποίο δεν τίθεται προς έγκριση από την Αναθέτουσα Αρχή, αλλά συνοδεύει τη σύμβαση. Τέλος, αποσαφηνίζεται ότι μετά την έκπτωση αναδόχου, εξαιτίας της μη υπογραφής της σύμβασης, επαναλαμβάνεται η διαδικασία κατακύρωσης, με την πρόσκληση για υποβολή των δικαιολογητικών κατακύρωσης.

Με την παράγραφο 14 προστίθεται στο πεδίο εφαρμογής της Ενότητας Ι του Τμήματος IV του Βιβλίου Ι το άρθρο 109^Α, που εισάγεται με την επόμενη παράγραφο.

Με την παράγραφο 15 προστίθεται άρθρο με το οποίο διαμορφώνεται ένα ελάχιστο περιεχόμενο για τις συμβάσεις που αποκαλούνται light regime, ώστε να δημιουργηθεί μια

διαδικασία ανάθεσης, η οποία θα είναι μεν ευέλικτη, αλλά θα διαθέτει κανόνες, με στόχο την ασφάλεια δικαίου στους φορείς και στις αναθέτουσες αρχές και να εκλείψουν αντιφατικές αποφάσεις και ερμηνείες.

Με την παράγραφο 16 προστίθεται διάταξη σχετικά με τους αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς. Συγκεκριμένα, το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο (ν. 4412/16) παρέχει τη δυνατότητα στις αναθέτουσες αρχές όλης της χώρας να διενεργούν όλων των ειδών διαγωνισμούς μελετών μεταξύ των οποίων και αρχιτεκτονικούς. Ωστόσο, στους αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς μελετών, επειδή εμπεριέχεται και συνδυασμός μορφολογικών και εικαστικών στοιχείων, όπου υπεισέρχεται έντονα το κριτήριο της υποκειμενικής αντίληψης της αισθητικής, είναι απαραίτητη η συγκεκριμενοποίηση ιδιαίτερων κοινών κανόνων, προϋποθέσεων και κριτηρίων κατά τη διενέργειά τους.

Η ιδιαιτερότητα των αρχιτεκτονικών διαγωνισμών αιτιολογείται ως εξής:

α) Θεωρείται αναγκαίος ο καθορισμός της έννοιας του αξιόλογου τεχνικού έργου με υποχρέωση διενέργειας αρχιτεκτονικού διαγωνισμού για την επιλογή αναδόχου. Αξιόλογο Τεχνικό Έργο θεωρείται αυτό που έχει ευρύτερη κοινωνική, αρχιτεκτονική, πολεοδομική, και περιβαλλοντική σημασία, καθώς επίσης ιδιαίτερα χαρακτηριστικά (λειτουργία, όγκος, θέση κλπ) με επίδραση στο ευρύτερο δομημένο ή φυσικό περιβάλλον. Ο ορισμός θα είναι κοινός για όλες τις αναθέτουσες αρχές του ευρύτερου δημόσιου τομέα (Ο.Τ.Α., εποπτευόμενοι φορείς, Ινστιτούτα κλπ), έτσι ώστε να διενεργούνται αρχιτεκτονικοί διαγωνισμοί για όλα τα αξιόλογα τεχνικά έργα και να μην χαρακτηρίζεται το έργο κατά το δοκούν, αξιόλογο ή μη, από την κάθε αναθέτουσα αρχή.

β) Η χρήση κοινής κανονιστικής ρύθμισης των αρχιτεκτονικών διαγωνισμών μέσω Υ.Α. διευκολύνει τη συμβατότητα των αρχιτεκτονικών διαγωνισμών, που προκηρύσσονται και διενεργούνται από μικρότερους Ο.Τ.Α. - αναθέτουσες αρχές, με τις διατάξεις του ν. 4412/16, οι οποίες δεν διαθέτουν επαρκείς νομικές Υπηρεσίες υποστήριξης. Έτσι εξασφαλίζεται αφενός η συμβατότητα και αφετέρου η εξοικονόμηση πόρων από τις αναθέτουσες αρχές.

γ) Το κοινό κανονιστικό πλαίσιο για τους αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς θα συμβάλλει στη σύννομη εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4412/16, και θα εξαλείψει τη νομική-γραφειοκρατική επιβάρυνση των αναθετουσών αρχών σε περίπτωση ενστάσεων για μη σύννομη εφαρμογή κατά τη διενέργεια διαγωνισμών μελετών. Με την ίδια λογική θα μειώσει το φόρτο εργασιών της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., η οποία είναι αρμόδια για την εφαρμογή του ν. 4412/16.

δ) Οι κοινές προδιαγραφές σχετικά με την ιδιαιτερότητα της σύνθεσης και της λειτουργίας της Κριτικής Επιτροπής καθώς και η κατάρτιση και δημοσιοποίηση καταλόγου κριτών από το Υπουργείο μας ανά διετία, από τον οποίον επιλέγονται κριτές μέσω κλήρωσης, όπως μέχρι σήμερα εφαρμόζεται και ισχύει με βάση την ισχύουσα Υ.Α., διασφαλίζουν διαχρονικά την επιδιωκόμενη διαφάνεια στην όλη διαδικασία της διενέργειας των αρχιτεκτονικών διαγωνισμών. Επισημαίνεται ότι, οι προαναφερθείσες ιδιαιτερότητες είναι συμβατές και συμπληρωματικές των διατάξεων του ν. 4412/16 (άρθρα 111-115) και ισχύουν οριζόντια για όλες τις αναθέτουσες αρχές του ευρύτερου δημόσιου τομέα σε πανελλαδικό επίπεδο.

Με την παράγραφο 17 προβλέπεται η υποβολή και με ηλεκτρονικά μέσα των προσφορών στους συνοπτικούς διαγωνισμούς, προκειμένου να διευκολυνθεί ο εξ αποστάσεως έλεγχός τους, ιδίως σε περιπτώσεις που η συνεδρίαση της επιτροπής γίνεται με ηλεκτρονικά μέσα. Επίσης, αποσαφηνίζεται ότι και στις διαδικασίες αυτές είναι δυνατή η χρήση του ΕΣΗΔΗΣ.

Λόγω αναλογίας της διαδικασίας μέσω καταλόγου της παραγράφου 3 του άρθρου 119 του Ν. 4412/2016 με την αντίστοιχη διαδικασία του πρόχειρου διαγωνισμού, κρίθηκε σκόπιμη, για λόγους ασφάλειας δικαίου, με την παράγραφο 18 προβλέπεται ρητώς η ανάρτηση στο ΚΗΜΔΗΣ και της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος της παραγράφου 3 του άρθρου. Επίσης, προβλέπεται η δυνατότητα των αναθετουσών αρχών να αναθέτουν με σύντομες διαδικασίες τις συμβάσεις υπηρεσιών ωρίμανσης των χρηματοδοτούμενων συμβάσεων, οι οποίες έχουν χαμηλό κόστος. Με τον τρόπο αυτό παρέχονται χρήσιμα εργαλεία στις αναθέτουσες αρχές για την προετοιμασία των χρηματοδοτούμενων συμβάσεων και την υποβοήθηση των υπηρεσιών τους, ώστε να μειώνεται ο κίνδυνος σφαλμάτων στην προδικασία που ενδέχεται να καταλήξουν έως και στην απένταξη συμβάσεων.

Με την παράγραφο 19 μειώνονται οι χρόνοι δημοσίευσης σε εθνικό επίπεδο. Με τη διάταξη αυτή επιτυγχάνεται η επίσπευση των διαδικασιών, όπως ακριβώς συνέβη και στους διαγωνισμούς άνω των ορίων με την Οδηγία 2014/24/ΕΕ. Η μείωση αυτή δεν αναμένεται να επηρεάσει τον ανταγωνισμό, αφού πλέον η ενημέρωση των υποψηφίων μέσω του ΚΗΜΔΗΣ είναι άμεση, όπως επίσης και η πρόσβασή τους σε όλα τα κείμενα της σύμβασης, μέσω του διαδικτύου.

Με την παράγραφο 20 ρυθμίζονται ζητήματα δικαστικής προστασίας και στις διαδικασίες σύναψης σύμβασης που δεν εμπύπτουν στο Βιβλίο IV. Παράλληλα, μεταφέρεται η δικαιοδοσία από τα πολιτικά Δικαστήρια στα διοικητικά, ανεξαρτήτως της νομικής μορφής της Αναθέτουσας Αρχής. Αποσαφηνίζεται, επίσης, ότι η ένσταση του

άρθρου 127 αποτελεί ενδικοφανή προσφυγή και καταργείται κάθε ειδική διοικητική προσφυγή (λχ προσφυγή στον Ελεγκτή Νομιμότητας των ΟΤΑ).

Με την παράγραφο 21 αποσαφηνίζεται ποιες περιπτώσεις τροποποίησης της σύμβασης υπάγονται στον προσυμβατικό έλεγχο νομιμότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Ιδίως ως προς τις τροποποιήσεις ελάσσονος σημασίας, αυτές δεν υπάγονται στον προσυμβατικό έλεγχο, καθώς το πεδίο ελέγχου είναι περιορισμένο και ελέγχεται μόνο η μεταβολή του αντικειμένου της σύμβασης. Παράλληλα, αποσαφηνίζονται ζητήματα προσυμβατικού ελέγχου σε περίπτωση τροποποιήσεων χρηματοδοτούμενων συμβάσεων (βλ. υπ' αριθ. 495/2018 πράξη του Ε' Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου), ενώ προβλέπεται ρητώς η υπαγωγή στον προσυμβατικό έλεγχο συμβάσεων που αρχικώς δεν υπάγονταν στον προληπτικό έλεγχο, αλλά μετά την τροποποίησή τους αυξάνεται το οικονομικό αντικείμενό τους τόσο ώστε να υπερβαίνουν τα όρια. Με τον τρόπο αυτό αποφεύγεται ο κίνδυνος να χρησιμοποιηθεί η τροποποίηση των συμβάσεων ως μέσο καταστράτηγησης της νομοθεσίας και αποφυγής του ελέγχου νομιμότητας.

Με την παράγραφο 22 αποσαφηνίζεται ότι στα έγγραφα της σύμβασης μπορούν να προβλέπονται και άλλοι τρόποι πληρωμής, δεδομένου ότι σε ειδικές περιπτώσεις, όπως οι ασφαλίσεις, δεν αρμόζουν οι προβλεπόμενοι από τον νόμο τρόποι πληρωμής.

Με την παράγραφο 23 αποσαφηνίζεται ότι η διαδικασία της προσφυγής αφορά και άλλες ειδικές κυρώσεις που προβλέπονται στα συμβατικά τεύχη. Επιπλέον προστίθενται όροι που αφορούν τη διαδικασία διοικητικής και δικαστικής επίλυσης των διαφορών που ανακύπτουν από την επιβολή των εν λόγω κυρώσεων.

Με την παράγραφο 24 προστίθεται άρθρο με το οποίο προσδιορίζεται το πλαίσιο της δικαστικής επίλυσης διαφορών σε συμβάσεις προμηθειών και παροχής υπηρεσιών που εφαρμόζεται ο ν. 4412/2016 με τη μεταφορά των υποθέσεων αυτών από τα πολιτικά δικαστήρια στα διοικητικά εφετεία.

Ειδικότερα με τον ν. 4412/2016 (Α' 147) έγινε προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας για τις δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και καθιερώθηκε ενιαία διαδικασία ανεξαρτήτως του εάν η αναθέτουσα αρχή ή ο αναθέτων φορέας είναι το Δημόσιο ή Ν.Π.Δ.Δ. ή αν έχει τη νομική μορφή Ν.Π.Ι.Δ, δηλαδή ανεξαρτήτως του εάν η σύμβαση κατά τη νομολογία του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου είναι διοικητική ή ιδιωτικού δικαίου. Με τον ίδιο νόμο συστάθηκε η Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών, που έχει ως έργο την διοικητική επίλυση των διαφορών που ανακύπτουν κατά το στάδιο που προηγείται της σύναψης των δημοσίων συμβάσεων του νόμου αυτού, οι

αποφάσεις της οποίας προσβάλλονται ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου της έδρας της αναθέτουσας αρχής ή ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, κατά τις διακρίσεις του άρθρου 372 του νόμου. Για όλους τους ανωτέρω λόγους, σύμφωνα με το άρθρο 94 παρ. 3 του Συντάγματος, προκειμένου να επιτευχθεί η ενιαία εφαρμογή της ως άνω νομοθεσίας στις συμβάσεις προμηθειών και παροχής υπηρεσιών και κατά την εκτέλεση αυτών, οι υποθέσεις αυτές ανατίθενται στα διοικητικά εφετεία.

Με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται και ολοκληρώνεται η κρίση όλων των υποθέσεων που αφορούν τις διαφορές κατά την εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων προμηθειών και παροχής υπηρεσιών (ύστερα και από την μεταφορά των διαφορών που προκύπτουν κατά την εκτέλεση των δημοσίων έργων και μελετών) σε όλα τα στάδια (προσυμβατικό και εκτέλεσης) από το καθ' ύλην αρμόδιο διοικητικό δικαστήριο, η ενιαία αντιμετώπιση των υποθέσεων προς ενίσχυση της ασφάλειας δικαίου και την επιτάχυνση της οριστικής δικαστικής επίλυσης της διαφοράς σε πρώτο και τελευταίο βαθμό από τα κατά τόπο αρμόδια διοικητικά εφετεία της Χώρας.

Για λόγους ασφάλειας δικαίου, η ισχύς των διατάξεων αυτών ξεκινά τρεις μήνες από την δημοσίευση του νόμου.

Με την παράγραφο 25 αποσαφηνίζεται ότι στα συμβατικά τεύχη παρέχεται η δυνατότητα επιβολής ποινικών ρητρών και για άλλες περιπτώσεις πλημμελούς εκτέλεσης των συμβατικών υποχρεώσεων εκ μέρους του αναδόχου. Οι περιπτώσεις αυτές αφορούν ιδίως συμβάσεις διαρκείας που δεν προβλέπονται τμηματικές προθεσμίες, αλλά η εκτέλεση της σύμβασης συνδέεται με την επίτευξη συγκεκριμένων στόχων.

Με την παράγραφο 26 αποσαφηνίζεται ότι η παραλαβή των συμβάσεων υπηρεσιών γίνεται από τις επιτροπές και δεν απαιτείται έγκριση του αποφασιστικού οργάνου. Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται η επίσπευση των διαδικασιών, η αποφυγή καθυστέρησης των πληρωμών και συνακόλουθα τοκοφορίας των απαιτήσεων και η μείωση διοικητικού φόρτου. Επίσης, αποσαφηνίζεται ότι στην επιτροπή που επιλαμβάνεται σε περίπτωση αυτοδίκαιης παραλαβής δεν συμμετέχουν μέλη της αρχικής επιτροπής παραλαβής.

Με την παράγραφο 27 ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν τα γνωμοδοτικά όργανα. Συγκεκριμένα, αποσαφηνίζονται ζητήματα σχετικά με τη δυνατότητα συνεδρίασης των εισηγητικών οργάνων με τηλεδιάσκεψη, ιδίως προκειμένου να διευκολυνθούν Δήμοι νησιωτικοί και απομακρυσμένοι. Αποσαφηνίζονται, επίσης, ζητήματα σχετικά με τις αρμοδιότητες της Επιτροπής Ενστάσεων. Αποσαφηνίζεται ότι στις Επιτροπές Παραλαβής μπορούν να συμμετέχουν και υπάλληλοι που συμμετέχουν στην επίβλεψη της σύμβασης. Με τον τρόπο αυτό διευκολύνονται οι διαδικασίες ιδίως σε αναθέτουσες αρχές που δεν

διαθέτουν επαρκές προσωπικό. Τέλος, για λόγους απλοποίησης και ταχύτερης διεκπεραίωσης των σχετικών διαδικασιών, για συμβάσεις προμηθειών ή υπηρεσιών πολύ μικρής αξίας που δεν υπερβαίνει το ποσό των 2.500 €, δεν κρίνεται σκόπιμη η συγκρότηση Επιτροπών Παρακολούθησης ή/και Παραλαβής. Σε αυτή την περίπτωση η παραλαβή βεβαιώνεται με απόφαση του Προϊσταμένου της Υπηρεσίας.

Με την παράγραφο 28 προστίθεται άρθρο με το οποίο θεσπίζονται ενδεικτικές προθεσμίες για την διενέργεια των διαδικαστικών πράξεων εκ μέρους των εισηγητικών και αποφαινόμενων οργάνων, προκειμένου να επιταχυνθούν οι διαδικασίες. Οι προθεσμίες αυτές παρατείνονται αναλόγως σε περιπτώσεις σύνθετων συμβάσεων ή σε περιπτώσεις που εκ του νόμου απαιτείται η επιβεβαίωση στοιχείων από τρίτους φορείς (λχ περίπτωσης άρθρου 68 του ν. 3863/2010, επιβεβαίωση γνησιότητας εγγυητικών επιστολών κ.α).

Στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου II του Ν. 4412/2016 υπάγεται μία σειρά από αναθέτοντες φορείς των οποίων οι μετοχές τους είναι εισηγμένες στο χρηματιστήριο ή έχει αποφασιστεί η ένταξή τους στην οργανωμένη αγορά. Οι εταιρείες αυτές είναι εύλογο να παρουσιάζουν ιδιαιτερότητες έναντι λοιπών φορέων, αφού δια της ένταξής τους στην οργανωμένη αγορά υπόκεινται σε μία σειρά ελέγχων που διασφαλίζουν την τήρηση κανόνων στο πλαίσιο των συναλλαγών τους. Παράλληλα, είναι σημαντικό να διασφαλίζεται μία ευελιξία προκειμένου να μπορούν να ακολουθούν τους κανόνες της αγοράς και να είναι ανταγωνιστικές, με απώτερο στόχο τα οφέλη των μετόχων και την εξασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας τους. Για τον λόγο αυτό, με την παράγραφο 29, προβλέπεται η εξαίρεση από το πεδίο εφαρμογής του νόμου, προκειμένου να διασφαλιστεί η ευελιξία στις συναλλαγές που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ.

Με την παράγραφο 30 προστίθεται άρθρο στο οποίο καθορίζονται ειδικοί κανόνες για τις διαδικασίες διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, προκειμένου να απλουστευθεί η διαδικασία ανάθεσης των συμβάσεων αυτών. Οι εξαιρέσεις που εισάγονται, όπως η μη υποχρεωτική χρήση του ΕΣΗΔΗΣ, είναι δικαιολογημένη, αφού οι διαδικασίες αυτές απευθύνονται σε έναν ή σε ορισμένους οικονομικούς φορείς. Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις επιταχύνονται οι συγκεκριμένες διαδικασίες ανάθεσης, οι οποίες άλλωστε σε πολλές περιπτώσεις ακολουθούνται για λόγους κατεπείγοντος.

Με την παράγραφο 31 προβλέπεται ο προληπτικός έλεγχος νομιμότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου των Δυναμικών Συστημάτων Αγορών των φορέων του Βιβλίου II, όπως ισχύει και στην περίπτωση του Βιβλίου I.

Με την παράγραφο 32 προβλέπεται ο προληπτικός έλεγχος νομιμότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου των συμφωνιών πλαίσιο των φορέων του Βιβλίου ΙΙ, όπως ισχύει και στην περίπτωση του Βιβλίου Ι.

1. Με την παράγραφο 33 ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με τις εγγυητικές επιστολές, ώστε να εναρμονίζονται με την αντίστοιχη διάταξη του Βιβλίου Ι.

Με την παράγραφο 34 προβλέπεται η δυνατότητα παρέκκλισης από τη διαδικασία του άρθρου 103, όταν δεν προβλέπεται η προκαταρκτική απόδειξη σε αναθέτοντες φορείς που δεν είναι αναθέτουσες αρχές. Στις περιπτώσεις που στα έγγραφα της σύμβασης προβλέπεται εξ αρχής η υποβολή όλων των αναγκαίων δικαιολογητικών, παρέχεται η δυνατότητα να εκδοθεί μία απόφαση για τον έλεγχο των δικαιολογητικών, των προσφορών και της κατακύρωσης, .

Με την παράγραφο 35 επέρχονται διαφοροποιήσεις σε ζητήματα που σχετίζονται με την απόφαση κατακύρωσης, σε αντιστοιχία με αυτά που ισχύουν για το Βιβλίο Ι.

Με τις παραγράφους 36 και 37 διαμορφώνεται ένα ελάχιστο περιεχόμενο για τις συμβάσεις που αποκαλούνται light regime ώστε να δημιουργηθεί μια ασφάλεια δικαίου στους φορείς και στις αναθέτουσες αρχές και να εκλείψουν αντιφατικές αποφάσεις και ερμηνείες.

Με την παράγραφο 38 μειώνονται οι χρόνοι δημοσίευσης σε εθνικό επίπεδο. Με τη διάταξη αυτή επιτυγχάνεται η επίσπευση των διαδικασιών, όπως ακριβώς συνέβη και στους διαγωνισμούς άνω των ορίων με την Οδηγία 2014/25/ΕΕ. Η μείωση αυτή δεν αναμένεται να επηρεάσει τον ανταγωνισμό, αφού πλέον η ενημέρωση των υποψηφίων μέσω του ΚΗΜΔΗΣ είναι άμεση, όπως επίσης και η πρόσβασή τους σε όλα τα κείμενα της σύμβασης, μέσω του διαδικτύου.

Με την παράγραφο 39 προστίθεται άρθρο στο οποίο προβλέπεται η αναλογική εφαρμογή του 127 περί ενστάσεων και δικαστικής προστασίας, το οποίο πλέον εφαρμόζεται και στους Φορείς του Βιβλίου ΙΙ. Με τον τρόπο αυτό ενοποιείται το πλαίσιο προσβολής των πράξεων που εκδίδονται σε μία διαδικασία ανάθεσης σύμβασης, αλλά και η δικαιοδοσία των διοικητικών Δικαστηρίων.

Με την παράγραφο 40 αποσαφηνίζεται ποιες περιπτώσεις τροποποίησης της σύμβασης υπάγονται στον προσυμβατικό έλεγχο νομιμότητας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, σύμφωνα με τις αντίστοιχες προβλέψεις που ισχύουν στο Βιβλίο Ι.

Με την παράγραφο 41 προβλέπονται ρητώς οι εξαιρέσεις από το αυτόματο ανασταλτικό αποτέλεσμα της προσφυγής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Οδηγία 1989/665/ΕΚ, όπως

ισχύει μετά την τροποποίησή της από την Οδηγία 2007/66/EK και το άρθρο 46 της Οδηγίας 2014/23/ΕΕ.

Με την παράγραφο 42 προβλέπεται διαδικασία αντίκρουσης των ισχυρισμών εκ μέρους των ενδιαφερομένων, πριν την εκδίκαση της υπόθεσης από την Α.Ε.Π.Π., διασφαλίζοντας με τον τρόπο αυτό ότι η διαδικασία ενώπιόν της γίνεται κατ' αντιμωλία. Παράλληλα, προβλέπεται η δυνατότητα των Αναθετουσών Αρχών να αποστείλουν συμπληρωματική αιτιολογία επί προδικαστικής προσφυγής, καθώς το χρονικό διάστημα των δέκα (10) ημερών από την άσκηση της προσφυγής είναι πολύ σύντομο για την έκθεση των απόψεων εκ μέρους τους, λαμβάνοντας υπ' όψιν ότι συνήθως πρέπει να συνέλθουν συλλογικά όργανα για να τις αποτυπώσουν. Η παράθεση συμπληρωματικής αιτιολογίας είναι επιβεβλημένη καθώς θα διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην επιτάχυνση των διαδικασιών, αφού θα μειωθεί ο ακύρωσης πράξεων των Αναθετουσών Αρχών ως πλημμελώς αιτιολογημένων και να επαναλαμβάνονται στάδια διαδικασίας, με μόνο αντικείμενο την συμπλήρωση της αιτιολογίας.

Με την παράγραφο 43 αποσαφηνίζονται ζητήματα ως προς τις αρμοδιότητες της ΑΕΠΠ και το αντικείμενο ελέγχου, το οποίο περιορίζεται αποκλειστικά στον έλεγχο των προδικαστικών προσφυγών, μη δυνάμενη να προβαίνει παρεμπυπτόντως και αυτεπαγγέλτως σε έλεγχο νομιμότητας των όρων μίας διακήρυξης, ο οποίος έλεγχος στις συμβάσεις μεγάλου οικονομικού αντικειμένου ασκείται από το Ελεγκτικό Συνέδριο.

Με την παράγραφο 44 αφαιρείται η περίπτωση των συμφωνιών – πλαίσιο του Βιβλίου II από τις περιπτώσεις κήρυξης μίας σύμβασης ως άκυρης, εναρμονίζοντας την εθνική διάταξη με αυτήν της δικονομικής Οδηγίας, δεδομένου ότι σε αυτές τις περιπτώσεις δεν προβλέπεται δυνατότητα εξαίρεσης από το αυτόματο ανασταλτικό αποτέλεσμα, εν αντιθέσει με ό,τι ισχύει για τις συμφωνίες – πλαίσιο του Βιβλίου I.

Με την παράγραφο 45 διορθώνεται η πρόβλεψη περί έναρξης προθεσμίας άσκησης αίτησης αναστολής από την έκδοση της απόφασης της ΑΕΠΠ στο ορθό από την πλήρη γνώση της.

Με την παράγραφο 46 προβλέπεται ότι μέχρι την πλήρη λειτουργία του πληροφοριακού συστήματος, το πιστοποιητικό του ΣΕΠΕ μπορεί να αντικαθίσταται με υπεύθυνη δήλωση του ενδιαφερόμενου οικονομικού φορέα, και όχι κατ' ανάγκη με ένορκη βεβαίωση, με στόχο την μείωση διοικητικού βάρους και διευκόλυνση της συμμετοχής.

Με την παράγραφο 47 αποσαφηνίζονται ζητήματα ως προς διατάξεις που έχουν καταργηθεί με την ισχύ του νόμου.

Με την παράγραφο 48 προβλέπεται η παράταση της διαλειτουργικότητας ΚΗΜΔΗΣ - ΔΙΑΥΓΕΙΑ.

Άρθρο 44

Η προτεινόμενη τροποποίηση αφορά στην αύξηση της κράτησης που προβλέπεται στο έβδομο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 4 του ν. 4013/2011 όπως ισχύει μετά την τροποποίηση του με το άρθρο 375 παρ.7 του ν. 4412/2016 (Α'147). και αποσκοπεί στην αύξηση των εσόδων της ΕΑΑΔΗΣΥ.

Ειδικότερα, στην αρχική διατύπωση του συστατικού νόμου της ΕΑΑΔΗΣΥ (άρθρο 4 παρ.3 ν. 4013/2011) προβλέπονταν κράτηση ύψους 0,10%, η οποία υπολογιζόταν επί της αξίας κάθε πληρωμής προ φόρων και κρατήσεων της αρχικής, καθώς και κάθε συμπληρωματικής σύμβασης που υπάγονταν στον νόμο, ύψους μεγαλύτερου ή ίσου των δυο χιλιάδων πεντακοσίων ευρώ (2.500,00 €) και ανεξαρτήτως πηγής προέλευσης χρηματοδότησης για την κάλυψη των λειτουργικών αναγκών της Αρχής. Στη συνέχεια με το άρθρο 375 παρ.7 του ν. 4412/2016 (Α'147) το ποσοστό της παραπάνω κράτησης περιορίστηκε σε 0,06%, μειώνοντας σημαντικά τα έσοδα της ΕΑΑΔΗΣΥ, χωρίς ωστόσο να αλλάζει το θεσμικό της πλαίσιο ή να περιορίζονται οι αρμοδιότητές της.

Η προτεινόμενη τροποποίηση επιχειρεί να αποκαταστήσει μερικώς την μείωση που έχουν υποστεί τα έσοδα της Αρχής προκειμένου να αντιμετωπίσει ικανοποιητικά τις λειτουργικές της δαπάνες. Σημειώνεται ότι η Αρχή επιστρέφει το μεγαλύτερο μέρος του ποσού που συγκεντρώνεται από την κράτηση στον Κρατικό προϋπολογισμό σύμφωνα με την διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 4 του ν. 4013/2011 όπου ορίζεται ότι: *«Αν από την οικονομική διαχείριση της Αρχής στο τέλος κάθε οικονομικού έτους προκύπτει θετικό Καθαρό Αποτέλεσμα Χρήσης, ποσοστό του οικονομικού αυτού αποτελέσματος έως ογδόντα τοις εκατό (80%) διατίθεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, ως έσοδο του Κρατικού Προϋπολογισμού. Η ανωτέρω διάταξη ισχύει από το οικονομικό έτος 2015 και εφεξής.»*

Τα οικονομικά στοιχεία που οδήγησαν στην προτεινόμενη τροποποίηση αφορούν στα δυο τελευταία οικονομικά έτη. Ειδικότερα, τα οικονομικά στοιχεία έτους 2016, κατά το οποίο εκκίνησε η υποχρέωση απόδοσης του 80% του αποτελέσματος έτους 2015, εμφανίζουν ότι τα έσοδα κυμάνθηκαν στα ίδια επίπεδα με το 2015 και παράλληλα εκταμειώθηκε ποσό 1,1 εκ ευρώ προς το Υπουργείο Οικονομικών. Το έτος 2017 η βεβαίωση και είσπραξη των εσόδων παρουσιάζει κάμψη της τάξης του 20% και ταυτόχρονα έγινε εκταμίευση ποσού 1,4 εκ ευρώ ως απόδοση πλεονάσματος. Στην παρούσα χρονική στιγμή με στοιχεία α' εξαμήνου έτους 2018 τα έσοδα παρουσιάζουν επιπλέον κάμψη της τάξης του 25% περίπου σε σχέση με το έτος 2017.

Η μείωση αυτή είναι γεγονός μη αναστρέψιμο και θα σταθεροποιηθεί γύρω στο 30 – 40% όπως εκτιμάται, διότι εφεξής υπογράφονται, υλοποιούνται και αποπληρώνονται συμβάσεις οι οποίες έχουν υπογραφεί μετά τις 08/08/2016, ημερομηνία έναρξης ισχύος του ν.

4412/2016, όπου έχει επέλθει μείωση του ποσοστού κράτησης υπέρ της Αρχής κατά 40% από 0,1% σε 0,06%.

Με τα μειωμένα έσοδα η Αρχή καλείται μετά δυσκολίας να καλύψει συγκεκριμένες πάγιες και ανελαστικές δαπάνες οι οποίες δεν είναι δυνατόν να μετακυλησθούν χρονικά ή και να συρρικνωθούν ακόμη περισσότερο.

Επίσης κρίνεται σκόπιμο να αναφερθεί ότι οι προβλέψεις της Αρχής όπως αποτυπώθηκαν στο Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2019-2022 σε συνέχεια της υπ' αριθμ. Πρωτ. 2/21112/ΔΠΔΣ/09-03-2018 Εγκυκλίου του Υπ. Οικονομικών, εκτιμάται ότι θα οδηγήσουν σε μελλοντικές χρήσεις σε αρνητικό οικονομικό αποτέλεσμα. Το ταμειακό αποτέλεσμα εξακολουθεί να είναι αρνητικό σύμφωνα με τις προβλέψεις χωρίς να ληφθεί υπόψη η εκταμίευση για την απόδοση του πλεονάσματος.

Για το λόγο αυτό κρίνεται σκόπιμη η αύξηση της κράτησης σε ποσοστό 0,07% και η κράτηση αυτή να εφαρμόζεται σε όλες τις συμβάσεις που συνάπτονται δυνάμει του ν. 4412/2016 (από μηδενική αξία σύμβασης) προκειμένου να συνεχίσει απρόσκοπτα η λειτουργία της Αρχής σε βάθος χρόνου, και να αποκατασταθεί η ισορροπία που ανατράπηκε μετά τη δραστική μείωση του πόρου της κατά ποσοστό 40% με το ως άνω με το άρθρο 375 παρ.7 του ν. 4412/2016. Επίσης η εφαρμογή της κράτησης υπέρ ΕΑΑΔΗΣΥ για όλες τις συμβάσεις ανεξαρτήτως ποσού (κατάργηση του πλαφόν των δύο χιλιάδων πεντακοσίων ευρώ – 2.500,00 €, πάνω από το οποίο εφαρμόζεται μέχρι σήμερα η κράτηση, σύμφωνα με τους ορισμούς του άρθρου 4 παρ.3 του ν. 4013/2011) θα εναρμονιστεί με την κράτηση υπέρ της Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ) που αντίστοιχα εφαρμόζεται επί όλων των συμβάσεων που υπάγονται στον ν. 4412/2016, ανεξαρτήτως ποσού (άρθρο 350 παρ.3), και θα αποφεύγονται λάθη και παραλείψεις κατά την απόδοση των δύο αυτών κρατήσεων από τις Αναθέτουσες Αρχές

Άρθρο 45

Σύμφωνα με την παρ. 18 του άρθρου 12 του Ν. 4109/2013 (ΦΕΚ Α 16/2013), όπως αυτή τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με την παράγραφο 3 του άρθρου 18 του Ν. 4368/2016 (ΦΕΚ Α 21/2016), προκύπτει ρητά η βούληση του νομοθέτη να εξαιρέσει τη Δ.Ε.Θ.-HELEXPO Α.Ε. ακόμα και από τον ευρύτερο δημόσιο τομέα και η αναγκαιότητα να λειτουργήσει αυτή κατά τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας. Βάσει του Ν. 4412/2016 (Α 147/2016) που ρυθμίζει τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων, ορίζεται ρητά ότι οι «οργανισμοί δημοσίου δικαίου» είναι υποχρεωμένοι να συνάπτουν τις συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών σύμφωνα με τους κανόνες και τις διαδικασίες του ως άνω νόμου. Όμως, η Δ.Ε.Θ.-HELEXPO Α.Ε. δεν εμπίπτει στην έννοια των «οργανισμών δημοσίου δικαίου», όπως αυτή ορίζεται στον προαναφερθέντα νόμο, γιατί, ακόμα και εάν θεωρηθεί ότι έχει συσταθεί για την κάλυψη αναγκών γενικού συμφέροντος, οι ανάγκες αυτές εμπίπτουν στον βιομηχανικό ή εμπορικό τομέα.

Εν προκειμένω, η Δ.Ε.Θ.-HELEXPO Α.Ε. φέρει η ίδια τον οικονομικό κίνδυνο των δραστηριοτήτων της, έχει κερδοσκοπικό χαρακτήρα, δεν λαμβάνει καμία μορφή δημόσιας ή κρατικής χρηματοδότησης και το σύνολο των οικονομικών της πόρων προέρχεται αποκλειστικά και μόνο από την άσκηση των εμπορικών της δραστηριοτήτων, ενώ δρα σε

ανταγωνιστικό περιβάλλον. Για όλους τους παραπάνω λόγους καθίσταται σαφές ότι ο ν. 4412/2016 δεν μπορεί να τύχει εφαρμογής στην περίπτωση της Δ.Ε.Θ.-HELEXPO Α.Ε. Ενόψει των ανωτέρω κρίνεται αναγκαία η προτεινόμενη τροποποίηση του Ν. 4109/2013 προς το σκοπό της πλήρους αποσαφήνισης του νομικού καθεστώτος που διέπει τη Δ.Ε.Θ.-HELEXPO Α.Ε. όσον αφορά την εφαρμογή του Ν. 4412/2016 και, γενικότερα, την εφαρμογή των διατάξεων περί δημοσίων συμβάσεων έργων, υπηρεσιών και προμηθειών, από τις οποίες και εξαιρείται.

Άρθρο 46

Με την προτεινόμενη ρύθμιση της παρ. 1 ο παραγωγός ενημερώνει τις Καταστάσεις Διακινούμενων Προϊόντων αναγράφοντας μία συγκεντρωτική μηνιαία καταγραφή, ανά προϊόν, σχετικά με τις ποσότητες με βάση τις αιτιολογίες που περιλαμβάνονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α του νόμου (προς πώληση, επιστροφές-μη πωληθέντα, καταστροφή). Η ενημέρωση γίνεται για κάθε μήνα, εντός των πρώτων πέντε ημερολογιακών ημερών του επόμενου μήνα. Η κάθε καταγραφή, ανά προϊόν, πρέπει να συμφωνεί με τις ποσότητες και τα μεγέθη που προκύπτουν για τα αντίστοιχα προϊόντα από τα παραστατικά που υποχρεούται να τηρεί ο παραγωγός.

Με την παρ. 2 διευθετείται το ζήτημα σχετικά με την αναπλήρωση-υποβοήθηση των παραγωγών πωλητών υπαίθριου εμπορίου από τους γονείς και τα αδέρφια τους, πέραν των συζύγων και των τέκνων αυτών που ήδη αναφέρονται στην διάταξη του νόμου.

Με τη προτεινόμενη ρύθμιση της παρ. 3 εναρμονίζονται οι διατάξεις του ν.4497/2017 με τις διατάξεις του Υπουργείου Οικονομικών σε ό, τι αφορά τους αγρότες που είναι ενταγμένοι στο ειδικό καθεστώς Φ.Π.Α.

Με τις παρ. 4 και 5 τροποποιείται το άρθρο 13 του ν. 4497/2017 που αφορά στις υποχρεώσεις των παραγωγών πωλητών υπαίθριου εμπορίου. Συγκεκριμένα η παρ. 4 του ισχύοντος άρθρου ρυθμίζει το ζήτημα της παραχώρησης της θέσης που κατείχε σε λαϊκές αγορές ο παραγωγός, μόνο για την περίπτωση που αυτός συνταξιοδοτείται. Με την προτεινόμενη προσθήκη ρυθμίζεται το ζήτημα της παραχώρησης της θέσης και στις περιπτώσεις θανάτου ή παραίτησης ή αναπηρίας σε ποσοστό 67% τουλάχιστον.

Με την παρ. 6 η πρόνοια για μείωση των τελών στους πολίτες που είναι ενταγμένοι στο Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης καταλαμβάνει όλους τους δραστηριοποιούμενους στο υπαίθριο εμπόριο, ανεξάρτητα από κατηγορία (παραγωγός ή επαγγελματίας) και από μορφή υπαίθριου εμπορίου, δηλ. λαϊκές, πλανόδιο, στάσιμο, αγορές άρθρου 38 και πωλητών σε αυτές όλων των κατηγοριών, αδειούχοι άρθρου 45.

Με την παρ. 7 ορίζεται ότι το ζήτημα της απόκτησης επιπλέον θέσης σε λαϊκή αγορά από επαγγελματία πωλητή, προβλέπεται στην παράγραφο 3 του άρθρου 59, και όχι του άρθρου 35, το οποίο αφορά, είτε σε αλλαγή θέσης εντός της ίδιας λαϊκής αγοράς, είτε σε αμοιβαία αλλαγή θέσης μεταξύ πωλητών εντός της ίδιας ή από διαφορετικές λαϊκές αγορές.

Με τις παρ. 8 και 9 τροποποιείται η παρ. 5 του άρθρου 28 του ν.4497/2017 που αφορά στις Επιτροπές Λαϊκών Αγορών και ρυθμίζει την συγκρότηση των Επιτροπών στις Περιφερειακές Ενότητες της Χώρας, πλην των Περιφερειών Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας. Οι Επιτροπές Λαϊκών Αγορών είναι, σύμφωνα με την παρ. 5, εννεαμελείς

και στα μέλη αυτών περιλαμβάνονται και εκπρόσωποι των παραγωγών και επαγγελματιών πωλητών που υποδεικνύονται από την Ομοσπονδία ή τον Σύλλογο, όπου δεν υπάρχουν Ομοσπονδίες, που αντιπροσωπεύει τους περισσότερους παραγωγούς και επαγγελματίες πωλητές της Περιφερειακής Ενότητας. Με τις προτεινόμενες προσθήκες των λέξεων-φράσεων «εφόσον υπάρχουν» στις περιπτώσεις στ' και ζ' παρέχεται η δυνατότητα συγκρότησης των Επιτροπών Λαϊκών Αγορών σε Περιφερειακές Ενότητες, όπου λόγω ιδιαίτερων συνθηκών, όπως σε απομακρυσμένες και απομονωμένες νησιωτικές περιφερειακές ενότητες (π.χ. Ρόδος) δεν υφίστανται ούτε Ομοσπονδίες παραγωγών και επαγγελματιών πωλητών λαϊκών αγορών, ούτε σύλλογοι των αντίστοιχων πωλητών, ώστε να ξεπεραστούν τα προβλήματα που εντοπίστηκαν στις εν λόγω περιοχές.

Η προτεινόμενη ρύθμιση της παρ. 10 αφορά στην ανάγκη καθορισμού των ελάχιστων απαιτούμενων συνεδριάσεων της Επιτροπής Λαϊκών Αγορών μηνιαίως. Η ανάγκη αυτή εδράζεται τόσο στο μεγάλο πλήθος των ζητημάτων, επί των οποίων η Επιτροπή γνωμοδοτεί ή/και αποφαινεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου, όσο και ειδικότερα στο γεγονός ότι, αναφορικά με την τοποθέτηση των παραγωγών πωλητών στις λαϊκές αγορές, κρίνεται απαραίτητη σύμφωνα και με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 32 που αφορά στην συχνότητα διαβίβασης των αιτήσεων των παραγωγών πωλητών για χορήγηση θέσης σε λαϊκές αγορές.

Η προτεινόμενη ρύθμιση της παρ. 11 αφορά στην διευθέτηση του ζητήματος της απαλλαγής των αδειούχων παραγωγών πωλητών από την καταβολή του ημερήσιου τέλους στις λαϊκές αγορές, στην περίπτωση κατά την οποία επιτυγχάνεται η πώληση του συνόλου των ποσοτήτων των προϊόντων που αναγράφονται στην διοικητική άδεια και πριν τη λήξη αυτής όσον αφορά τα συγκεκριμένα προϊόντα. Επισημαίνεται ότι, η εξάντληση των αποθεμάτων για συγκεκριμένα προϊόντα δηλώνεται από τον παραγωγό με υπεύθυνη δήλωση την οποία υποβάλλει στον φορέα λειτουργίας της λαϊκής αγοράς στην οποία έχει δικαίωμα προσέλευσης. Επίσης, ο παραγωγός παρέχει τα κατά νόμο αποδεικτικά στοιχεία (όπως παραστατικά-καταστάσεις διακινούμενων προϊόντων-τιμολόγια) εφόσον του ζητηθούν από τον φορέα λειτουργίας της λαϊκής αγοράς. Ο παραγωγός δεν δικαιούται να προσέλθει και να δραστηριοποιηθεί στην λαϊκή αγορά, διαθέτοντας τα προϊόντα για τα οποία έχει δηλώσει υπευθύνως ότι έχουν εξαντληθεί, λόγω της πώλησης τους. Η προαναφερόμενη απαγόρευση ισχύει μέχρι το πέρας του χρονικού διαστήματος για το οποίο ισχύει η άδειά του και μόνο ως προς τα εξαντληθέντα προϊόντα. Για άλλα προϊόντα που τυχόν αναγράφονται στην άδειά του δραστηριοποιείται στην λαϊκή αγορά καταβάλλοντας το ημερήσιο τέλος.

Με την παράγραφο 12 αντιμετωπίζεται το ζήτημα συμμετοχής των Επιμελητηρίων σε φορείς υλοποίησης επιχειρηματικών πάρκων. Τα τοπικά εμπορικά, βιομηχανικά και επαγγελματικά Επιμελητήρια έχουν αναπτύξει έντονη δραστηριότητα, με σκοπό την ανάληψη πρωτοβουλιών για την υλοποίηση Επιχειρηματικών Πάρκων, υποστηρίζοντας κατά περίπτωση και τη σύσταση Φορέων Υλοποίησης (ΕΑΝΕΠ). Πολλές από αυτές τις πρωτοβουλίες έχουν εξελιχθεί σε εγκρίσεις ανάπτυξης Επιχειρηματικών Πάρκων ή/και σε υλοποίηση και περαίωση έργων ΕΠ. Τονίζεται ιδιαίτερα ότι σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθ. 45 του Ν.3982/2011, τα Επιμελητήρια είναι μεταξύ των πλέον σημαντικών φορέων που προτείνονται για τη σύσταση και συμμετοχή στους Φορείς Υλοποίησης (ΕΑΝΕΠ) και βεβαίως στο μετοχικό κεφάλαιο αυτών. Η εν λόγω τυπική δικαιοδοσία καλύπτει ουσιαστική

ευθύνη και υποχρέωση των Επιμελητηρίων για την βελτίωση του Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος στο πεδίο της επιχειρηματικής χωροθεσίας και όπου ασκείται έχει θαυμάσια αποτελέσματα. Είναι δε σημαντικό και πρέπει επίσης να τονιστεί ότι η συμμετοχή των Επιμελητηρίων στους Φορείς ΕΑΝΕΠ, με συμμετοχή στο ΜΚ των Φορέων αυτών, συμβολική ή ουσιαστική κατά περίπτωση, εξασφαλίζει τη δυνατότητα τα Επιμελητήρια να είναι και στους Φορείς Διαχείρισης (ΕΔΕΠ) που με τη σειρά τους αποτελούν βασικούς πυλώνες προάσπισης των δικαιωμάτων και συμφερόντων των επιχειρήσεων εντός των ΕΠ. Η οικονομική κρίση και τα περιοριστικά δημοσιονομικά μέτρα έχουν δημιουργήσει ασφυκτικούς και στις περισσότερες περιπτώσεις απαγορευτικούς περιορισμούς, στην αξιοποίηση των αποθεματικών των Επιμελητηρίων, για κάθε αναπτυξιακή πτυχή, συμπεριλαμβανομένης και αυτής που αφορά στη συμμετοχή τους σε ΕΑΝΕΠ για την ανάπτυξη ΕΠ. Με την προτεινόμενη νομοθετική ρύθμιση, επιχειρείται μερική άρση του παραπάνω νομικού περιορισμού, εις τρόπον ώστε τα Επιμελητήρια να συνεχίσουν να είναι βασικοί πυλώνες εκκίνησης πρωτοβουλιών ανάπτυξης Επιχειρηματικών Πάρκων στις περιοχές τους. Με την εν λόγω ρύθμιση, παρέχεται η δυνατότητα σε Επιμελητήρια που έχουν επενδύσει στον τομέα αυτό, και μάλιστα με ανταποδοτικό προσανατολισμό, να συνεχίσουν τη συμμετοχή τους στις αυξήσεις του μετοχικού κεφαλαίου των Φορέων ΕΑΝΕΠ, για έργα που βρίσκονται σε εξέλιξη και να εκλείψει ο κίνδυνος δραστικού και μειοψηφικού περιορισμού της επενδυτικής τους συμμετοχής στους εν λόγω επενδυτικούς Φορείς. Η εξέλιξη αυτή θα συμβάλει και στην απρόσκοπτη συνέχιση έργων ΕΠ που φαίνεται να βρίσκονται σε στασιμότητα λόγω του περιορισμού των Επιμελητηρίων να συμμετάσχουν στις αυξήσεις ΜΚ, ως ιδιωτική συμμετοχή, που επιβάλλονται από τις δομές και τους οργανισμούς που συμμετέχουν στα χρηματοδοτικά σχήματα.

Με τις παραγράφους 13 και 14 επεκτείνονται οι δυνατότητες διεξαγωγής τηλεδιασκέψεων στις συνεδριάσεις των διοικητικών συμβουλίων Επιμελητηρίων και των Περιφερειακών Επιμελητηριακών Συμβουλίων και πέρα από έκτακτες περιστάσεις. Στόχος είναι να διευκολυνθεί η λειτουργία κυρίως των οργάνων διοίκησης νησιωτικών επιμελητηρίων και των Περιφερειακών Επιμελητηριακών Συμβουλίων όλης της χώρας.

Με την προτεινόμενη ρύθμιση της παρ. 15, επιλύεται το ζήτημα της ενιαίας αντιμετώπισης των ζητημάτων διεκπεραίωσης των υποθέσεων που σχετίζονται με του ελέγχους που πραγματοποιούν τα μικτά κλιμάκια ελέγχων και ενδεικτικά και όχι περιοριστικά πράξεις, όπως τη σύνταξη της έκθεσης ελέγχου, την σύνταξη της πράξης βεβαίωση της παράβασης καθώς και κάθε άλλη ενέργεια σχετική την επιβολή του προστίμου έως και αμετάκλητη δικαστική απόφαση επί των τυχόν ενδίκων μέσων κατά της πράξης επιβολής του προστίμου. Επιπλέον, γίνεται σαφές ότι αναφορικά με επιβολή κυρώσεων από τους ελεγκτές που αποσπώνται στο ΣΥΚΕΑΑΠ από τη Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή, καθ' ύλην αρμόδια υπηρεσία για τη διεκπεραίωση κατά τα ανωτέρω καθίσταται η Διεύθυνση Ελέγχων και Παρατηρητηρίων του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης.

Με την προτεινόμενη ρύθμιση της παρ. 16, επιλύεται η σύγχυση σχετικά με τον τρόπο διάθεσης των μελών που υπηρετούν στο ΣΥΚΕΑΑΠ.

Με την προτεινόμενη τροποποίηση της παρ. 17, παρέχεται η δυνατότητα απόσπασης υπαλλήλων για τη στελέχωση του ΣΥΚΕΑΑΠ, από την Γενική Γραμματεία Εμπορίου και

Προστασίας Καταναλωτή με κριτήριο την προηγούμενη προϋπηρεσία σε οργανική μονάδα που να έχει κυρωτικές αρμοδιότητες.

Με την προτεινόμενη παρ. 18 διορθώνεται η κανονιστική αντινομία που προκύπτει από την εσφαλμένη αναφορά στο άρθρο 44 -όσον αφορά την διοικητική κύρωση για έλλειψη άδειας σε πλανόδιο ή στάσιμο εμπόριο, για την άσκηση του οποίου δεν χρησιμοποιήθηκε αυτοκινούμενο όχημα και αποσαφηνίζεται ότι η παραπομπή αφορά στο άρθρο 45 του ν. 4497/17.

Άρθρο 47

Με την προτεινόμενη ρύθμιση της παραγράφου 1 μετονομάζεται η Γενική Διεύθυνση Εφαρμογής Κανονισμών, Υποδομών και Ελέγχου της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης.

Με την προτεινόμενη ρύθμιση της παραγράφου 3 τροποποιείται η παράγραφος 6 του άρθρου 174 του ν. 4512/2018 (Α' 5) αναφορικά με τη διοικητική αναδιάρθρωση της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας λόγω σύστασης της νέας Διεύθυνσης και για την ομαλή διοικητική συνέχεια της Υπηρεσίας.

Άρθρο 48

Με τις διατάξεις του άρθρου 48 διευκρινίζονται θέματα της σύνθεσης του Συμβουλίου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας Εφοδιαστικής αναφορικά με τη συμμετοχή και εκπροσώπηση του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης.

Άρθρο 49

Με τις διατάξεις του άρθρου 49 τροποποιείται το άρθρο 20 του ν. 3325/2005 και προβλέπεται ρητά η διαδικασία αδειοδότησης για τις περιπτώσεις διαχωρισμού υφιστάμενων βιομηχανικών - βιοτεχνικών μονάδων, επαγγελματικών εργαστηρίων, μηχανολογικών εγκαταστάσεων παροχής υπηρεσιών και αποθηκών που λειτουργούν νόμιμα εντός των ορίων της Περιφέρειας Αττικής.

Άρθρο 50

Σκοπός της διάταξης του άρθρου 50 είναι να ρυθμίσει ενιαία θέματα οικονομικής, εσωτερικής οργάνωσης, λειτουργίας και λογοδοσίας των νομικών προσώπων του δημοσίου τομέα, με σκοπό τα νομικά αυτά πρόσωπα να μπορέσουν να ενταχθούν σε ένα κοινό καθεστώς που θα μειώνει το διαχειριστικό κόστος παρακολούθησης και κατ' επέκταση τη γραφειοκρατία.

Οι προτεινόμενες διατάξεις που ως πρότυπο έχουν τις αντίστοιχες ρυθμίσεις του ν. 3429/2005 («Δημόσιες Επιχειρήσεις και Οργανισμοί (Δ.Ε.Κ.Ο.)») θα συμβάλλουν στη διαφάνεια και στην ενιαία και οριζόντια αντιμετώπιση των κρίσιμων ζητημάτων

λειτουργίας όλων των φορέων του δημοσίου, ώστε να αποκτήσουν ένα κοινό πλαίσιο αναφοράς και εποπτείας.

Με παρ. 1 επεκτείνεται η υποχρέωση σύνταξης εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας και εσωτερικού ελέγχου καθώς και του επιχειρησιακού σχεδίου στην λειτουργία όλων των νπιδ της Κεντρικής Κυβέρνησης, με τα οποία θα πρέπει να ευθυγραμμίζεται η πολιτική που ασκείται και εφαρμόζεται, ενώ η κατά την παρ. 2 κοινοποίηση τους στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου θα επιτρέψει τον συντονισμό όλων αυτών των φορέων σε μια αναπτυξιακή στρατηγική.

Με την παρ. 3 ευθυγραμμίζεται η ευθύνη όλων των προσώπων που συμμετέχουν στη λήψη αποφάσεων για τους φορείς του δημοσίου με αυτή που υφίσταται για τη θέση των Διοικητικών Γραμματέων, Αναπληρωτών Διοικητικών Γραμματέων, Τομεακών Γραμματέων και Ειδικών Τομεακών Γραμματέων ώστε να υπάρχει ένα ενιαίο πλαίσιο και να μην υφίστανται διακρίσεις μεταξύ των θέσεων αυτών ευθύνης.

Άρθρο 51

Στόχος της προτεινόμενης διάταξης είναι η εξαίρεση των εταιριών στις οποίες ανατίθεται ο θεσμός της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης, από την υποχρέωση λήψης εγγυήσεων συμμετοχής (κατ' άρθρο 72 παρ. 1 εδ α του ν. 4412/2016) και εγγυήσεων καλής εκτέλεσης (κατ' άρθρο 72 παρ. 1 εδ β του ν. 4412/2016), όσον αφορά αποκλειστικά και μόνο την ανάθεση των συμβάσεων, αντικείμενο των οποίων είναι η δημιουργία ή απόκτηση μοναδικού έργου τέχνης ή καλλιτεχνικής εκδήλωσης (άρθρο 32 παρ. 2 εδ. β περ. αα του ν. 4412/2016) ή/και η προστασία αποκλειστικών δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας (άρθρο 32 παρ. 2 εδ. β περ. γγ του ν. 4412/2016).

Οι εταιρίες αυτές, στις οποίες ανατίθεται ο τιμητικός θεσμός της εκπροσώπησης της χώρας ως Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης και η εκτέλεση του εγκεκριμένου καλλιτεχνικού τους προγράμματος, συστήνονται εκ του νόμου, ήτοι κατά την παρ. 2 του άρθρου 107 του ν. 3852/2010, ως δημοτικές επιχειρήσεις του άρθρου 265 του Κώδικα Δήμου και Κοινοτήτων και υπάγονται αυτοδίκαια στο καθεστώς του ν. 4412/2016 περί δημοσίων συμβάσεων έργων, προμήθειων και υπηρεσιών και ως εκ τούτου ακολουθούν τις σχετικές διαδικασίες για την ανάθεση των έργων.

Παρά την ύπαρξη εξαιρέσεων στην διαδικασία ανάθεσης, όταν πρόκειται για εκτέλεση έργου καλλιτεχνικού με στοιχεία μοναδικότητας, εντούτοις η πρακτική έχει αποδείξει ότι η πλήρωση της υποχρέωσης για την λήψη εγγυήσεων συμμετοχής και καλής εκτέλεσης είναι ιδιαίτερα προβληματική και συχνά αδύνατη, με αποτέλεσμα την διακινδύνευση της εκτέλεσης του καλλιτεχνικού προγράμματος, όπως αυτό έχει εγκριθεί από την αρμόδια Ευρωπαϊκή επιτροπή.

Εν προκειμένω, η πόλη της Ελευσίνας, στην οποία έχει ανατεθεί η εκπροσώπηση της χώρας ως Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης για το έτος 2021, έχει ιδρύσει την εταιρεία Δημοτική Ανώνυμη Εταιρία Πολιτιστικής Πρωτεύουσας Ελευσίνας 2021 και τον διακριτικό τίτλο ELEUSIS 2021, υπό το καθεστώς του άρθρου 265 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων και διεκπεραιώνει το σχετικό καλλιτεχνικό έργο, όπως αυτό έχει αποτυπωθεί στην υποψηφιότητά της ήδη από τον Φεβρουάριο 2017, χρονικό σημείο απονομής του τίτλου.

Πάρα ταύτα, από την μέχρι σήμερα υλοποίηση του καλλιτεχνικού προγράμματος της ανωτέρω εταιρίας, έχουν παρατηρηθεί τα εξής:

- ως επί το πλείστον, τα έργα καλλιτεχνικού περιεχομένου που περιλαμβάνονται στον προγραμματισμό της εταιρείας μας παρουσιάζουν μοναδικότητα τόσο ως έργα τέχνης όσο και ως καλλιτεχνικές εκδηλώσεις, με αποτέλεσμα να είναι σχεδόν υποχρεωτική η ανάθεσή τους σε καλλιτέχνες που πληρούν πολύ συγκεκριμένα κριτήρια,
- η μεγάλη πλειονότητα των καλλιτεχνών-δημιουργών δεν διαθέτει την οικονομική δυνατότητα εκδόσεως εγγυητικών επιστολών καλής εκτέλεσης, με αποτέλεσμα να υφίσταται αντικειμενικό κώλυμα στην ανάθεση των εν λόγω συμβάσεων,
- με βάση τον φάκελο ανάθεσης της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας 2021, η εταιρεία μας είναι υποχρεωμένη να υλοποιήσει αφενός μεν συγκεκριμένα έργα και δράσεις αφετέρου σε πάρα πολύ αυστηρό χρονοδιάγραμμα, με αποτέλεσμα να αντιμετωπίζονται σοβαρότατα προβλήματα στην ανάθεση συμβάσεων πέραν των 20.000€, που θέτουν σε άμεσο κίνδυνο την εκτέλεση των έργων και εκδηλώσεων καλλιτεχνικού περιεχομένου της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας 2021, σύμφωνα με το ορισθέν χρονοδιάγραμμα.

Κατά την πρόσφατη αυτοψία για τον έλεγχο της πορείας των έργων από το εξουσιοδοτημένο κλιμάκιο του Θεσμού της Ευρωπαϊκής Πολιτιστικής Πρωτεύουσας, συζητήθηκε το συγκεκριμένο θέμα και μας διαβεβαίωσαν ότι στις λοιπές χώρες οι οποίες ανέλαβαν κατά τα προηγούμενα έτη τον συγκεκριμένο θεσμό, δεν υπήρχε ο εν λόγω περιορισμός της υποχρεωτικής κατάθεσης εγγυήσεων καλής εκτέλεσης για τα έργα καλλιτεχνικού περιεχομένου.

Περαιτέρω, είναι προφανές ότι δεν δύναται να ερμηνευθεί η έννοια της καλής εκτέλεσης σε έργα και εκδηλώσεις καλλιτεχνικού περιεχομένου, ειμή μόνο της εμπρόθεσμης εκτέλεσης αυτών, δηλαδή εάν ο ανάδοχος-καλλιτέχνης πράγματι ολοκλήρωσε το ανατεθέν έργο ή υλοποίησε την εκδήλωση, την οποία ανέλαβε με βάση συγκεκριμένες αδιαμφισβήτητες προδιαγραφές, ανεξαρτήτως αισθητικών ή συναισθηματικών κριτηρίων και εντυπώσεων, τα οποία αποτελούν αόριστες έννοιες και δεν μπορούν να τεθούν ως κριτήρια καλής ή μη εκτέλεσης της σύμβασης.

Ενόψει των ανωτέρω, υφίσταται αμεσότατη ανάγκη να επιλυθεί το συγκεκριμένο ζήτημα, δεδομένου ότι υφίσταται κατεπείγουσα περίπτωση να ματαιωθούν προγραμματισθείσες εκδηλώσεις και να τεθεί σε κίνδυνο το σύνολο της ανάθεσης στην πόλη της Ελευσίνας του Θεσμού της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας για το 2021.

Συμπερασματικά, επειδή:

- η ανάδειξη πόλεων της χώρας ως Πολιτιστικές Πρωτεύουσας της Ευρώπης αποτελεί ιδιαίτερα τιμητικό τίτλο για την χώρα.
- ο σκοπός της δράσης των Πολιτιστικών Πρωτευουσών της Ευρώπης είναι και η προώθηση της πολυμορφίας της πολιτιστικής έκφρασης και η προστασία και η προαγωγή της πολιτισμικής πολυμορφίας (απόφαση 445/2014/ΕΕ 16^η Απριλίου 2014 σκέψη 3), στόχοι οι οποίοι επιτελούνται με την επαύξηση της συμμετοχής καλλιτεχνών από όλο τον κόσμο.
- η πρακτική εφαρμογή έχει αποδείξει πως η εφαρμογή των όρων των διατάξεων του ν. 4412/2016 και ιδίως των όρων του άρθρου 72 περί υποχρέωσης λήψης εγγυήσεων συμμετοχής και καλής εκτέλεσης, δημιουργεί ουσιώδη και αξεπέραστα εμπόδια στην συμμετοχή καλλιτεχνών.
- η επιτυχής ολοκλήρωση του πολιτιστικού προγράμματος είναι ιδιαίτερης σημασίας για την προώθηση των πολιτιστικών αξιών της χώρας και την εν γένει προβολή της σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.

- η επιμονή της διοίκησης, στην περίπτωση των ΠΠΕ, στην προσκόμιση εγγυητικών επιστολών για την ανάθεση συμβάσεων καλλιτεχνικού περιεχομένου με στοιχεία μοναδικότητας, ήτοι την εκτέλεση του αμιγώς καλλιτεχνικού προγράμματος, οδηγεί ήδη στην αλλοίωση του περιεχομένου του καλλιτεχνικού προγράμματος και την χειροτέρευση της καλλιτεχνικής ποιότητας του, όπως αυτή ερμηνεύεται γνήσια από τα σχετικά ευρωπαϊκά όργανα.

Προτείνεται η απαλλαγή των εταιριών στις οποίες ανατίθεται ο θεσμός της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης, από την υποχρέωση λήψης εγγυήσεων συμμετοχής και εγγυήσεων καλής εκτέλεσης κατά το άρθρο 72 παρ. 1 εδ. α' και β' του ν. 4412/2016, αναφορικά με την ανάθεση συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών του αμιγώς καλλιτεχνικού έργου.

Άρθρο 52

Με την προωθούμενη διάταξη επιδιώκεται η ανακατανομή υφιστάμενων κενών οργανικών θέσεων διοικητικού προσωπικού στην Ανεξάρτητη Αρχή «Συνήγορος του Καταναλωτή», και την παράλληλη δημιουργία κενών οργανικών θέσεων επιστημονικού προσωπικού. Πιο συγκεκριμένα προτείνεται η μετατροπή σε θέσεις Ειδικού Επιστημονικού Προσωπικού επτά οργανικών θέσεων που προβλέπονται στο οργανόγραμμα της Αρχής, οι οποίες δεν έχουν πληρωθεί, δεν κρίνονται ως ουσιώδους σημασίας για τη λειτουργικότητα της και ως εκ τούτου μπορούν να καταργηθούν, ως ακολούθως: Μία θέση ΥΕ Κλητήρα, Μία θέση ΔΕ Οδηγού και Πέντε θέσεις ΠΕ Διοικητικού Οικονομικού.

Άρθρο 53

A.1. Με την παρ. Α. του άρθρου 53 του σχεδίου νόμου θεσπίζεται σε ενιαίο κείμενο ο νέος Οργανισμός και Κανονισμός Λειτουργίας της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων ο οποίος αντικαθιστά τα σήμερα ισχύοντα π.δ. 122/2012 «Κανονισμός Λειτουργίας της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.)» (ΦΕΚ Α' 215) και π.δ. 123/2012 «Οργανισμός Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.)» (ΦΕΚ Α' 216). Η θέσπιση νέου Οργανισμού επιβάλλεται από το ν. 4440/2016, ενώ, με την ευκαιρία, επικαιροποιήθηκε και ο Κανονισμός λειτουργίας της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. προς σκοπό αποτελεσματικότερης ασκήσεως των αρμοδιοτήτων της. Εκτός από επελθούσες νομοτεχνικές βελτιώσεις, σε σχέση με τις σήμερα ισχύουσες διατάξεις οι κυριότερες καινοτομίες είναι οι ακόλουθες:

2. Γίνεται εξορθολογισμός του οργανογράμματος της Αρχής. Έτσι η σημερινή Διεύθυνση Συντονισμού και Ελέγχου διασπάται διότι κρίθηκε ότι δεν είναι σύμφωνο με τις αρχές του κράτους δικαίου να συγκεντρώνονται οι συντονιστικές-συμβουλευτικές και οι ελεγκτικές αρμοδιότητες στην ίδια διοικητική δομή. Στην νέα Διεύθυνση Συντονισμού (άρθρο 8) μεταφέρονται πλέον οι συμβουλευτικές προς τις αναθέτουσες αρχές αρμοδιότητες της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., ενώ συστήνεται και νέο τμήμα εκπαίδευσης ακριβώς με σκοπό την υποστήριξη στο τομέα αυτό των αναθετουσών αρχών. Πρόκειται για προτεραιότητα που επιβάλλεται ήδη και από την Σύσταση (ΕΕ) 2017/1805 της Επιτροπής της 3ης Οκτωβρίου 2017 «για την επαγγελματοποίηση του τομέα των δημόσιων συμβάσεων» (ΕΕ L 259/7-10-2017, σελ. 28). Στη νέα Διεύθυνση Ελέγχου (άρθρο 10) πέραν των αρμοδιοτήτων του τμήματος ελέγχου συστήνεται νέο τμήμα ελέγχου αιτημάτων διαπραγμάτευσης με μεταφορά αρμοδιοτήτων από τη Διεύθυνση Νομικών Υπηρεσιών που μετονομάζεται σε

Διεύθυνση Μελετών και Γνωμοδοτήσεων (άρθρο 9). Η αναβάθμιση σε αυτοτελή δομή (Τμήμα) των αιτημάτων διαπραγμάτευσης αναδεικνύει τη σημασία που έχει στην πράξη το εν λόγω αντικείμενο (η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. παρέχει σύμφωνη γνώμη σε κάθε περίπτωση προσφυγής σε διαδικασία διαπραγμάτευσης), ενώ η παράλληλη ένταξή του στη Διεύθυνση Ελέγχου διασφαλίζει την ταχεία αντίδραση σε περίπτωση που δεν τηρηθούν τα αναφερόμενα στις αποφάσεις επί των αιτημάτων διαπραγμάτευσης.

3. Για τη διευκόλυνση της ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων από την ίδια την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. συστήνεται Τμήμα Προμηθειών στη Διεύθυνση Διοικητικής και Οικονομικής Υποστήριξης (άρθρο 12) και σκελετώδης Τεχνική Υπηρεσία για την ανάθεση μικρών έργων και μελετών (άρθρο 14). Σημειώνεται ότι οι προκηρύξεις της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. που είναι όλες κάτω από τα κοινοτικά κατώφλια αναθέσεως δημοσίων συμβάσεων χρησιμοποιούνται συχνότατα ως πρότυπα από άλλες υπηρεσίες (π.χ. για την ανάθεση υπηρεσιών σε φορείς κοινωνικής οικονομίας).

4. Συστήνονται 15 νέες οργανικές θέσεις ειδικών επιστημόνων στους οποίους προστίθενται και δύο εκ μεταφοράς δύο οργανικών θέσεων διοικητικού προσωπικού (άρθρο 15). Αυτές αφορούν κυρίως (10) θέσεις ειδικών επιστημόνων νομικών που έρχονται να καλύψουν τις επείγουσες ανάγκες της Αρχής για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της. Σημειώνεται ότι οι θέσεις ειδικού επιστημονικού προσωπικού καλύπτονται είτε με προσωπικό με δημοσιοϋπαλληλική ιδιότητα είτε ως ΙΔΑΧ σύμφωνα και με την πρόσφατη επί του θέματος νομολογία (ad hoc ΕλΣυν Κλιμάκιο Προληπτικού Ελέγχου Δαπανών στο Ι Τμ. 168/2018 και προηγηθείσα ΣτΕ ΠΕ 86/2017).

5. Δίδονται τα περιγράμματα των θέσεων του Γενικού Διευθυντή και των προϊσταμένων οργανικών μονάδων (άρθρα 18-20), ενώ γίνονται και αναγκαίες προσαρμογές στα προσόντα τους σύμφωνα με τα ισχύοντα στον λοιπό δημόσιο τομέα (άρθρα 21, 23, 25 και 26), ενώ διατηρείται η ειδική διαδικασία επιλογής προϊσταμένων (άρθρα 24-25).

6. Επισημαίνεται περαιτέρω ότι κρίθηκε σκόπιμη η κατά παρέκκλιση πρόβλεψη διατήρησης των ειδικά προβλεπόμενων για την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. διαδικασιών για την πλήρωση των θέσεων επιστημονικού και διοικητικού προσωπικού, καθώς και για την επιλογή σε θέσεις ευθύνης, αντί της προσφυγής στις κοινές διαδικασίες, επί τη βάση της ανάγκης επιλογής και τοποθέτησης προσωπικού με ιδιαίτερα-αυξημένα επαγγελματικά προσόντα σύμφωνα με τις ιδιαίτερες απαιτήσεις εξειδίκευσης της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., με μόνη διαφοροποίηση, σε σχέση με το προϋφιστάμενο καθεστώς του π.δ. 123/2012, ότι στις αρμόδιες τριμελείς γνωμοδοτικές επιτροπές επιλογής προϊσταμένων στις θέσεις ευθύνης συμμετέχει πλέον για ενίσχυση της διαφάνειάς τους και μέλος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (άρθρα 22 και 24) και για την έκδοση απόφασης μετάταξης ή απόσπασης προσωπικού για την πλήρωση των θέσεων του ειδικού επιστημονικού και διοικητικού προσωπικού παρίσταται ένα αιρετό μέλος του Υπηρεσιακού Συμβουλίου της Αρχής (άρθρο 15). Η διατήρηση των εξαιρετικών διαδικασιών είναι πράγματι σκόπιμη διότι η συγκεκριμένη Ανεξάρτητη Αρχή αντιμετωπίζει τεκμηριωμένα σοβαρά χρόνια, επείγοντα και χρονίζοντα προβλήματα στελεχώσεως με αποτέλεσμα οι λειτουργίες της – και μάλιστα σε κρίσιμους τομείς (όπως η άσκηση ελέγχων και η ενημέρωση και καθοδήγηση σχετικά με την ερμηνεία και εφαρμογή της πολυσύνθετης νομοθεσίας περί δημοσίων συμβάσεων τριών περίπου χιλιάδων αναθετουσών αρχών και φορέων) - να διεξάγονται με πολλές δυσκολίες και χάρη στην πραγματική αυταπάρνηση του λιγοστού προσωπικού της. Τούτο δε και σε συνάρτηση με την ιδιαιτερότητα και τεχνικής φύσεως αντικειμένου – πλην όμως ιδιαίτερης σημασίας για

το δημόσιο συμφέρον κατά την παρούσα κρίσιμη για την οικονομική ανάπτυξη της χώρας συγκυρία - που απαιτεί εξειδικευμένης εμπειρίας και γνώσης προσωπικό και έμπειρα περί το αντικείμενο στελέχη. Ο ίδιος λόγος υπαγορεύει και την πρόβλεψη εξαιρετικής ρυθμίσεως (άρθρα 24-25) για τη σύσταση προσωποπαγούς θέσεως σε περίπτωση επιλογής προϊσταμένου από άλλο φορέα, εξαιτίας του σημαντικού αριθμού στελεχών της Αρχής που έχουν καταλάβει θέσεις μελών σε άλλες Ανεξάρτητες Αρχές ή φορείς, ενώ δεσμεύουν παράλληλα τις οικείες οργανικές τους θέσεις, γεγονός που, σε συνδυασμό με τη σοβαρή υποστελέχωση που υφίσταται, προκαλεί τελικά σοβαρές δυσκολίες στη στελέχωση των θέσεων ευθύνης λόγω της μικράς δεξαμενής στελεχών που απομένουν.

7. Προβλέπεται ότι η δικαστική προσφυγή κατά αποφάσεων της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. δεν υπόκειται σε προδικαστική ή άλλης μορφής ενδικοφανή προσφυγή και γίνεται απευθείας στα κατά περίπτωση αρμόδια δικαστήρια (άρθρο 35). Τούτο κρίθηκε αναγκαίο προς αποφυγή δικονομικών εμπλοκών της Α.Ε.Π.Π. σε περίπτωση ασκήσεως ελεγκτικών αρμοδιοτήτων της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. στο προσυμβατικό στάδιο.

8. Συγκεκριμενοποιούνται οι υποχρεώσεις συνεργασίας των αναθετουσών αρχών και οικονομικών φορέων στο πλαίσιο ελέγχων της Αρχής και δίδεται για διευκόλυνση των στελεχών της οι εξουσίες που έχει το Σ.Δ.Ο.Ε. στο πλαίσιο των ελέγχων του (άρθρο 36).

Β. Στην παράγραφο Β του άρθρου 53 του σχεδίου νόμου καθίσταται σαφές ότι η τροποποίηση του θεσπιζόμενου με την παράγραφο Α Οργανισμού και Κανονισμού γίνεται με χρήση των υφισταμένων εξουσιοδοτήσεων του ν. 4013/2011, με την παράγραφο Γ προβλέπονται οι αναγκαίες μεταβατικές διατάξεις, ενώ με την παράγραφο Δ ρυθμίζεται το χρονικό εύρος έναρξης της διαδικασίας επιλογής για την κάλυψη των θέσεων ευθύνης.

Γ. Προς απόδειξη της πραγματικής ένδειας στελεχών για την επαρκή άσκηση των αρμοδιοτήτων της Αρχής, επισημαίνονται όλως συνοπτικά τα ακόλουθα:

1. Σε σύνολο ενενήντα πέντε (95) οργανικών θέσεων, ο πραγματικός αριθμός των υπηρετούντων σήμερα στην Αρχή υπαλλήλων είναι πενήντα τέσσερις (54) υπάλληλοι, ήτοι μόλις το πενήντα έξι τοις εκατό (56%) του δυναμικού της, δυναμικό το οποίο εν πολλοίς απώλεσε την τελευταία μόλις διετία, λόγω της κατάργησης των όποιων οικονομικών κινήτρων που θεσπίστηκαν κατά την ίδρυση της Αρχής και της επέκτασης του ενιαίου μισθολογίου, λόγω της σύστασης της (ανεξάρτητης) Αρχής Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (Α.Ε.Π.Π.), λόγω διορισμού μελών του ειδικού επιστημονικού προσωπικού (Ε.Ε.Π.) με θητεία σε άλλες Αρχές και Υπηρεσίες, αποσπάσεων κ.ά. Σημειώνεται δε, ότι πέντε (5) μέλη του ειδικού επιστημονικού προσωπικού της Αρχής υπηρετούν στο Περιφερειακό Γραφείο της Αρχής στη Θεσσαλονίκη.

2. Η στασιμότητα στην επίλυση των χρόνιων αυτών προβλημάτων έχει πλήξει την Αρχή και στο σημαντικό τομέα της ουσιαστικής κάλυψης των θέσεων ευθύνης με βάση τις ισχύουσες γι' αυτήν ειδικές διατάξεις, όπως προβλέπονται στον ιδρυτικό νόμο της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. (ν.4013/2011) και το π.δ. 123/2012. Το γεγονός αυτό έχει ως αποτέλεσμα η άνω συνεχιζόμενη επί σχεδόν τρία (3) έτη κατάσταση να δυσχεραίνει υπέρμετρα την ήδη βεβαρημένη, λόγω σημαντικής αύξησης φόρτου εργασίας και αρμοδιοτήτων, λειτουργία της Αρχής, η οποία, για την κάλυψη των θέσεων ευθύνης, αντί να χωρεί σε ανάδειξη προϊσταμένων των οργανικών μονάδων με επιλογή μεταξύ ευρύτατου κύκλου ικανών νέων

στελεχών, να περιορίζεται, εξ ανάγκης, στην εφαρμογή των διατάξεων περί αναπλήρωσης προϊσταμένων σύμφωνα με το άρθρο 87 του Υπαλληλικού Κώδικα.

3. Για την πληρέστερη ανάπτυξη και τεκμηρίωση του σοβαρού προβλήματος υποστελέχωσης που ταλανίζει επί μακρόν την Αρχή επισυνάπτεται στο κείμενο της αιτιολογικής έκθεσης και ειδική κατάσταση με συναφείς πίνακες, από την οποία προκύπτουν με αναλυτική παράθεση αριθμών και στοιχείων οι προβλεπόμενες θέσεις επιστημονικού και διοικητικού προσωπικού, οι πράγματι υπηρετούντες, η αδυναμία πλήρωσης θέσεων ευθύνης παρά μόνον με την εκ των έσω αναπλήρωση, οι συνθήκες υπό τις οποίες ασκούν τα καθήκοντά τους κ.λ.π.

Άρθρο 54

Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις προστίθεται εξαίρεση από το ΕΣΚ αναφορικά με αποσπάσεις στο Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης και δη στη Γενική Γραμματεία Στρατηγικών και Ιδιωτικών Επενδύσεων, η οποία κρίνεται απολύτως αναγκαία, λόγω των ιδιαίτερων υπηρεσιακών αναγκών που καλύπτονται από τους αποσπασμένους στους φορείς αυτούς, ιδίως ενόψει της ανάγκης στήριξης των επενδύσεων στη χώρα και ταχύτερης διεκπεραίωσης των εκκρεμοσών υποθέσεων στη Γενική Γραμματεία Στρατηγικών και Ιδιωτικών Επενδύσεων, ώστε να δοθεί ώθηση στην ελληνική οικονομία και να τονωθεί η ανάπτυξη.

Άρθρο 55

Με την προτεινόμενη διάταξη, και στο πλαίσιο της πολιτικής «Μένω Ελλάδα – Επιστρέφω Ελλάδα – Γέφυρες Συνεργασίας/Γνώσης», που στόχο έχει την αντιμετώπιση του φαινομένου της «διαρροής εγκεφάλων» (brain drain) στο εξωτερικό, συστήνεται θεσμός χρηματικών επάθλων για την επιβράβευση αφενός δικτύων επιστημονικού-ερευνητικού δυναμικού στα οποία συμμετέχουν και Έλληνες ή ελληνικής καταγωγής πολίτες που διαμένουν εκτός της χώρας και αφετέρου συνεργατικών πρωτοβουλιών για παραγωγή συγκεκριμένου προϊόντος ή υπηρεσίας που περιλαμβάνουν Έλληνες ή ελληνικής καταγωγής επιστήμονες που ζουν και δραστηριοποιούνται στο εξωτερικό.

Ο θεσμός αυτός έχει στόχο την ενθάρρυνση και ανάδειξη των συνεργασιών αυτών και αναμένεται να λειτουργήσει πολλαπλασιαστικά ως προς τη δημιουργία νέων συνεργασιών, συμμετοχών σε κοινά ευρωπαϊκά προγράμματα, στη δημιουργία επιχειρηματικών προϊόντων, στην επιστημονική ικανότητα και ευημερία των μελών των συνεργασιών, στην καταπολέμηση της διαρροής καταρτισμένων επιστημόνων από τη χώρα και γενικότερα στην οικονομική πρόοδό της.

Άρθρο 56

Με την προτεινόμενη διάταξη συστήνεται ένα δίκτυο υποστήριξης της επιχειρηματικότητας στα κατά τόπους Επιμελητήρια, που τελεί υπό την αιγίδα μιας επιτελικής δομής στην οποία συμμετέχουν εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης, της Κεντρικής Ένωσης Επιμελητηρίων Ελλάδος, του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης, της Γενικής

Συνομοσπονδίας Επαγγελματιών, Βιοτεχνών, Εμπόρων Ελλάδος (ΓΣΕΒΕΕ), της Ελληνικής Συνομοσπονδίας Εμπορίου και Επιχειρηματικότητας (ΕΣΕΕ).

Πρόκειται για μια σύγχρονη θεσμική συνεργασία μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα (στα πρότυπα άλλων ευρωπαϊκών χωρών), που διασφαλίζει την ευελιξία, τον έλεγχο, την εγκυρότητα και τη συνέχεια της δράσης. Κεντρικός στόχος είναι να περιοριστεί ή και κατά το δυνατό να εξαλειφθεί η ελλιπής ενημέρωση της επιχειρηματικής κοινότητας σχετικά με δημόσιες πρωτοβουλίες που αναπτύσσονται προς όφελός της. Παράλληλα, η δημιουργία αυτού του δικτύου καλείται να εξυπηρετήσει το διττό ρόλο του κράτους ως διαμεσολαβητή-πολλαπλασιαστή της ανάπτυξης και ως μηχανισμού απορρόφησης και πρόληψης των κοινωνικών επιπτώσεων που προκάλεσαν τόσο η κρίση όσο και οι πιέσεις που ασκούνται ιδίως στη μικρομεσαία επιχειρηματικότητα από τάσεις όπως η συγκέντρωση κεφαλαίου, ο ανταγωνισμός των αναπτυσσόμενων χωρών, οι ραγδαίες τεχνολογικές εξελίξεις, το φορολογικό και κοινωνικό ντάμπινγκ των χωρών της Βαλκανικής.

Η προτεινόμενη δομή συγκροτείται ως κοινοπρακτικό σχήμα υπό τον έλεγχο ενός Επιτελικού Οργάνου διοίκησης. Τα μέλη της κοινοπραξίας θα δεσμεύονται με consortium agreement στο οποίο θα περιγράφονται οι επιμέρους ρόλοι, τα καθήκοντα/υποχρεώσεις του κάθε εταίρου και το σύστημα λήψης.

Άρθρο 57

Με την προτεινόμενη ρύθμιση εξομοιώνονται μισθολογικά οι υπάλληλοι του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου και ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου που έχουν διοριστεί ή μεταταχθεί έως και την 31.3.2019. Ειδικότερα προβλέπεται η εξομοίωση της χορήγησης προσωπικής διαφοράς της παρ. 1 του άρθρου 27 του ν. 4354/2015 (Α' 176), όπως αυτή διαμορφώθηκε κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 2 του άρθρου 29 του ν. 4024/2011 (Α' 226) και η οποία προέκυψε από την εφαρμογή του άρθρου 57 ν. 2324/1995 (Α' 146) όπως επαναφέρθηκε σε ισχύ και τροποποιήθηκε με το άρθρο 44 του ν. 2873/2000 (Α' 285) και διατηρήθηκε σε ισχύ με τις παρ. 8 και 9 του άρθρου 12 του ν. 3205/2003 (Α' 297) και αφορούσε τους υπαλλήλους των κεντρικών υπηρεσιακών μονάδων του π.δ. 178/2000 (Α' 165).

Άρθρο 58

Με το άρθρο 58 ιδρύεται ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «Φορέας Διοίκησης, Διαχείρισης και Αξιοποίησης Ακινήτων και Εγκαταστάσεων Πανελλήνιας Έκθεσης Λαμίας Αναπτυξιακή Ανώνυμη Εταιρεία Ο.Τ.Α.». Η Πανελλήνια Έκθεση Λαμίας (ΠΕΛ) είχε ιδρυθεί με το Ν.214/1975 (Α' 259) ως Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου με έδρα τη Λαμία και σκοπό την διοργάνωση της ετήσιας πανελλήνιας έκθεσης για την προβολή και προώθηση πάσης φύσεως γεωργικών μηχανημάτων, την παρουσίαση της προόδου της εκμηχάνισης της γεωργίας και των γεωργικών βιομηχανιών και την δημιουργία κινήτρων παραγωγικής δραστηριότητας. Με το άρθρο 105 του Ν. 4314/2014 (Α' 265) τροποποιήθηκε ο ως άνω

νόμος με στόχο τον εκσυγχρονισμό του σκοπού λειτουργίας της. Ωστόσο, ο στόχος αυτός δεν επετεύχθη, καθώς αφενός μεν εξακολούθησε να είναι προβληματικό το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας της έκθεσης, αφετέρου δε η κακοδιαχείριση προηγούμενων διοικήσεων είχε ως αποτέλεσμα τη συσσώρευση τεράστιων χρεών με συνέπεια τη δέσμευση των τραπεζικών λογαριασμών της ΠΕΛ να αδυνατεί ουσιαστικά να ασκήσει τη δραστηριότητά της. Το Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης, ξεκίνησε την προσπάθεια εξυγίανσης του νομικού προσώπου με τη διενέργεια οικονομικού ελέγχου εκ μέρους του Υπουργείου Οικονομικών, της οποίας το πόρισμα κοινοποιήθηκε και στον αρμόδιο εισαγγελέα για την διαπίστωση πιθανών ποινικών αδικημάτων από τα μέλη των προηγούμενων διοικήσεων και την άσκηση τυχόν ποινικών διώξεων. Σύμφωνα με το πόρισμα του ελέγχου, κανένας όρος του κατ' εφαρμογήν δημόσιου λογιστικού δεν τηρούνταν για χρόνια.

Παρά τις προσπάθειες του Υπουργείου για την αποκατάσταση της λειτουργίας του ΔΣ της ΠΕΛ κατέστη συνεπώς σαφές ότι η συνέχιση λειτουργίας της ΠΕΛ με την ισχύουσα μορφή της ήταν νομικά και οικονομικά ιδιαίτερα δυσχερής. Για το λόγο αυτό, με την προτεινόμενη ρύθμιση ιδρύεται ανώνυμη αναπτυξιακή εταιρεία ΟΤΑ με μετόχους το Δήμο Λαμιέων, την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδος και το Επιμελητήριο Φθιώτιδας. Τόσο η επιλογή της νομικής μορφής του νεοσυστηνόμενου νομικού προσώπου, όσο και η επιλογή του Δήμου Λαμιέων ως κυρίου μετόχου, ο οποίος είναι ο εγγύτερος φορέας στην επίλυση των τοπικών προβλημάτων και την προαγωγή των σκοπών της έκθεσης διασφαλίζουν ότι το νέο νομικό πρόσωπο θα μπορέσει πράγματι να εκπληρώσει τους σκοπούς του.

Άρθρο 59

Στο άρθρο 59 αποτυπώνονται οι σκοποί της ανώνυμης εταιρείας «Φορέας Π.Ε.Λ. Αναπτυξιακή Α.Ε. Ο.Τ.Α.» και οι ενδεικτικές ενέργειες στις οποίες μπορεί να προβαίνει για την εξυπηρέτηση των σκοπών της.

Άρθρο 60

Με το άρθρο 60 ορίζεται η σύνθεση του πενταμελούς Διοικητικού Συμβουλίου της ανώνυμης εταιρείας Φορέας Π.Ε.Λ. Αναπτυξιακή Α.Ε. Ο.Τ.Α.» το οποίο αποτελείται από:

- α) ένα πρόσωπο εγνωσμένου κύρους, επιστημονικής κατάρτισης και επαγγελματικής εμπειρίας επί των θεματικών πεδίων της εταιρείας ως Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος, ο οποίος ορίζεται από το Δήμο Λαμιέων,
- β) δύο (2) εκπρόσωπους του Δήμου Λαμιέων,

γ) έναν (1) εκπρόσωπο της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας,

δ) έναν (1) εκπρόσωπο του Επιμελητηρίου Φθιώτιδας,

Άρθρο 61

Στο άρθρο 61 προσδιορίζονται το μετοχικό κεφάλαιο και οι μέτοχοι της ανώνυμης εταιρείας. Κύριος μέτοχος της εταιρείας είναι ο Δήμος Λαμιέων.

Άρθρο 62

Στο άρθρο 62 περιγράφονται οι πόροι της ανώνυμης εταιρείας, ενώ στο άρθρο 6 ρυθμίζονται ζητήματα προσωπικού και στελέχωσης της ανώνυμης εταιρείας.

Άρθρο 64

Με το άρθρο 64 παραχωρείται από το Ελληνικό Δημόσιο, κατά χρήση, χωρίς αντάλλαγμα, για χρονικό διάστημα τριάντα (30) ετών, το ακίνητο της Πανελληνίας Έκθεσης Λαμίας (Π.Ε.Λ.) στην ανώνυμη εταιρεία προς αξιοποίηση, διαχείριση και εκμετάλλευση.

Άρθρο 65

Στο άρθρο 65 ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με την κατάργηση του Ν.Π.Δ.Δ. με την επωνυμία «Πανελλήνια Έκθεση Λαμίας», το οποίο είχε συσταθεί με τις διατάξεις του νόμου 214/1975, τη μεταφορά αρμοδιοτήτων του στην ανώνυμη εταιρεία και τη μεταφορά των απαιτήσεων και υποχρεώσεων του Ν.Π.Δ.Δ.

Άρθρο 66

Στο άρθρο 66 προβλέπεται η αναστολή πληρωμών προς το Δημόσιο και τους ασφαλιστικούς φορείς για χρονικό διάστημα δυο (2) ετών με σκοπό την ομαλή λειτουργία του νέου φορέα για την εκπλήρωση του σκοπού του.

Άρθρο 67

Με τις προτεινόμενες διατάξεις του άρθρου 67 ρυθμίζονται θέματα μεταβατικού χαρακτήρα από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.

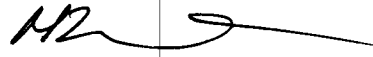
Άρθρο 68

Με το άρθρο 68 προβλέπεται η έναρξη ισχύος του νόμου.

64

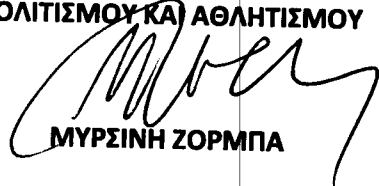
Αθήνα, 7-3-2019
ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ

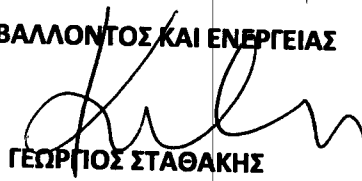
ΜΑΡΙΑ - ΕΛΙΖΑ ΞΕΝΟΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

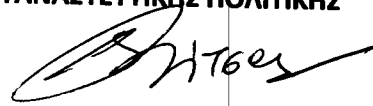
ΜΥΡΣΙΝΗ ΖΟΡΜΠΑ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

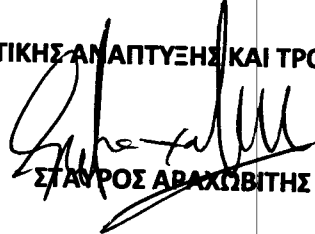
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΘΑΚΗΣ

ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΒΙΤΣΑΣ

ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΣΤΑΥΡΟΣ ΑΡΑΧΩΒΙΤΗΣ

ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΕΛΕΝΑ ΚΟΥΝΤΟΥΡΑ

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΚΑΙ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

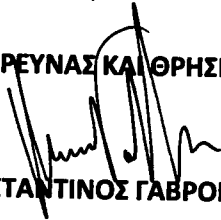
ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΑΓΑΣΑΚΗΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

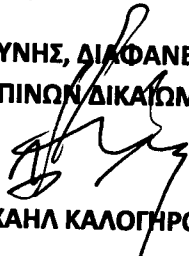
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΧΑΡΙΤΙΔΗΣ

ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΑΒΡΟΓΛΟΥ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΛΟΓΕΡΟΥ

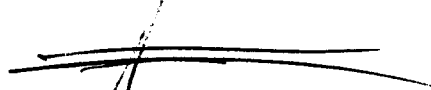
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΥΦΡΟΣΥΝΗ ΤΣΑΚΑΛΙΔΟΥ

ΟΙ ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΕΣ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

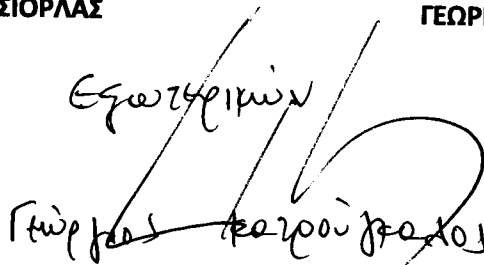
ΑΣΤΕΡΙΟΣ ΠΙΤΣΙΟΡΛΑΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΟΥΛΙΑΡΑΚΗΣ

Εσωτερικών

Γεωργίου Σταθάκη

65-

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΠΑΝΝΑΚΙΔΗΣ

οικονομικών

Αγγελική Παναγιώτου